

MINISTERUL FINANTELOR
 Direcția generală de control financiar preventiv

RAPORT

PRIVIND CONTROLUL FINANCIAR
PREVENTIV

PE ANUL 2020

București
2021

CUPRINS

Introducere	3
Organizare și obiective specifice	4
Capitolul 1	5
Controlul financiar preventiv – scurtă prezentare	5
Capitolul 2	8
Activitatea de reglementare a controlului financiar preventiv	8
Capitolul 3	9
Controlul financiar preventiv propriu – analiză și rezultate	9
3.1 Activitatea de control financiar preventiv propriu	9
3.2 Analiza activității de control financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și ai bugetului oricărui fond special	13
3.3 Rezultatele activității de control financiar preventiv propriu	25
Capitolul 4	33
Activitatea desfășurată de DGCFP în anul 2020	33
4.1 Aspecte generale și rezultate	33
4.2 Activitatea de control financiar preventiv delegat și monitorizare operațiuni financiare	41
4.2.1 Intenții de refuz de viză	42
4.2.2 Restituiri de proiecte de operațiuni	66
4.2.3 Avize consultative și informări	69
4.3 Alte activități desfășurate de DGCFP	77
Capitolul 5	79
Pregătirea profesională	79
Capitolul 6	83
Concluzii și direcții de acțiune	83

APROB
MINISTRUL FINANTELOR

Alexandru NAZARE

AVIZAT
SECRETAR GENERAL

Marius ZINCA

25. IUN. 2021

Introducere

Raportul anual privind controlul financiar preventiv elaborat în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (8) lit. h) din Ordonanța Guvernului (OG) nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prezintă sinteza activității de control financiar preventiv desfășurată de Direcția generală de control financiar preventiv (DGCFP) la nivelul instituțiilor publice la care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului oricărui fond special.

În cuprinsul raportului este analizată și prezentată atât activitatea de control financiar preventiv propriu de la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetului oricărui fond special, pe baza informațiilor furnizate prin rapoartele trimestriale, cât și activitățile Corpului controlorilor delegați, respectiv de exercitare a controlului financiar preventiv delegat și de monitorizare a operațiunilor financiare, în scopul utilizării fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și încadrare în limita și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament, de către ordonatorii principali de credite, în anul 2020. Totodată, este reliefată activitatea de control financiar preventiv, sub forma unor analize comparative și statistici, precum și descrierea modalităților de soluționare a intențiilor de refuz de viză și a refuzurilor de viză de control financiar preventiv delegat.

Pentru elaborarea prezentului raport, s-au avut în vedere atât reglementările legale, cât și informațiile cuprinse într-o serie de documente relevante în materie de control financiar preventiv/monitorizare, precum:

- ✚ Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/ managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- ✚ Ordinul ministrului finanțelor publice (OMFP) nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, republicat, cu modificările și completările ulterioare;
- ✚ Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- ✚ OMFP nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, cu modificările și completările ulterioare;

- ✚ rapoartele trimestriale cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu, întocmite de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetului oricărui fond special;
- ✚ intențiile de refuz de viză, refuzurile de viză, restituirile proiectelor de operațiuni, avizele consultative, informările efectuate de controlorii delegați în legătură cu activitatea de control financiar preventiv propriu, rapoartele lunare privind activitatea de control financiar preventiv delegat;
- ✚ informările în legătură cu operațiunile care nu îndeplinesc condițiile de legalitate, regularitate și, după caz, de încadrare în limita și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament, precum și condițiile de formă ale acestora și raportările lunare privind activitatea de monitorizarea operațiunilor financiare;
- ✚ rapoartele trimestriale elaborate de controlorii delegați cu privire la activitatea de monitorizare și îndrumare metodologică a controlului financiar preventiv propriu, la nivelul instituțiilor publice la care sunt numiți;
- ✚ rapoartele privind controlul financiar preventiv pe anii 2015, 2016, 2017, 2018 și 2019;
- ✚ o serie de documente furnizate DGCFP de către ordonatorii de credite.

Colectarea, prelucrarea, analiza și centralizarea informațiilor s-a efectuat pe baza datelor furnizate atât de ordonatorii principali de credite, cât și de controlorii delegați, prin intermediul instrumentelor de raportare stabilite prin procedurile de lucru aprobate pentru activitatea specifică DGCFP.

Scopul raportului anual de control financiar preventiv este de a prezenta Guvernului, odată cu conturile generale de execuție, o analiză practică și realistă a activității de control financiar preventiv desfășurată în anul 2020, principalele concluzii desprinse, contribuția Ministerului Finanțelor, prin DGCFP la realizarea acestei activități și prioritățile în întărirea activității de control/monitorizare a cheltuielilor publice.

Organizare și obiective specifice

Potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) din OG nr. 119/1999, Ministerul Finanțelor (MF), prin DGCFP, este autoritatea de coordonare și reglementare a controlului financiar preventiv pentru toate entitățile publice, asupra tuturor operațiunilor cu impact financiar asupra fondurilor publice și a patrimoniului public.

Totodată, DGCFP, prin atribuțiile sale specifice contribuie la realizarea funcției MF în domeniul controlului financiar preventiv, așa cum rezultă și din prevederile Hotărârii Guvernului (HG) nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare.

DGCFP este organizată și funcționează în subordinea ministrului finanțelor și cuprinde Corpul controlorilor delegați și Compartimentul de suport informațional al Corpului controlorilor delegați.

Principalele sale atribuții, care derivă din actele normative sunt următoarele:

- ✚ coordonarea și reglementarea controlului financiar preventiv pentru toate entitățile publice, în scopul limitării riscurilor în utilizarea legală și eficientă a fondurilor publice;
- ✚ organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv delegat, prin controlorii delegați numiți de ministrul finanțelor:
 - ❖ la instituțiile publice în care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special;
 - ❖ pentru operațiuni derulate prin bugetul trezoreriei statului, privind datoria publică și alte operațiuni specifice MF;

- ❖ la alte entități publice cu risc ridicat;
- ❖ monitorizarea operațiunilor financiare la instituțiile publice la care controlul financiar preventiv a fost integrat în sfera răspunderii manageriale;
- ❖ coordonarea pregătirii profesionale a persoanelor desemnate să efectueze controlul financiar preventiv.

Pentru anul 2020, obiectivele specifice direcției generale, derivate din obiectivele generale ale MF au fost următoarele:

- ❖ utilizarea fondurilor publice și/sau administrarea patrimoniului public în condiții de legalitate, regularitate și încadrare în limita și destinația creditelor bugetare/de angajament, de către ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat sau ai bugetului oricărui fond special;
- ❖ dezvoltarea/perfecționarea cadrului legal și procedural în domeniul organizării și exercitării controlului financiar preventiv;
- ❖ creșterea eficacității și performanței activității de control financiar preventiv propriu la entitățile publice.

Capitolul 1

Controlul financiar preventiv – scurtă prezentare

Controlul financiar preventiv este definit, în OG nr. 119/1999, ca fiind acea activitate prin care se verifică legalitatea și regularitatea operațiunilor efectuate pe seama fondurilor publice sau a patrimoniului public, înainte de aprobarea acestora.

Controlul financiar preventiv are rolul de a asigura respectarea riguroasă a legalității în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public, cu economicitate, eficacitate și eficiență de către toate entitățile publice, contribuind în mod direct la realizarea unei bune gestiuni financiare.

Activitatea de control financiar preventiv, așa cum rezultă din definiția dată în lege, este destinată, în mod exclusiv, verificării constante a tuturor proiectelor de operațiuni stabilite prin normele metodologice generale/specifice, din punct de vedere al legalității, regularității și încadrării în limitele și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament, după caz, stabilite potrivit legii.

Rolul controlului financiar preventiv este acela de a asigura respectarea prevederilor legale în utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public. Tocmai de aceea, s-a reglementat organizarea în mod unitar a controlului financiar preventiv la nivelul tuturor entităților publice, în așa fel încât acesta să preîntâmpine efectuarea operațiunilor ilegale, înainte ca acestea să producă efecte negative.

Asigurarea bunei gestiuni financiare, precum și respectarea cerințelor de legalitate și regularitate, sunt principii consacrate în legislația și practica europeană în utilizarea creditelor bugetare și de angajament.

Asemenea reglementărilor din legislația europeană și în legislația națională se regăsesc atât principiul separării atribuțiilor dintre sarcinile ordonatorului de credite și cele ale contabilului (conducătorul compartimentului financiar-contabil) cât și fazele execuției bugetare. Ordonatorul de credite răspunde de execuția veniturilor și cheltuielilor în conformitate cu principiul bunei gestiuni financiare, precum și de asigurarea respectării cerințelor de legalitate și regularitate. Fiecare operațiune face obiectul a cel puțin un control ex ante, bazat pe analiza documentelor și a rezultatelor controalelor deja efectuate, referitoare la aspectele operaționale și financiare ale operațiunii.

Coordonarea activității de control financiar preventiv asigurată de MF, se desfășoară în principal prin următoarele direcții de acțiune:

- ✿ elaborarea, dezvoltarea și actualizarea unui cadru normativ coerent;
- ✿ elaborarea/actualizarea normelor metodologice generale referitoare la organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv și avizarea metodologiilor specifice;
- ✿ actualizarea Cadrului general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv și a listelor de verificare;
- ✿ elaborarea/actualizarea codului specific de norme profesionale, care cuprinde condițiile și criteriile unitare pe care entitățile publice trebuie să le respecte în cazul numirii sau schimbării personalului care desfășoară această activitate;
- ✿ întocmirea raportului anual privind controlul financiar preventiv la nivelul instituțiilor publice la care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special.

Organizarea activității de control financiar preventiv este redată succint în diagrama de mai jos:

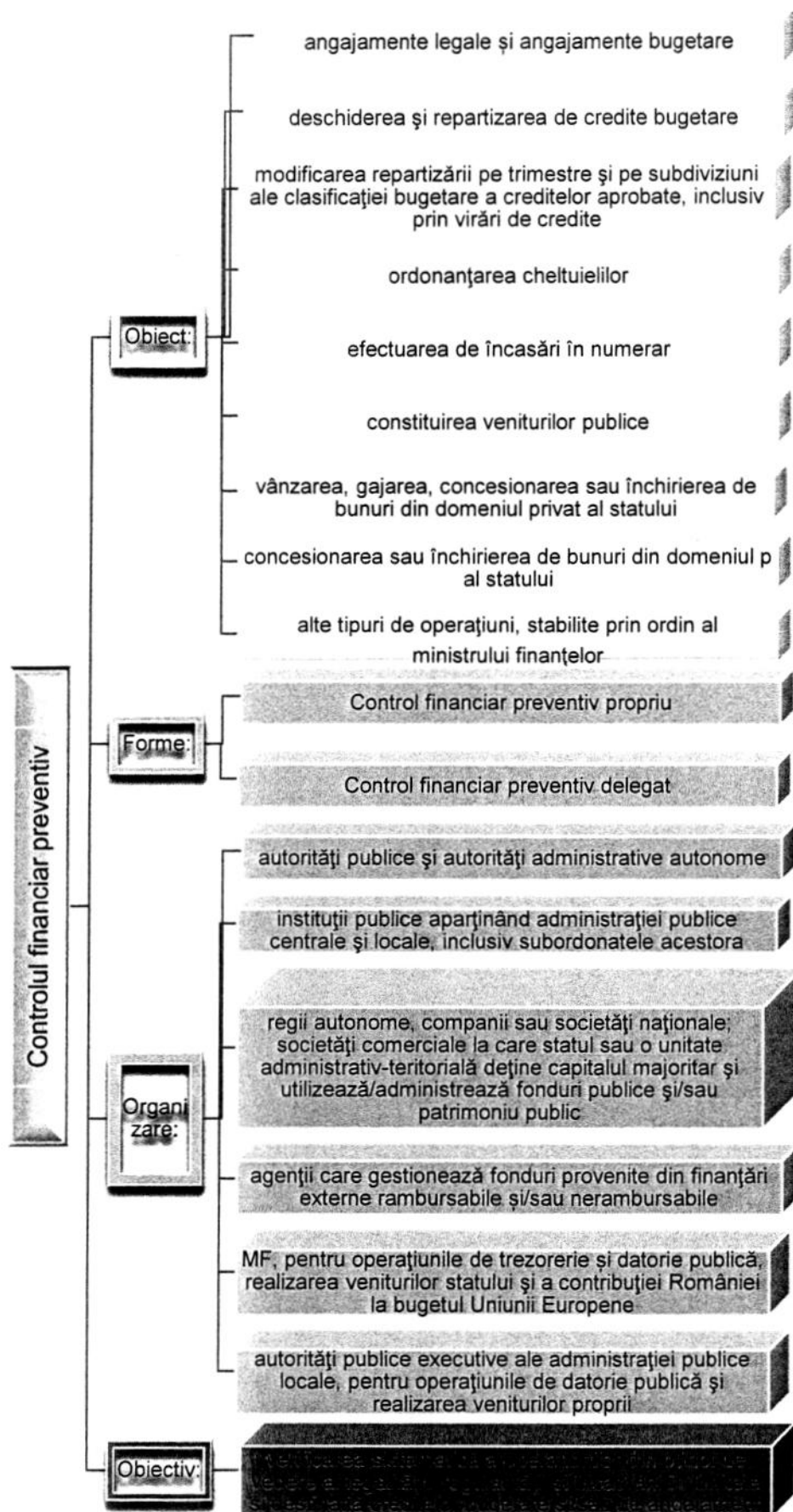

Fig. nr. 1 Obiectul, formele și entitățile publice la care se exercită controlul financiar preventiv

Astfel, controlul financiar preventiv, reglementat prin OG nr. 119/1999 și OMFP nr. 923/2014, este o activitate, în general, integrată în sfera răspunderii manageriale, organizată în cadrul tuturor entităților publice și constă în verificarea sistematică a tuturor proiectelor de operațiuni cu impact financiar asupra fondurilor publice și a patrimoniului public.

Capitolul 2

Activitatea de reglementare a controlului financiar preventiv

Prin activitățile desfășurate în domeniul reglementării, DGCFP a urmărit să asigure dezvoltarea unor mecanisme și instrumente moderne, necesare desfășurării activității de control financiar preventiv, să consolideze funcționalitatea și capacitatea de a răspunde într-o măsură cât mai mare aplicării cadrului legal.

În anul 2020 s-a continuat dezvoltarea și adaptarea metodologiilor referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv, orientate cu precădere către creșterea eficacității și bunei gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice.

Astfel, având în vedere Regulamentul UE nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE și prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului (OUG) nr. 38/2020 privind utilizarea înscrisurilor în formă electronică la nivelul autorităților și instituțiilor publice, prin care a fost reglementat cadrul general pentru utilizarea semnăturii electronice și a documentelor electronice la nivelul autorităților și instituțiilor publice, în contextul creat de situația epidemiologică determinată de răspândirea SARS-CoV-2, s-a impus modificarea unor prevederi cuprinse în Normele metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv cuprinse în anexa nr. 1 la OMFP nr. 923/2014.

În acest context, în cursul anului 2020 a fost elaborat și supus dezbaterii publice proiectul de ordin pentru modificarea Anexei nr. 1 la OMFP nr. 923/2014 prin care s-au urmărit, în principal, următoarele modificări:

- ❖ precizări cu privire la exercitarea vizei de control financiar preventiv în formă olografă prin utilizarea semnăturii olografe și a ștampilei, precum și în formă electronică asupra documentelor emise în format electronic, prin utilizarea semnăturii electronice calificate, care trebuie să conțină și toate informațiile cuprinse în sigiliul personal utilizat la exercitarea olografă a vizei;
- ❖ condițiile minimale pe care trebuie să le îndeplinească proiectele de operațiuni și documentele justificative, astfel încât viza să fie exercitată în formă electronică;
- ❖ modalitatea de ținere și completare a registrului privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, în formă electronică;
- ❖ prevederi cu privire la modalitatea de comunicare a unui refuz de viză, însoțit de actele justificative, în cazul documentelor electronice.

Potrivit legislației în domeniul controlului financiar preventiv toate entitățile publice au obligativitatea emiterii de norme metodologice specifice inclusiv a cadrului metodologic specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, iar MF avizează normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu elaborate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetului oricărui fond special.

Pentru îndeplinirea recomandării dispuse în urma misiunii de audit cu tema „Evaluarea procesului de utilizare a fondurilor publice/patrimoniului public prin modul de exercitare a CFPD”, în cursul anului 2020 DGCFP a actualizat procedura operațională PO

-25.04 „Emiterea avizului pentru normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu”. Principalele aspecte care au reprezentat obiectul revizuirii procedurii operaționale, au fost următoarele:

- ✓ stabilirea unor termene intermediare pentru etapele premergătoare elaborării Referatului privind concluziile rezultate în urma analizei documentelor primite în vederea emiterii avizului/refuzului de aviz pentru normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, precum și pentru solicitarea unor eventuale completări/clarificări din partea ordonatorului de credite;
- ✓ completarea modalității de lucru în situația formulării unui refuz de aviz la normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu;
- ✓ completarea diagramei de proces cu etapele premergătoare elaborării Referatului privind concluziile rezultate în urma analizei tuturor documentelor primite în vederea emiterii avizului/refuzului de aviz pentru normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

Elaborarea unei legislații-cadru în domeniul controlului financiar preventiv este orientată spre nevoia practică identificată în rândul persoanelor desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu, în acest fel, MF își îndeplinește funcția de coordonare și reglementare a controlului financiar preventiv pentru toate entitățile publice cu privire la utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public.

Capitolul 3

Controlul financiar preventiv propriu – analiză și rezultate

3.1 Activitatea de control financiar preventiv propriu

Controlul financiar preventiv, reglementat prin OG nr. 119/1999 și OMFP nr. 923/2014, este activitatea independentă, organizată în cadrul tuturor entităților publice, care constă în verificarea sistematică a tuturor proiectelor de operațiuni cu impact financiar asupra fondurilor publice și a patrimoniului public. Verificarea are drept scop identificarea proiectelor de operațiuni care nu respectă condițiile de legalitate, regularitate și încadrare în limitele și destinația creditelor bugetare și de angajament, prin a căror efectuare s-ar prejudicia patrimoniul public și/sau fondurile publice.

Categoriile de operațiuni care fac obiectul controlului financiar preventiv, în general, la entitățile publice, sunt stabilite prin ordin al ministrului finanțelor publice, sub forma cadrului general. Conducătorul fiecărei entități publice stabilește particularizarea cadrului general și exercitarea controlului financiar preventiv propriu asupra categoriilor de operațiuni generate de specificul propriei activități sau prevăzute de cadrul legal specific aplicabil; în acest caz este necesar să se stabilească documentele justificative și circuitul acestora, cu respectarea dispozițiilor legale. Normele metodologice specifice fiecărei entități publice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, inclusiv cadrul specific al operațiunilor, se aprobă prin act administrativ de conducătorul entității.

Controlul financiar preventiv propriu se organizează, de regulă, în cadrul compartimentului financiar-contabil, dar conducătorul entității poate decide exercitarea acestei activități și la nivelul altor compartimente de specialitate în care se inițiază proiecte de operațiuni. Persoana desemnată să exercite activitatea de control financiar preventiv

propriu trebuie să îndeplinească condițiile aprobate prin Codul specific de norme profesionale pentru persoanele care exercită activitatea de control financiar preventiv propriu, prevăzute în Anexa nr. 2 la OMFP nr. 923/2014, și nu trebuie să fie implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea și aprobarea operațiunilor supuse controlului. Totodată, în raport de complexitatea operațiunilor cuprinse în cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, conducătorul entității publice stabilește, prin act administrativ, termenul (în zile lucrătoare) pentru acordarea/refuzul vizei.

Între principiile de bază ale exercitării acestei activități se regăsesc cele privind independența decizională, competența și obiectivitatea. Potrivit acestora, acordarea sau refuzul vizei nu se poate impune, pe nicio cale, persoanei care exercită controlul financiar preventiv, iar rezultatele acestui control depind exclusiv de competențele profesionale ale persoanei desemnate, care răspunde, potrivit legii, pentru legalitatea, regularitatea și încadrarea în limitele creditelor bugetare și/sau creditelor de angajament aprobate, după caz, în privința operațiunilor pentru care au acordat viza de control financiar preventiv propriu. Totodată, proiectele de operațiuni trebuie verificate sistematic și temeinic, iar acordarea vizei de control financiar preventiv trebuie să se bazeze pe convingerea persoanei desemnate să exercite această activitate că operațiunile întrunesc condițiile pentru a fi efectuate, în afara oricăror presiuni sau influențe, dând dovadă de imparțialitate și atitudine neutră, lipsită de subiectivism.

În cazul refuzului de viză, conducătorul entității poate să dispună, dacă consideră refuzul de viză de control financiar preventiv neîntemeiat, efectuarea operațiunii pe propria răspundere (cu excepția cazurilor în care refuzul de viză se datorează depășirii creditelor bugetare și/sau de angajament aprobate). Această situație impune ca persoana desemnată cu efectuarea controlului financiar preventiv propriu să informeze Curtea de Conturi a României, cu ocazia controalelor dispuse de aceasta, precum și organele de inspecție economico-financiară din cadrul MF și, după caz, organul ierarhic superior al entității publice. Informarea acestor instituții are drept scop confirmarea sau infirmarea respectării condițiilor de legalitate și regularitate necesar a fi îndeplinite la efectuarea operațiunii în cauză și, după caz, precizarea măsurilor de implementat pentru restabilirea situației de drept.

Rapoartele trimestriale cu privire la activitatea de control financiar preventiv, care cuprind situația operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, sinteza motivațiilor pe care s-au întemeiat refuzurile de viză, sinteza operațiunilor refuzate la viză și efectuate pe propria răspundere a conducătorului entității publice precum și situația pregătirii profesionale, constituie baza de reflectare a rezultatelor activității de control financiar preventiv propriu.

Controlul financiar preventiv propriu se exercită olograf sau electronic, prin viză, asupra operațiunilor cuprinse în cadrul specific fiecărei entități publice, de către persoane desemnate de conducătorul acesteia. Desemnare persoanelor se face, după caz, cu acordul entității publice ierarhic superioare sau MF, iar acestea trebuie să fie altele decât cele care aprobă sau efectuează operațiunea.

Operațiunile supuse vizei sunt înregistrate în Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, care poate fi completat olograf, electronic sau combinat, în funcție de modul de prezentare a documentelor la viza de control financiar preventiv propriu, respectiv documente în formă electronică sau letrică. Registrul în formă combinată se completează atunci când aplicația informatică utilizată în exercitarea vizei prin mijloace electronice nu permite consemnarea transmiterii documentelor compartimentului de specialitate emitent pentru continuarea circuitului administrativ.

Dacă în urma verificărilor de fond operațiunile îndeplinesc/nu îndeplinesc condițiile de legalitate, regularitate și, după caz, de încadrare în limitele și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament, se acordă/refuză viza.

Trimestrial, entitățile publice întocmesc un raport care cuprinde rezultatele activității de control financiar preventiv propriu și conține situația operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, sinteza motivațiilor pe care s-au întemeiat refuzurile de viză, sinteza operațiunilor refuzate la viză și efectuate pe propria răspundere a conducătorului entității publice, precum și situația pregătirii profesionale.

Numirea, suspendarea, destituirea sau schimbarea personalului care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu se face de conducătorul entității publice, cu acordul entității publice superioare, iar în cazul entităților publice în care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special, cu acordul MF.

Totodată, evaluarea activității persoanei care efectuează control financiar preventiv propriu se face anual de către conducătorul entității publice, cu acordul entității publice care a avizat numirea, prin calitative, pe baza informațiilor cuprinse în rapoartele auditului public intern și ale Curții de Conturi a României, unde este cazul.

În mod sintetic, organizarea controlului financiar preventiv propriu la nivelul entităților publice referitoare la conținut, organizare, procedura de control, refuz de viză, raportarea rezultatelor este redată în figura de mai jos:

**CONTROLUL FINANCIAR PREVENTIV PROPRIU REGLEMENTAT DE CĂTRE
MINISTERUL FINANTELOR PENTRU TOATE ENTITĂȚILE PUBLICE**

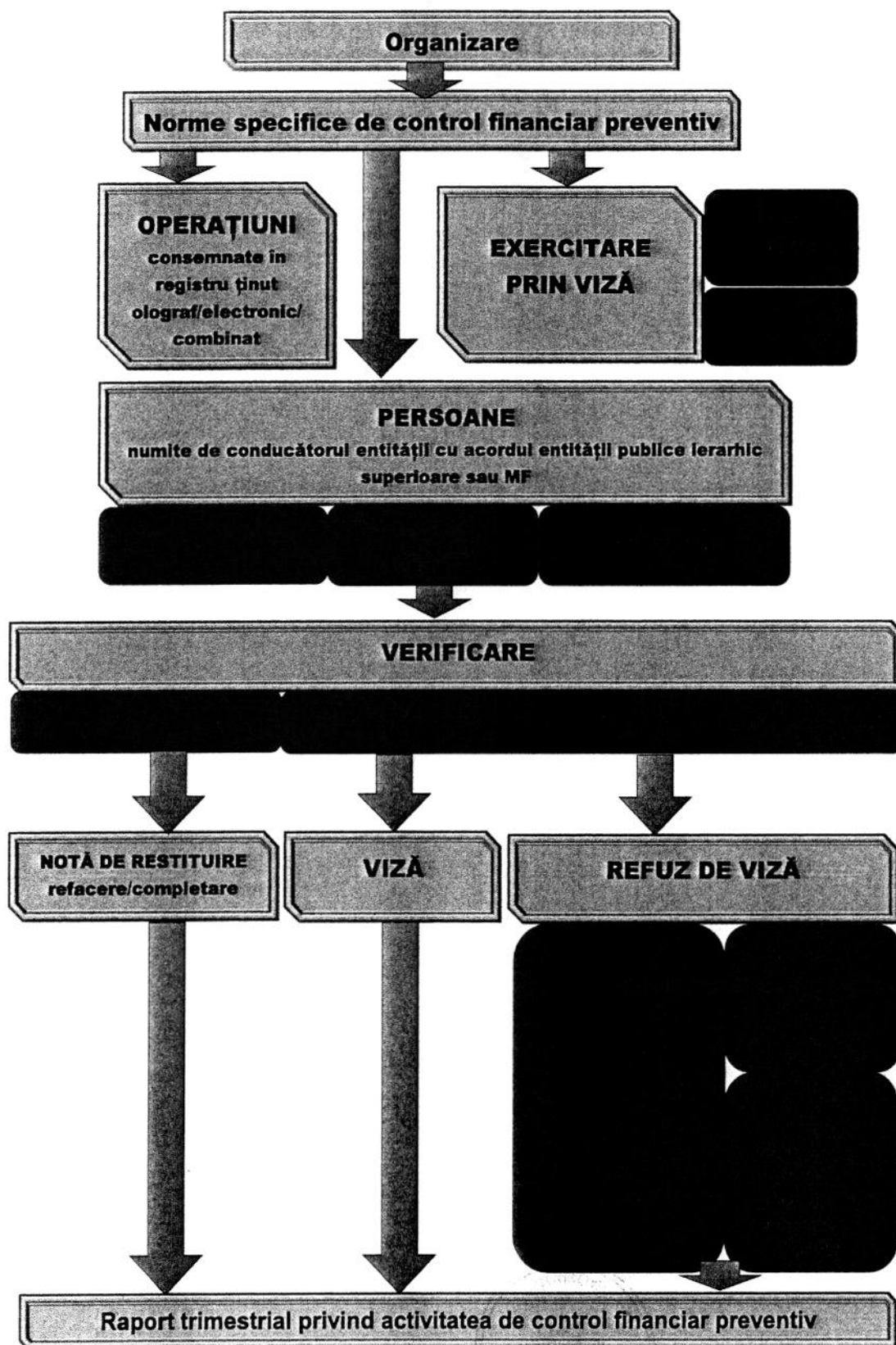

Fig. nr. 2 Controlul financiar preventiv propriu în cadrul unei entități publice

3.2 Analiza activității de control financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și ai bugetului oricărui fond special

Analiza activității de control financiar preventiv propriu cuprinsă în prezentul raport se bazează atât pe informațiile cuprinse în rapoartele întocmite și transmise MF de către ordonatorii principali de credite cât și prin valorificarea constatărilor consemnate de controlorii delegați în documentele emise și depuse atât la ordonatorii de credite la care sunt numiți cât și la DGCFP, precum și pe datele cuprinse în rapoartele publice ale Curții de Conturi a României.

Potrivit normelor metodologice privind controlul financiar preventiv aprobate prin ordin al ministrului finanțelor, entitățile publice care administrează patrimoniul public și/sau fonduri publice prin bugetele proprii aprobate, au obligația întocmirii rapoartelor trimestriale cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu, conform formularului prevăzut în anexa la norme. Conducătorii entităților publice care au calitatea de ordonatori secundari și terțiari de credite depun rapoartele la organul ierarhic superior, la termenele fixate de acesta. Ministerele, celelalte organe ale administrației publice centrale, autoritățile publice, autoritățile administrative autonome, agențiile întocmesc rapoarte pentru activitatea proprie și centralizează rapoartele primite de la entitățile subordonate, pe care le transmit la MF odată cu situațiile financiare la termenele prevăzute de lege.

Informațiile referitoare la numărul și valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, refuzate la viză, precum și a celor neefectuate ca urmare a refuzului de viză, la nivelul fiecărui ordonator principal de credite – aparat propriu, sunt detaliate pe fiecare categorie de operațiune în Anexa nr. 1.

Potrivit datelor raportate de ordonatorii principali de credite, exclusiv cele aferente instituțiilor subordonate, distribuția numărului și valorii operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv propriu în funcție de principalele categorii de operațiuni, în anul 2020 față de anul 2019, este redată în figura următoare:

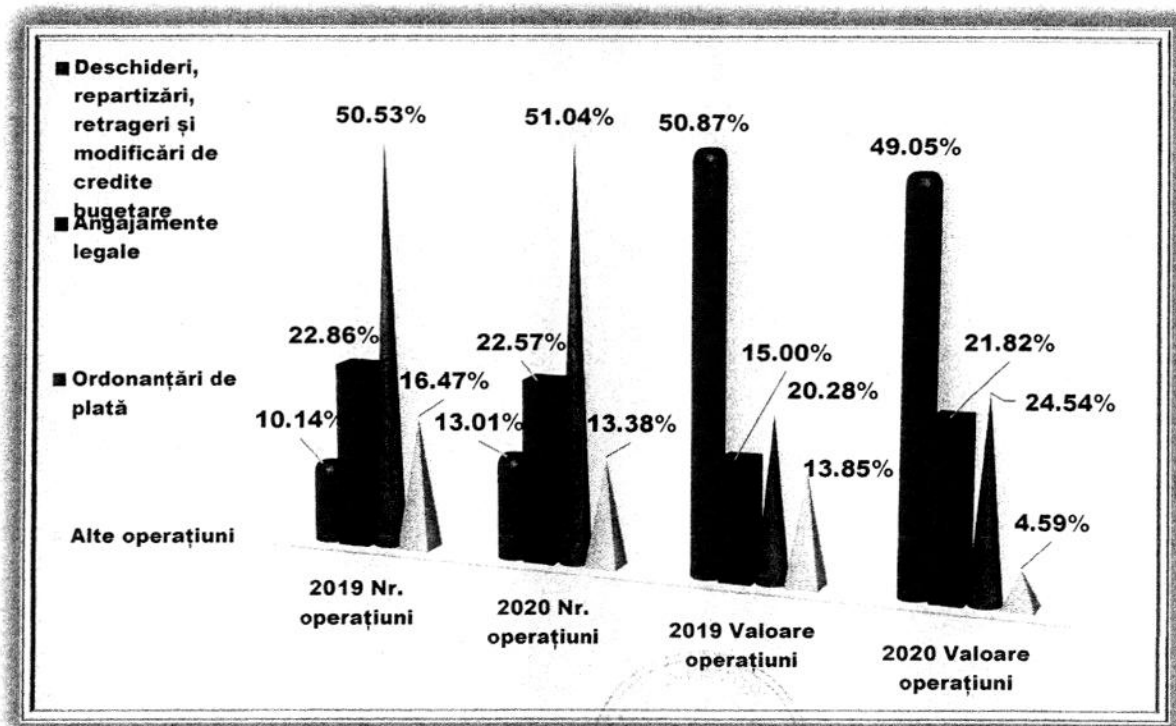

Fig. nr. 3 Numărul și valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor principali de credite

Din informațiile cuprinse în graficul de mai sus, se desprind următoarele concluzii:

- atât în anul 2019, cât și în anul 2020, ponderea cea mai mare în numărul total al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu o au ordonanțele de plată, urmate de angajamentele legale și alte operațiuni, iar operațiunile bugetare cuprinzând deschideri, repartizări, retrageri și modificări de credite bugetare au ponderea cea mai mică. Astfel, ordonanțele de plată, reprezentând 51,04% din numărul total al operațiunilor verificate, sunt în creștere cu 0,51% în anul 2020 față de 2019, în timp ce valoarea acestora reprezintă, pe anul 2020, 24,54% din valoarea totală a operațiunilor;
- operațiunile patrimoniale se realizează în baza operațiunilor bugetare, ulterior efectuării acestora, iar acest fapt determină ierarhia principalelor grupe de proiecte de operațiuni din punct de vedere al numărului total al acestora înregistrat în anul 2020. Astfel, angajarea cheltuielilor bugetare se realizează în urma aprobării creditelor de angajament și creditelor bugetare, precum și a eventualelor modificări în structura acestora, iar în urma deschiderii și repartizării creditelor bugetare, care de regulă se efectuează lunar, pe principalele capitole de cheltuieli, se derulează celelalte operațiuni de natura ordonanțelor de plată sau prin care se realizează alte sarcini ale ordonatorilor de credite;
- deschiderile, repartizările, retragerile și modificările creditelor bugetare, atât în anul 2020, cât și în 2019, au reprezentat sub 15% din numărul total al operațiunilor, valoarea acestora situându-se în anul 2020 la un nivel de 49,05%, în scădere cu 1,82% față de anul 2019; preponderența deschiderilor, repartizărilor, retragerilor și modificărilor creditelor bugetare în totalul valoric al operațiunilor, se datorează faptului că aceste operațiuni, cu excepția repartizărilor de credite bugetare de la ordonatorii secundari la cei terțiari, sunt în competența ordonatorilor principali de credite;
- numărul angajamentelor legale supuse controlului financiar preventiv propriu, la nivelul ordonatorilor principali de credite-aparat propriu, a scăzut cu 0,29% în anul 2020 față de anul precedent, în timp ce valoarea acestor angajamente a crescut cu 6,82%. Din numărul total al angajamentelor legale supuse controlului financiar preventiv propriu în anul 2020, actele administrative din care rezultă obligații de plată au o pondere de 48,90%, contractele/contractele subsecvente/comenzile de achiziții publice/sectoriale, inclusiv actele adiționale la acestea de 35,38% iar contractele/deciziile/acordurile de finanțare de 10,78%;
- în cadrul valorii angajamentelor legale supuse controlului financiar preventiv propriu în anul 2020, ponderea cea mai mare au avut-o contractele/acordurile/convențiile de împrumut și de garanție, operațiuni specifice MF (53,68%) și contractele/deciziile/ordinele de finanțare (24,43%);
- valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu înregistrează o scădere de 9,26% la „Alte operațiuni” în anul 2020 față de anul 2019, ca urmare a reducerii operațiunilor privind bunurile aflate în proprietatea entităților publice, în mod special închirieri, concesiuni, pe fondul situației economico-medice.

Datele aferente fiecărui ordonator principal de credite, incluzând pe cele raportate de ordonatorii secundari/terțiari aflați în subordine/coordonare, privind numărul/valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, pe fiecare tip de operațiune sunt centralizate în Anexa nr. 2.

Numărul total și valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv pentru ordonatorii secundari/terțiari din subordine/coordonare, în anul 2020 comparativ cu anul 2019, sunt prezentate în tabelul nr. 1 de mai jos:

Tabelul nr. 1

Nr. crt.	Ordonator principal de credite	Total operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu				Diferența 2020 față de 2019		Dinamica 2020/2019 (%)	
		2019		2020		Număr	Valoare (mii lei)	Număr (%)	Valoare (%)
		Număr operațiuni	Valoare (mii lei)	Număr operațiuni	Valoare (mii lei)				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Administrația Prezidențială	8.422	258.095	7.239	243.153	-1.183	-14.942	85,95	94,21
2	Camera Deputaților	10.922	2.250.963	8.534	1.706.316	-2.388	-544.647	78,14	75,80
3	Ministerul Justiției	372.081	28.531.360	361.991	30.957.804	-10.090	2.426.444	97,29	108,50
4	Ministerul Afacerilor Externe	25.872	7.980.121	14.825	6.424.272	-11.047	-1.555.849	57,30	80,50
5	Ministerul Finanțelor Publice - activitate proprie	1.606.697	87.708.469	762.186	259.515.246	-844.511	171.806.777	47,44	295,88
6	Ministerul Finanțelor Publice - acțiuni generale	14.817	835.347.918	16.442	922.162.867	1.625	86.814.949	110,97	110,39
7	Ministerul Economiei	68.126	2.464.015	69.124	20.807.327	998	18.343.312	101,46	844,45
8	Ministerul Afacerilor Interne	952.609	86.995.230	902.026	115.681.409	-50.583	28.686.179	94,69	132,97
9	Ministerul Muncii și Justiției Sociale	326.810	150.537.774	346.133	192.791.605	19.323	42.253.831	105,91	128,07
10	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	365.097	126.685.692	342.069	145.962.863	-23.028	19.277.171	93,69	115,22
11	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor ¹	81.012	12.285.547	306.678	33.154.754	225.666	20.869.207	378,56	269,87
12	Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor ²	146.865	260.386.550	134.664	123.164.837	-12.201	-137.221.713	91,69	47,30

¹ Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Apelor și Pădurilor

² Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale

13	Ministerul Educației și Cercetării ³	32.810.063	174.392.391	11.661.834	174.053.777	-21.148.229	-338.614	35,54	99,81
14	Ministerul Tineretului și Sportului	255.660	7.013.943	218.896	3.323.491	-36.764	-3.690.452	85,62	47,38
15	Ministerul Culturii	134.750	7.002.509	116.155	4.717.724	-18.595	-2.284.785	86,20	67,37
16	Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației ⁴	271.447	77.739.151	230.935	122.643.893	-40.512	44.904.742	85,08	157,76
	Secretariatul de Stat pentru Recunoașterea Meritelor								
17	Luptătorilor împotriva Regimului Comunist Instaurat în România în perioada 1945-1989	1.504	15.444	2.074	21.022	570	5.578	137,90	136,12
18	Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	1.337	66.219	1.304	73.708	-33	7.489	97,53	111,31
19	Agencia Națională de Integritate	2.193	96.391	1.782	156.469	-411	60.078	81,26	162,33
20	Consiliul Superior al Magistraturii	21.214	585.151	18.731	579.042	-2.483	-6.109	88,30	98,96
21	Consiliul Economic și Social	788	31.968	691	29.446	-97	-2.522	87,69	92,11
22	Casa Națională de Asigurări de Sănătate	1.034.444	192.649.468	996.497	202.364.448	-37.947	9.714.980	96,33	105,04
23	Casa Națională de Pensii Publice	1.529.063	935.254.968	1.637.500	309.616.585	108.437	-625.638.383	107,09	33,11
24	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	528.677	8.299.850	1.333.802	40.578.776	805.125	32.278.926	252,29	488,91
	Autoritatea Națională Sanitară								
25	Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	216.468	6.015.573	236.747	7.089.000	20.279	1.073.427	109,37	117,84
26	Serviciul Român de Informații	104.497	10.406.388	80.759	14.278.500	-23.738	3.872.112	77,28	137,21
27	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	1.625	337.234	1.831	83.313	206	-253.921	112,68	24,70
28	Ministerul Energiei ⁵	4.798	1.927.901			-4.798	-1.927.901	0,00	0,00

³ Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Cercetării și Inovării

⁴ Schimbat denumirea începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019

⁵ Desființat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Economiei și Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat, și Ministerul Turismului

29	Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale⁶	5.316	979.992			-5.316	-979.992	0,00	0,00
30	Ministerul Fondurilor Europene	34.509	35.580.949	32.075	48.336.627	-2.434	12.755.678	92,95	135,85
31	Curtea Constituțională	4.171	109.907	3.740	112.392	-431	2.485	89,67	102,26
32	Înalta Curte de Casație și Justiție	2.342	494.586	2.318	595.862	-24	101.276	98,98	120,48
33	Curtea de Conturi a României	27.631	1.129.404	15.032	1.225.988	-12.599	96.584	54,40	108,55
34	Ministerul Apărării Naționale	1.145.702	160.872.824	1.403.665	341.858.526	257.963	180.985.702	122,52	212,50
35	Ministerul Sănătății	989.124	65.648.304	996.547	94.461.010	7.423	28.812.706	100,75	143,89
36	Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat	1.659	38.866	1.189	33.914	-470	-4.952	71,67	87,26
37	Academia Română	75.248	2.574.501	75.488	3.118.642	240	544.141	100,32	121,14
38	Ministerul Public	110.572	6.313.162	108.434	6.490.959	-2.138	177.797	98,07	102,82
39	Institutul Cultural Român	13.999	210.152	6.886	107.812	-7.113	-102.340	49,19	51,30
40	Societatea Română de Radiodifuziune	18.463	2.576.736	12.717	1.474.387	-5.746	-1.102.349	68,88	57,22
41	Societatea Română de Televiziune	31.683	2.826.242	25.908	2.522.218	-5.775	-304.024	81,77	89,24
42	Consiliul Național al Audiovizualului	2.245	58.189	1.564	59.954	-681	1.765	69,67	103,03
43	Serviciul de Protecție și Pază	9.050	907.078	7.397	1.218.818	-1.653	311.740	81,73	134,37
44	Agenția Națională de Presă AGERPRES	3.148	100.861	2.162	111.491	-986	10.630	68,68	110,54
45	Serviciul de Telecomunicații Speciale	42.337	4.502.009	42.432	5.674.341	95	1.172.332	100,22	126,04
46	Serviciul de Informații Externe	11.977	1.059.987	13.506	1.259.825	1.529	199.838	112,77	118,85
47	Senatul României	9.873	801.612	6.935	709.919	-2.938	-91.693	70,24	88,56
48	Secretariatul General al Guvernului	88.190	12.096.517	99.134	14.458.293	10.944	2.361.776	112,41	119,52

⁶ Desființat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Transporturilor

49	Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	1.490	26.725	662	22.658	-828	-4.067	44,43	84,78
50	Consiliul Concurenței	4.667	191.573	3.944	296.070	-723	104.497	84,51	154,55
51	Avocatul Poporului	5.309	94.435	2.700	111.844	-2.609	17.409	50,86	118,43
52	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	3.863	41.074	2.981	33.904	-882	-7.170	77,17	82,54
53	Consiliul Legislativ	759	33.447	904	35.253	145	1.806	119,10	105,40
54	Autoritatea Electorală Permanentă	7.913	1.560.936	8.036	2.046.724	123	485.788	101,55	131,12
55	Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor⁷	2.032	51.064			-2.032	-51.064	0,00	0,00
56	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	512	37.107	542	43.715	30	6.608	105,86	117,81
57	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	2.749	153.332	2.102	152.599	-647	-733	76,46	99,52
58	Academia Oamenilor de Știință din România⁸	1.697	71.517			-1.697	-71.517	0,00	0,00
59	Ministerul pentru Românii de Pretutindeni⁹	4.792	137.839			-4.792	-137.839	0,00	0,00
60	Ministerul Apelor și Pădurilor¹⁰	239.697	16.362.040			-239.697	-16.362.040	0,00	0,00
61	Ministerul Cercetării și Inovării¹¹	7.038	7.990.034			-7.038	-7.990.034	0,00	0,00
62	Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat¹²	22.609	4.712.744			-22.609	-4.712.744	0,00	0,00

⁷ Începând cu anul 2019 funcționează ca ordonator terțiar de credite, în subordinea MF conform OUG nr. 68/2019

⁸ În anul 2020 nu a fost finanțat din fonduri publice

⁹ Începând cu anul 2019 funcționează ca structură fără personalitate juridică, în cadrul aparatului de lucru al Guvernului, conform OUG nr. 68/2019

¹⁰ Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Mediului

¹¹ Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Educației Naționale

¹² Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Economiei, Ministerul Energiei și Ministerul Turismului

63	Ministerul pentru Relația cu Parlamentul ¹³	905	24.274			-905	-24.274	0,00	0,00
64	Ministerul Turismului ¹⁴	3.293	317.335			-3.293	-317.335	0,00	0,00
65	Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției	341	9.162	467	8.660	126	-502	136,95	94,52
66	Inspekția Judiciară	6.278	292.876	5.505	199.590	-773	-93.286	87,69	68,15
Total general		43.841.041	3.354.255.675	22.696.421	3.258.963.642	-21.144.620	-95.292.033	51,77	97,16

¹³ Începând cu anul 2019 funcționează ca structură fără personalitate juridică, în cadrul aparatului de lucru al Secretariatului General al Guvernului, conform OUG nr. 68/2019

¹⁴ Reorganizat începând cu anul 2020, conform OUG nr. 68/2019, comasat cu Ministerul Economiei, Ministerul Energiei, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat

Datele raportate de instituțiile publice la care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special, atât pentru activitatea proprie, cât și pentru ordonatorii secundari/terțieri din subordine/coordonare, completate cu informațiile suplimentare furnizate, atât de către controlorii delegați numiți de ministrul finanțelor la aceștia, cât și de ordonatorii de credite, permit formularea următoarelor concluzii:

❖ numărul total al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv instituțiile subordonate, în anul 2020 comparativ cu anul 2019, înregistrează o scădere de 48,23%, în timp ce valoarea operațiunilor a înregistrat o scădere cu 2,84%. Printre principalele cauze care au determinat aceste modificări ale numărului și valorii operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv instituțiile subordonate, se regăsesc următoarele:

- raportarea eronată pentru anul 2019 a numărului de operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu de către unii ordonatori secundari/terțieri de credite din subordinea Ministerului Educației și Cercetării, reflectată în scăderea cu 64,46% în anul 2020 față de anul 2019 a numărului operațiunilor, în condițiile în care operațiunile raportate de acest ordonator principal de credite au reprezentat în anul 2020, 51,38% din numărul total al operațiunilor raportate de ordonatorii principali de credite, inclusiv instituțiile subordonate. Urmare diferențelor înregistrate în raportarea acestui ordonator principal de credite în anul 2020 față de anul precedent, s-a cerut punct de vedere de la ordonatorul principal de credite. Prin adresa nr. 3815/10.06.2021 ordonatorul de credite a comunicat că datele raportate în anul 2019 de entitățile publice care efectuează operațiuni atât din fonduri primite din bugetul ministerului cât și de la consiliile locale, au conținut și operațiuni ce trebuiau raportate doar către consiliile locale în subordinea cărora se află. De altfel, Ministerul Educației și Cercetării, indiferent dacă a inclus sau nu domeniul cercetare, a raportat fluctuații foarte mari ale numărului operațiunilor și valorii acestora, de la un an la altul. Concluzia care se poate desprinde din această constatare coroborat și cu documentele emise de controlorii delegați numiți la acest minister, constă în faptul că organizarea controlului financiar preventiv propriu trebuie îmbunătățită;
- creșterea semnificativă a valorii operațiunilor la MF - acțiuni generale, ca urmare a încheierii de convenții pentru atragerea de depozite de la bănci sau alte instituții financiare, pentru echilibrarea soldului contului curent general al trezoreriei statului în temeiul art. 8 din OUG nr. 146/2002, privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și asigurarea finanțării deficitului bugetului de stat prin contractarea de împrumuturi prin intermediul ordinelor privind prospectele de emisiune a obligațiunilor de stat cu cupon denominate în euro și prin intermediul emisiunilor de euroobligațiuni pe piețele externe de capital; tot din bugetul acestui ordonator principal de credite au fost asigurate și fondurile necesare implementării programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - IMM INVEST ROMÂNIA prevăzute la art. 1 alin (3¹) și (3²) din OUG nr. 110/2017;
- creșterea valorii operațiunilor derulate de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri generată de acordarea de sprijin financiar pentru stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin adoptarea OUG nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene;

- implementarea măsurilor de sprijin aprobate prin OUG nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, având ca rezultat creșterea semnificativă a numărului și valorii operațiunilor efectuate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă;
 - alocarea prin bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate a sumelor suplimentare pentru decontarea cu prioritate a concediilor medicale acordate persoanelor pentru care s-a instituit măsura de carantină sau izolare, potrivit dispozițiilor Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic;
 - restructurarea Guvernului prin comasarea unor ministere în urma adoptării OUG nr. 68/2019 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, având ca efect și reducerea numărului operațiunilor derulate la ordonatorii principali de credite care au făcut obiectul comasării;
 - creșterea numărului și valorii operațiunilor efectuate de Autoritatea Electorală Permanentă ca urmare a rambursării cheltuielilor efectuate de partidele politice cu ocazia campaniei electorale în vederea alegerii Președintelui României și a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, conform Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale;
 - creșterea sumelor alocate în bugetul general consolidat, respectiv la cheltuieli de personal, cheltuieli cu bunurile și serviciile, cheltuielile cu asistența socială;
 - finalizarea în anul 2019 a emiterii de către instituțiile subordonate Ministerului Finanțelor a deciziilor privind sumele datorate conform OUG nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule, precum și reducerea în anul 2020 a numărului operațiunilor specifice executării silite pe perioada pandemiei a condus la scăderea numărului operațiunilor raportate față de anul anterior. Totodată, în anul 2020 DGRFP București a raportat o serie de operațiuni specifice colectării veniturilor fiscale și vamale derulate de instituțiile subordonate, supuse vizei de control financiar preventiv, care nu au fost raportate și în anul 2019, fapt ce s-a reflectat în creșterea valorii operațiunilor raportate de ordonatorul principal de credite;
 - creșterea valorii contractelor de finanțare și a plăților aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile efectuate de Ministerul Fondurilor Europene în anul 2020 față de anul anterior.
- ❖ incertitudinea informațiilor incluse în rapoartele elaborate în anii 2019 și 2020, de către unii ordonatori principali de credite, precum: Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Magistraturii; Societatea Română de Televiziune; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Ministerul Sănătății, Secretariatul General al Guvernului etc. Aceasta derivă atât din inconsecvența informațiilor cuprinse în rapoarte de-a lungul ultimilor ani, cât și din avizele consultative emise de controlorii delegați numiți la aceste instituții;
- ❖ îmbunătățirea, în anul 2020 față de anii anteriori, a acurateții informațiilor furnizate prin rapoartele privind activitatea de control financiar preventiv, în mod special la nivelul

ordonatorilor principali de credite, unde se asigură și un control încrucișat prin intermediul controlurilor delegați.

Structura pe categorii de operațiuni a numărului total al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu și a valorii aferente acestora, la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv pentru ordonatorii secundari/terțieri din subordine/coordonare, în anul 2020 comparativ cu anul 2019, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 2

Tipuri de operațiuni	Număr de operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu		Valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu (mii lei)	
	2019	2020	2019	2020
Total,	43.841.041	22.696.421	3.354.255.675	3.258.963,642
din care:				
Deschideri, repartizări, retrageri și modificări ale creditelor bugetare	12.822.453	292.259	1.599.671.163	1.160.118.496
Angajamente legale	9.109.523	5.167.992	510.162.827	749.197.007
Ordonanțări de plată	17.987.113	14.544.548	595.699.636	881.572.289
Alte operațiuni	3.921.952	2.691.622	648.722.049	468.075.850

Din analiza datelor de mai sus se observă faptul că numărul operațiunilor supuse vizei de control financiar preventiv propriu a scăzut semnificativ în anul 2020 față de anul 2019, această micșorare având ca principal factor generator diminuarea cu peste 97% a numărului operațiunilor reprezentând deschideri, repartizări, retrageri și modificări ale creditelor bugetare prevăzute în bugetele ordonatorilor principali de credite și a ordonatorilor secundari și terțieri din subordine.

Această reducere extrem de mare a numărului de operațiuni supuse vizei de control financiar preventiv propriu este generată de raportarea în anul 2020 de către Ministerul Educației și Cercetării a unui număr mai mic cu peste 98% față de anul 2019 la categoria de operațiuni bugetare, în condițiile în care numărul operațiunilor raportat de Ministerul Educației și Cercetării la această categorie de operațiuni reprezintă peste 99% în numărul total al operațiunilor raportate cumulativ în anul 2019 de toți ceilalți ordonatori principali de credite, inclusiv instituțiile subordonate. Conform informațiilor transmise de Ministerul Educației și Cercetării prin adresa nr. 3815/10.06.2021 la solicitarea DGCFP, datele raportate de acest ordonator principal de credite aferente anului 2019 au fost

viciate semnificativ de erori sistematice de centralizare în rapoartele întocmite și transmise MF.

În privința valorii operațiunilor, scăderea înregistrată în anul 2020 față de anul 2019 a fost generată de reducerea valorii operațiunilor reprezentând deschideri, repartizări, retrageri și modificări ale creditelor bugetare.

Pentru o analiză realistă, în tabelul de mai jos sunt cuprinse informațiile aferente numărului de operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu și valoarea aferentă acestora, la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv pentru ordonatorii secundari/terțieri din subordine/coordonare, în anul 2020 comparativ cu anul 2019, pe categorii de operațiuni, din care au fost eliminate datele aferente Ministerului Educației și Cercetării:

Tabelul nr. 3				
Tipuri de operațiuni	Număr de operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu		Valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu (mii lei)	
	2019	2020	2019	2020
Total,	11.030.978	11.034.587	3.179.863.284	3.084.909.865
din care:				
Deschideri, repartizări, retrageri și modificări ale creditelor bugetare	106.416	118.869	1.506.312.979	1.062.447.402
Angajamente legale	3.442.087	4.014.962	461.372.086	713.630.097
Ordonanțări de plată	3.870.188	4.271.852	564.345.964	841.811.528
Alte operațiuni	3.612.287	2.628.904	647.832.255	467.020.838

După cum se observă, la toți ceilalți ordonatori principali de credite care au efectuat raportări, cu excepția Ministerului Educației și Cercetării, informațiile se pot corela și sunt mult mai aproape de prevederile aprobate prin legea bugetară anuală.

Creșterea numărului operațiunilor bugetare și în special a numărului și valorii operațiunilor patrimoniale a fost generată de suplimentarea bugetelor unor ordonatori de credite pentru îndeplinirea măsurilor stabilite în sarcina acestora prin actele normative adoptate în anul 2020 în vederea prevenirii și combaterii pandemiei de SARS-CoV2 precum și pentru susținerea activității economice în acest context. Totodată, pe fondul restrângerii activităților neesențiale ale ordonatorilor de credite precum și a reducerii activităților instituțiilor aferente amănărilor la plata obligațiilor către bugetul de stat și altor facilități stabilite prin acte normative în anul 2020, a scăzut numărul și valoarea altor operațiuni cu peste 27%.

Concluzionând, numărul total al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv s-a menținut aproximativ la același nivel în anul 2020 față de anul 2019, în timp ce

valoarea acestora a înregistrat o ușoară scădere, de sub 3%. Aceste modificări rezultate în anul 2020 față de anul anterior au fost generate pe de o parte de reducerea numărului și valorii operațiunilor din categoria alte operațiuni pe fondul reducerii operațiunilor privind activele și a celor privind emiterea și încasarea veniturilor persoanelor impozabile, precum și de scăderea valorii operațiunilor bugetare, în special a celor privind modificări ale creditelor bugetare aprobate între subdiviziunile clasificăției bugetare.

Distribuirea numărului și valorii operațiunilor pe principalele tipuri de operațiuni, la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv ordonatorii secundari/terțiari aflați în subordine/coordonare, este prezentată în figura de mai jos:

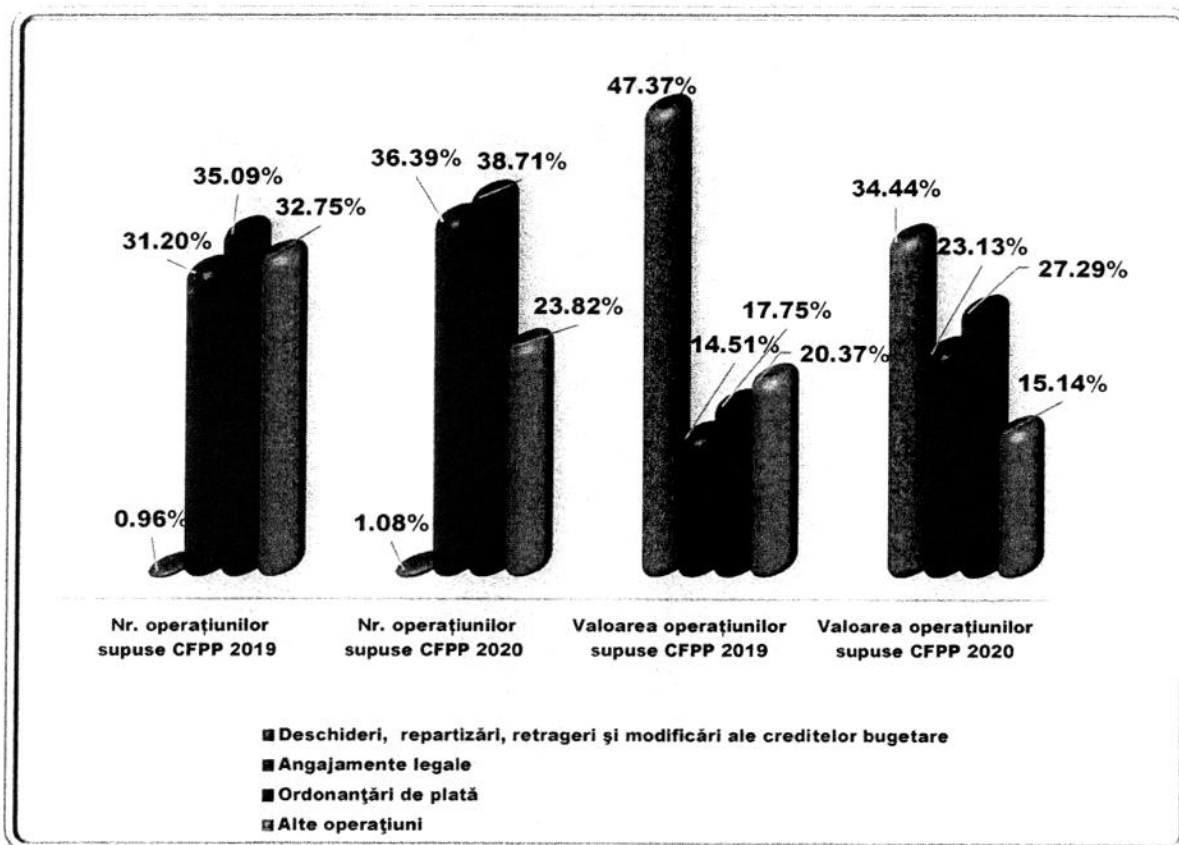

Fig. nr. 4 Structura numărului și valorii operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu în anul 2020 comparativ cu anul 2019

Din reprezentarea grafică rezultă următoarele:

- ❖ în cadrul numărului operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu în anul 2020 preponderente sunt ordonanțările de plată cu 38,71 %, urmate de angajamentele legale cu 36,39% și alte operațiuni cu 23,82%;
- ❖ ponderea cea mai mare în valoarea operațiunilor în anul 2020 o au deschiderile, repartizările, retragerile și modificările creditelor bugetare cu 34,44%, urmate de ordonanțări de plată cu 27,29% și de angajamente legale cu 23,13%.

Această structurare a operațiunilor se explică prin prisma faptului că în limita valorică a operațiunilor bugetare se realizează operațiunile patrimoniale, iar cu privire la alte operațiuni, procentul de 23,82% din numărul operațiunilor și de 15,14% din valoarea totală a operațiunilor, se explică prin faptul că în această categorie de operațiuni intră documentele incluse în documentația de atribuire a contractelor de achiziție publică/acordurilor-cadru, precum și unele operațiuni specifice doar anumitor ordonatori de credite.

Totodată, în anul 2020 față de anul anterior se observă modificări în structura categoriilor de operațiuni generate de creșterea ponderii operațiunilor patrimoniale și reducerea ponderii altor operațiuni, fapt explicat prin creșterea numărului și valorii angajamentelor legale atât ca urmare a suplimentării fondurilor bugetare cât și pe fondul realizării unor angajamente legale suplimentare pentru atenuarea efectelor pandemiei, precum și prin reducerea numărului altor operațiuni efectuate de instituțiile publice în anul 2020 generate de măsurile socio-economice adoptate prin acte normative referitoare la amânări sau scutiri privind obligațiile la bugetul de stat.

3.3 Rezultatele activității de control financiar preventiv propriu

Pe parcursul verificării sistematice a proiectelor de operațiuni prezentate la viză, persoana desemnată să exercite această activitate are ca instrumente de valorificare emiterea de note de restituire în care menționează documentele necesare în vederea completării documentației, iar la finalul verificării se poate pronunța asupra respectivei operațiuni prin acordarea sau refuzarea vizei.

Astfel, pentru perioada de referință, pe baza analizei și prelucrării informațiilor referitoare la numărul refuzurilor de viză și principalele motivații care au stat la baza emiterii acestora, cuprinse în rapoartele trimestriale întocmite pentru anul 2020 de ordonatorii principali de credite, precum și în documentele centralizatoare elaborate de aceștia pe baza rapoartelor primite de la ordonatorii secundari sau, după caz, terțiari de credite din subordine/coordonare, sunt prezentate sintetic în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 4

Nr. crt.	Ordonatorul de credite	Număr refuzuri	Tip operațiune	Conținutul operațiunilor refuzate la viză	Valoarea refuzată la viză (mii lei)	Motivațiile pe care s-au întemeiat refuzurile de viză de control financiar preventiv propriu
0	1	2	3	4	5	6
1	Casa Națională de Pensii Publice -instituții subordonate	2	Ordonanțare de plată	Contravaloare facturi reprezentând abonamente transport beneficiari legi speciale	3	Acordarea unor drepturi necuvenite, conform prevederilor Legii nr. 44/1994 privind veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, Legii nr. 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri;
2	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - instituții subordonate	3	Angajament legal	Convenție pentru acordarea indemnizației prevăzută la art. XI, alin.1 din OUG nr. 30/2020	1	Persoana pentru care s-a solicitat plata indemnizației mai avea un contact de muncă activ cu timp normal la alt angajator și astfel, conform art. XI alin. (9) din OUG nr. 30/2020, nu putea beneficia de plata acestei indemnizații din bugetul asigurărilor de șomaj;
				Cerere pentru acordarea indemnizației de șomaj	5	Persoana care a solicitat indemnizația de șomaj avea un stagiu mai mic de 12 luni în ultimele 24 luni premergătoare depunerii cererii, neîndeplinind astfel prevederile art. 34 alin (1) litera a) din Legea nr. 76/2002;

			Cerere pentru acordarea indemnizației prevăzută în Legea 19/2020 privind acordarea unor zile libere părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ	1	Persoana care a solicitat indemnizația a depus cererea de acordare a acesteia în afara perioadei de 30 de zile de la data plății contribuțiilor și impozitelor aferente indemnizației, încălcând astfel prevederile art. 3 din HG nr. 217/2020 pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 19/2020 privind acordarea unor zile libere părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ;
Total ordonator	3			7	
3 Institutul Cultural Român	12	Ordonanțări de plată	Sume refacturate de Europalia Internațional	871	Lipsa angajamentului legal, încheiat între ICR și beneficiarul sumelor din ordonanțările de plată, din care să rezulte obligația de plată pe seama fondurilor publice, care să constituie temeiul legal pentru efectuarea plății;
4 Ministerul Justiției - instituții subordonate	1	Angajamente legale	Act administrativ de numire în funcție	45	Neîndeplinirea condiției legale prevăzute la art. 7 alin 5 din Ordinul ministrului justiției nr. 1551/C/2020 referitoare la obligativitatea susținerii și promovării uneia sau, după caz, a mai multor probe eliminatorii, cu relevanță directă în ceea ce privește specificul funcției pe care se solicită mutarea, în cazul mutării în interesul serviciului a polițistului de penitenciare;
5 Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației	1	Ordonanțări de plată	Ordonanțare de plată privind prefinanțări în cadrul contractelor de finanțare	705	Contractul de cofinanțare în temeiul căruia s-a întocmit ordonanțarea de plată a fost încheiat în afara cadrului legal care guvernează gestionarea fondurilor externe nerambursabile, respectiv fără să existe un contract de finanțare care să prevadă, printre alte condiții specifice suma totală eligibilă din care componenta din FEN și cofinanțarea publică, cofinanțare care ulterior poate face obiectul unui contract de cofinanțare. În cazul de față contractul de cofinanțare este încheiat anterior contractului de finanțare în temeiul căruia ar fi trebuit să se deruleze.
TOTAL GENERAL	19			1631	

Din informațiile cuprinse în tabelul de mai sus, din raportările efectuate de ordonatorii principali de credite, atât pentru activitatea proprie, cât și pentru ordonatorii secundari/terțiari aflați în subordine/coordonare, precum și din informațiile suplimentare furnizate de controlorii delegați, se desprind următoarele constatări:

- ❖ refuzurile de viză de control financiar preventiv propriu în anul 2020, au fost emise atât la nivelul ordonatorilor principali de credite, cât și la nivelul ordonatorilor secundari/terțiari aflați în subordine/coordonare. Astfel, 68,42% din refuzurile de viză au fost emise la nivelul ordonatorilor principali de credite, respectiv la Institutul Cultural Român și la Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării Regionale și Administrației, iar 31,58% la nivelul instituțiilor subordonate;
- ❖ operațiunile pentru care s-au emis refuzuri de viză de control financiar preventiv propriu, din punct de vedere al numărului acestora, au fost ordonanțări de plată în proporție de 78,95% și angajamente legale, în proporție de 21,05%;
- ❖ ordonanțările de plată reprezintă ponderea cea mai mare, atât în ceea ce privește numărul operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu (78,95%), cât și valoarea acestora (96,81%);
- ❖ numărul cel mai mare de refuzuri de viză s-a înregistrat la Institutul Cultural Român, respectiv 12 refuzuri, ceea ce reprezintă peste 63% din numărul total al acestora. La acest ordonator de credite, în anul 2020 și controlorul delegat a emis o serie de informări cu privire la unele abateri de la legalitate și regularitate, în cadrul activității de monitorizare a operațiunilor financiare, ceea ce conduce la concluzia că operațiunile sunt întocmite fără a se respecta prevederile legale;
- ❖ din numărul total al refuzurilor de viză de control financiar preventiv propriu emise, 4 au fost pentru operațiuni reprezentând angajamente legale și 15 au fost pentru ordonanțări de plată;
- ❖ din cele 19 refuzuri de viză de control financiar preventiv propriu, 13 operațiuni au fost efectuate pe propria răspundere a ordonatorului de credite, prin emiterea actului de decizie internă, la:
 - Institutul Cultural Român, pentru 12 operațiuni reprezentând ordonanțări de plată, pentru inexistența angajamentelor legale din care să rezulte obligații de plată pe seama fondurilor publice;
 - Ministerul Justiției – instituții subordonate, pentru un angajament legal constând într-un act administrativ emis fără a fi respectate prevederile Ordinul ministrului justiției nr. 1551/C/2020.

Pentru cele 13 operațiuni refuzate la viza de control financiar preventiv propriu și efectuate pe propria răspundere a conducătorului entității publice, s-au făcut informări către entitățile publice ierarhic superioare, precum și către organele de inspecție economico-financiară din MF.

Distribuția operațiunilor refuzate la viza de control financiar preventiv propriu în anul 2020, pe categorii de ordonatori de credite și pe tipuri de operațiuni care au făcut obiectul refuzurilor, este prezentată grafic în figura următoare:

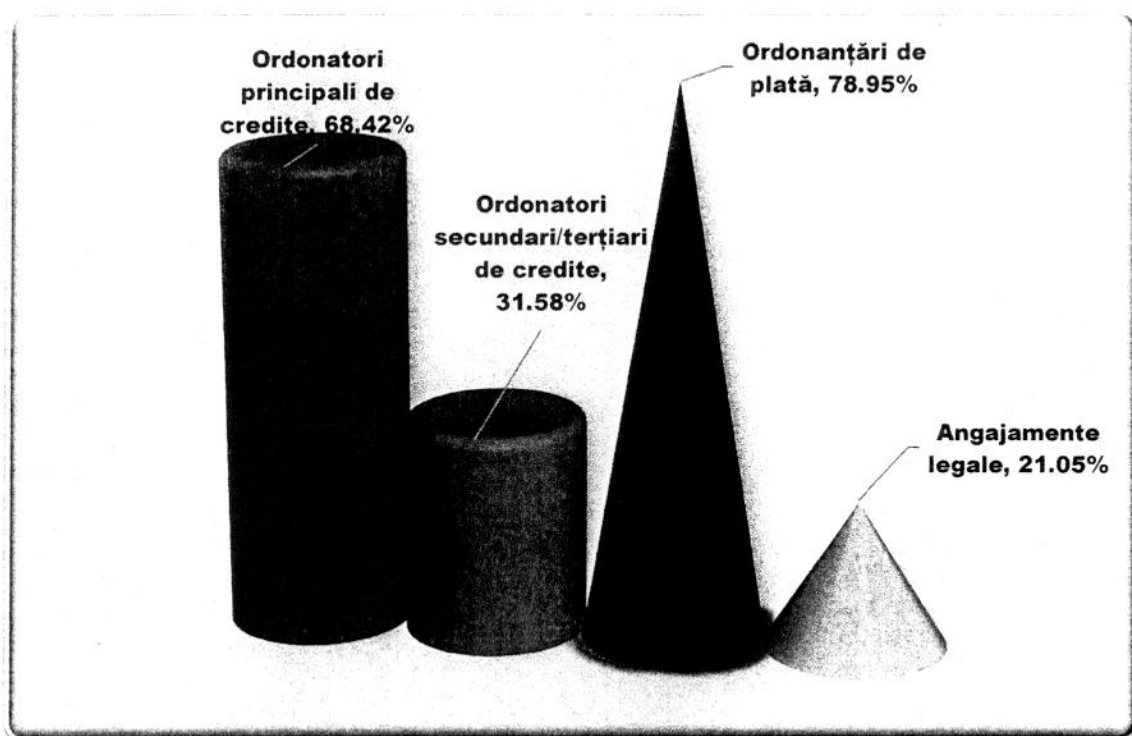

Fig. nr. 5 Distribuția numărului operațiunilor refuzate la viza de control financiar preventiv propriu în anul 2020 pe categorii de ordonatori de credite și pe tipuri de operațiuni

- ❖ în anul 2020, comparativ cu anii anteriori a fost înregistrată o scădere a numărului de refuzuri de viză de control financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv instituțiile subordonate, cu 70,31% față de anul 2019. Această dinamică este influențată în mare măsură de scăderea numărului refuzurilor de viză de la nivelul instituțiilor subordonate ordonatorilor principali de credite. Reducerea numărului operațiunilor neconforme indică de regulă gestionarea fondurilor publice în concordanță cu prevederile legale într-o mai mare măsură, dar ținând cont de constatările auditorilor Curții de Conturi menționate în rapoartele întocmite pentru anii analizați, scăderea trebuie privită sub rezerva cazurilor de nedetectare a neconformităților, generate de o pregătire profesională insuficientă a persoanelor care exercită controlul financiar preventiv propriu. De asemenea, numărul constatărilor la nivelul ordonatorilor principali de credite privind proiecte de operațiuni neconforme a scăzut cu 61,76% în anul 2020 față de anul 2019, iar această evoluție trebuie analizată în oglindă cu numărul constatărilor controlorilor delegați în aceeași perioadă, care a crescut semnificativ, fapt de natură să reflecte o scădere a calității controlului financiar preventiv propriu, generat și de lipsa participării la cursuri de pregătire profesională în domeniul controlului financiar preventiv, achizițiilor publice ș.a.

Cu prilejul activității de monitorizare și îndrumare metodologică a controlului financiar preventiv propriu, controlorii delegați au raportat o serie de deficiențe care au fost aduse la cunoștința conducerilor instituțiilor la care au fost numiți, în vederea remedierii lor, dintre care enumerăm:

- existența unor deficiențe și abateri de la legalitate ale actelor administrative privind numirea persoanelor care exercită controlul financiar preventiv propriu la Ministerul Educației și Cercetării, respectiv: neactualizarea/nestabilirea limitelor de competență pentru persoanele desemnate; nestabilirea înlocuitorilor persoanelor care exercită activitatea de control financiar preventiv; nenominalizarea persoanei cu atribuții de coordonare a activității de control financiar preventiv; actele administrative nu conțin

elementele minime stabilite în anexa nr. 1.2 la OMFP nr. 923/2014. De asemenea controlorul delegat a mai constatat și neîntocmirea în anul 2020 pentru anul anterior a rapoartelor de evaluare pentru persoanele care exercită activitatea de control financiar preventiv propriu, aspect sesizat și de auditorii externi ai Curții de Conturi a României care au formulat o recomandare în acest sens. O altă constatare este nerespectarea de către Unitățile de management a proiectului din cadrul acestei instituții a cerinței prevăzută în Ordinul MECST nr. 3852/2010 de a elabora propriile norme specifice de control financiar preventiv propriu. De asemenea, circuitul documentelor nu a fost actualizat pentru a corespunde structurii organizatorice actuale, la nivelul ordonatorului existând un act administrativ din anul 2010, care evident nu mai poate fi aplicat datorită schimbărilor intervenite în structura organizatorică în ultimii 10 ani. Aceste deficiențe menționate de controlorul delegat în rapoartele trimestriale întocmite la acest ordonator principal de credite au contribuit atât la existența unor operațiuni neconforme constatate de controlorul delegat și cuprinse în documentele emise la acest ordonator în anul 2020 cât și la incertitudinea datelor raportate trimestrial de ordonatorul de credite pentru activitatea proprie și centralizat, cumulat cu instituțiile subordonate;

- existența unor neconcordanțe între prevederile normelor specifice referitoare la ținerea registrului operațiunilor prezentate la viza de control financiar preventiv propriu, în sensul că în norme se precizează că registrul se ține olograf, iar în realitate acesta este ținut în formă combinată, la Ministerul Finanțelor Publice– aparat propriu și la Societatea Română de Radiodifuziune;
- repartizarea inegală a proiectelor de operațiuni persoanelor care exercită viza de control financiar preventiv propriu la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, fapt ce poate avea consecința materializării riscului de nedetectare a abaterilor în cazul persoanelor care verifică un volum mare de operațiuni;
- detectarea în mod repetat a unor operațiuni neconforme la verificarea formală la Ministerul Afacerilor Interne, fapt datorat neactualizării normelor specifice de control financiar preventiv, inclusiv a listelor de verificare specifice fiecărei operațiuni ce trebuie parcurse de personalul cu atribuții de control financiar preventiv cu ocazia verificărilor proiectelor de operațiuni. De asemenea, există documente/operațiuni vizate de controlul financiar preventiv propriu și înscrise în registru ca operațiuni distincte fără ca acestea să fie cuprinse în normele specifice de control financiar preventiv propriu, dintre care exemplificăm: formularele de rezervare a creditelor bugetare/de angajament; nota-operațiuni fără valoare ș.a. Totodată, în urma avizului consultativ formulat de controlorul delegat numit la MAI a fost actualizat actul administrativ privind normele interne privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- nestabilirea prin actul administrativ de numire a limitelor de competență pentru fiecare persoană desemnată să exercite viza de control financiar preventiv propriu, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 923/2014 la Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- normele metodologice specifice de control financiar preventiv nu sunt adaptate specificului activității și nu sunt actualizate în concordanță cu modificările legislative din domeniu, iar ținerea evidenței angajamentelor bugetare și legale nu a putut fi verificată întrucât nu au fost prezentate controlorului delegat documentele solicitate în acest sens cu ocazia monitorizării operațiunilor financiare la Societatea Română de

Televiziune. De altfel, informările emise de controlorul delegat au relevat existența unor abateri grave de la legalitate, fapt care a impus informarea ministrului finanțelor și dispunerea efectuării unei inspecții a direcției de specialitate din cadrul MF cu privire la constatările controlorului delegat, care ulterior au fost confirmate de raportul inspecției;

- din cele 21 de persoane desemnate să exercite viza de control financiar preventiv propriu la Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri doar 16 au avut efectiv activitate în anul 2020 conform registrelor verificate de controlorul delegat, iar două persoane au același număr de sigiliu. De asemenea, activitatea de control financiar preventiv propriu s-a realizat în baza normelor metodologice specifice aprobate prin actele administrative emise anterior reorganizării de către fiecare din cele patru instituții care au fost comasate;
- înscrierea distinctă în registrul operațiunilor prezentate la viza de control financiar preventiv propriu a unor operațiuni constând în documente de rezervare a creditelor de angajament/bugetare, fără ca acestea să fie cuprinse în cadrul specific al operațiunilor aprobat la Ministerul Culturii, ceea ce pe lângă caracterul neconform generează și raportarea eronată a unor operațiuni suplimentar față de cele efectiv verificate, respectiv angajamentele legale. Totodată la acest ordonator principal de credite nu sunt stabilite prin act administrativ persoanele cu atribuții și responsabilități în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli din surse externe, respectiv împrumuturi și fonduri externe nerambursabile, iar în activitatea persoanei desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv la UMP au fost constatate de controlorul delegat, în mod repetat, deficiențe grave;
- ținerea evidenței operațiunilor prezentate la viza de control financiar preventiv propriu la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării prin intermediul MS Excel, aplicație care permite inserări, intercalări sau eliminări, iar semnarea pentru restituirea documentelor se face la o dată ulterioară, când se prindează documentul din aplicație, ceea ce contravine prevederilor OMFP nr. 923/2014 precum și ale actului administrativ aprobat la nivelul ordonatorului privind normele metodologice specifice de control financiar preventiv. Existența unui număr de operațiuni raportate mult mai mare decât cel real datorat înregistrării unor operațiuni de rezervare a creditelor de angajament/bugetare aferente angajamentelor legale, documente neprevăzute de normele metodologice specifice aprobate la nivelul ordonatorului principal de credite;
- neactualizarea normelor metodologice specifice și a cadrului specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu cu operațiuni specifice ministerului, precum și cu noile proiecte de operațiuni incluse în cadrul general prin modificările aduse OMFP nr. 923/2014 la Ministerul Sănătății; de asemenea s-a constatat exercitarea vizei de CFPP asupra unor proiecte de operațiuni care nu se regăsesc nici în cadrul general și nici în cadrul specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu generând astfel diferențe între numărul efectiv al operațiunilor vizate și numărul total al operațiunilor raportate de entitatea publică;
- neconformități în completarea registrului privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv de către persoanele desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.

Cu toate că abaterile de la legalitate în efectuarea operațiunilor au fost reduse, raportat la numărul mare de ordonatori de credite, constatările consemnate în rapoartele

publice ale Curții de Conturi a României din ultimii ani, în special cu privire la activitatea ordonatorilor secundari și terțieri de credite, ne îndreptățesc să concluzionăm că această dinamică indică, cel puțin pentru cazurile care fac obiectul rapoartelor transmise la MF, deficiențe ale sistemelor de control intern de la nivelul instituțiilor publice, care necesită măsuri de remediere adecvate, atât prin îmbunătățirea cadrului normativ și procedural, cât și prin îmbunătățirea abilităților profesionale și a cunoștințelor în domeniul controlului financiar preventiv, în special prin participarea la cursuri de formare profesională.

Buna funcționare a activității de control financiar preventiv, reglementată să funcționeze în mod unitar la nivelul tuturor entităților publice, este influențată de o serie de factori de natură să afecteze atingerea scopului acestei activități, de identificare a proiectelor de operațiuni care nu respectă condițiile de legalitate și regularitate pentru a fi efectuate, dintre care enumerăm:

- modificarea frecvență a legislației primare și a celei secundare aplicabile operațiunilor, care ridică probleme personalului desemnat cu exercitarea activității de control financiar preventiv propriu, în asimilarea noilor reglementări și în elaborarea unor proceduri interne detaliate, precum și în realizarea unei pregătiri profesionale adecvate;
- modificări în structura organizatorică a entităților publice, ceea ce conduce la crearea de disfuncționalități în cadrul procesului de control intern al instituției;
- modificări repetate ale ghidurilor solicitantului și ale procedurilor de finanțare în cazul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile;
- numirea în cadrul comisiilor de recepție a unor persoane a căror pregătire și competență profesională nu permit efectuarea corespunzătoare a recepției cantitative și calitative a serviciilor prestate, a bunurilor livrate ori a lucrărilor efectuate, fapt ce generează dificultăți în lichidarea cheltuielilor, respectiv în stabilirea sumei de plată pentru care se acordă viza "Bun de plată";
- insuficiența fondurilor pentru a se asigura pregătirea profesională pe domenii specifice, cum ar fi cel al achizițiilor publice;
- slaba preocupare a conducătorilor compartimentelor de specialitate care certifică pentru realitate, legalitate și regularitate, pentru efectuarea unui control preliminar riguros;
- ineficiența sau lipsa sistemelor de gestiune bazate pe norme și proceduri detaliate de efectuare a operațiunilor, care să optimizeze circuitul documentelor, să stabilească riguros responsabilitățile compartimentelor de specialitate și ale personalului din cadrul acestora și să aplice principiul separării atribuțiilor, în special la nivelul entităților publice mici;
- prevalența raporturilor ierarhice în raport cu independența în exercitarea atribuțiilor de control financiar preventiv propriu și modul superficial în care conducătorul entității publice tratează refuzurile de viză de control financiar preventiv propriu;
- neactualizarea cadrului specific al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, cu operațiuni caracteristice entităților publice. Majoritatea entităților publice utilizează cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv aprobat prin OMFP nr. 923/2014, iar operațiunile specifice, în mod eronat, le asimilează celor existente în cadrul general, fără a le particulariza și detalia la nivelul lor.

În contextul celor de mai sus, sintetizând aspectele complexe și particulare de natură legislativă și financiară ale controlului financiar preventiv propriu, putem concluziona că esența acestuia o constituie „verificarea”, ca activitate exercitată în temeiul normelor legale de către persoane specializate, desemnate în aceste sens, tocmai pentru că dovedesc o temeinică cunoaștere a cadrului legal general și specific anumitor domenii

de activitate. Buna pregătire profesională asociată cu independența persoanelor în exercitarea activității de control financiar preventiv propriu constituie garanția unei bune gestiuni financiare a patrimoniului public și a fondurilor publice.

Capitolul 4

Activitatea desfășurată de DGCFP în anul 2020

4.1 Aspecte generale și rezultate

Principiile și caracteristicile sistemului de verificare a operațiunilor cu risc ridicat asupra fondurilor publice, aplicate de Ministerul Finanțelor prin intermediul controlului financiar preventiv delegat, se regăsesc în OG nr. 119/1999, potrivit căreia MF organizează și exercită această formă de control prin controlori delegați numiți de ministrul finanțelor la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și ai bugetului oricărui fond special și la agențiile de implementare a fondurilor comunitare, precum și la alte entități publice.

Acest sistem a fost conceput pentru a menține riscurile asociate operațiunilor cu impact asupra fondurilor publice în limite rezonabile, astfel încât să permită atingerea principalului obiectiv al activității de control financiar preventiv efectuată de DGCFP prin controlorii delegați, respectiv utilizarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și încadrare în limita și/sau destinația creditelor bugetare și/sau de angajament.

De asemenea, monitorizarea operațiunilor financiare la ordonatorii principali de credite la care controlul financiar preventiv a fost integrat în sfera răspunderii manageriale este un mijloc eficient de a facilita asimilarea, la nivel managerial, a necesității îmbunătățirii controlului financiar preventiv propriu în vederea reducerii riscurilor de neconformitate la efectuarea operațiunilor care afectează fondurile publice. În acest sens DGCFP exercită prin controlorii delegați și activitatea de monitorizare a operațiunilor financiare, în baza prevederilor ordinelor ministrului finanțelor publice, pentru a verifica în ce măsură la nivelul acestor instituții există un mediu de control corespunzător, care să asigure o utilizare conformă a fondurilor publice.

Pentru consolidarea rolului MF de autoritate de reglementare și asistență în domeniul administrării patrimoniului public și a fondurilor publice, în sfera de acțiune a controlorului delegat este prevăzută și procedura avizului consultativ. Prin intermediul acestui document controlorul delegat consiliază ordonatorul de credite în vederea menținerii sub control a cauzelor care favorizează materializarea riscului de utilizare neconformă a fondurilor publice.

Tipurile de operațiuni ale căror proiecte se supun controlului financiar preventiv delegat, limitele valorice peste care se efectuează, documentele justificative și modul în care trebuie efectuat controlul se stabilesc prin norme metodologice aprobate de ministrul finanțelor.

Principalele domenii de activitate, în care a acționat Corpul controlorilor delegați, care au generat rezultatele cuprinse în prezentul raport, sunt reprezentate grafic în figura de mai jos:

Fig. nr. 6 Domenii de activitate ale Corpului controlorilor delegați

În vederea atingerii obiectivelor specifice DGCFP, Corpul controlorilor delegați a realizat în anul 2020 activități specifice și a acționat în mai multe direcții ce pot fi sintetizate în figura de mai jos:

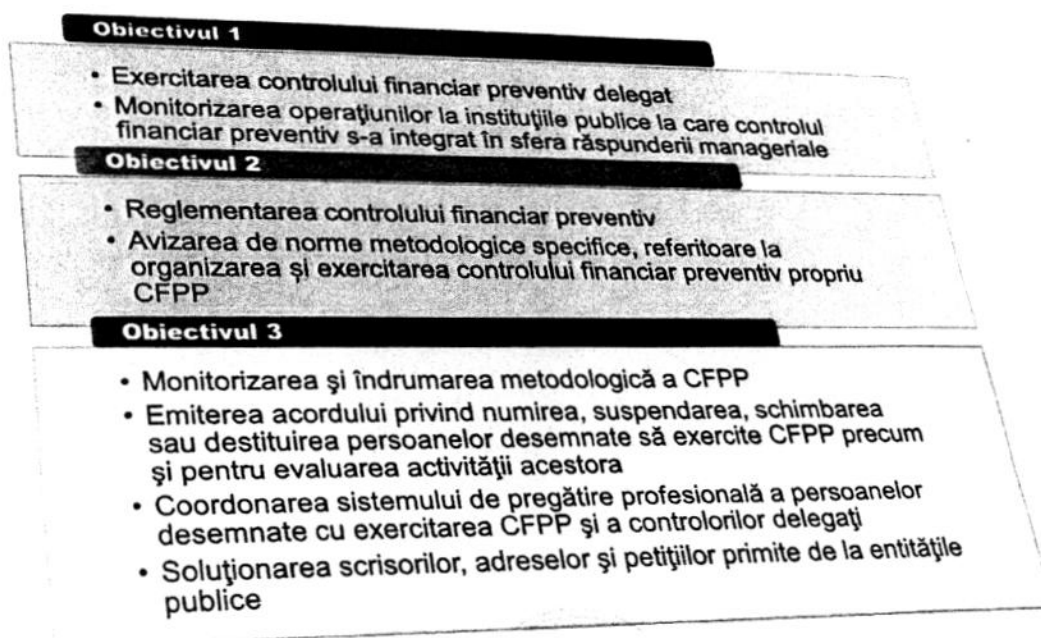

Fig. nr. 7 Activități desfășurate pentru îndeplinirea obiectivelor DGCFP

În anul 2020, Corpul controlorilor delegați și-a desfășurat activitatea la un număr total de 62 ordonatori de credite (principali, secundari și terțiari), din care activitatea de control financiar preventiv delegat la un număr de 38 de ordonatori de credite, din care 33 de ordonatori principali de credite, iar activitatea de monitorizare a operațiunilor financiare la un număr de 24 de ordonatori principali de credite. De precizat că la Ministerul Afacerilor Interne viza de control financiar preventiv delegat se exercită atât la nivelul aparatului propriu cât și la alți 4 ordonatori secundari de credite, iar la Ministerul Apărării Naționale se efectuează monitorizarea operațiunilor financiare atât la nivelul ordonatorului principal de credite cât și la cinci ordonatori secundari de credite, în considerarea volumului și complexității operațiunilor din fonduri publice gestionate de aceste instituții.

Principalele rezultate ale DGCFP sunt consecința activităților complexe desfășurate de Corpul controlorilor delegați, în principal, în următoarele domenii:

- ✓ exercitarea controlului financiar preventiv delegat;
- ✓ monitorizarea operațiunilor financiare la instituțiile publice la care controlul financiar preventiv a fost integrat în sfera răspunderii manageriale;
- ✓ îndrumarea metodologică a controlului financiar preventiv propriu;
- ✓ reglementarea controlului financiar preventiv pentru toate entitățile publice.

Pentru îndeplinirea funcției sale de control al aplicării unitare și respectării reglementărilor legale în domeniul său de activitate MF acționează preventiv, prin controlul financiar preventiv delegat, înainte de aprobarea proiectelor de operațiuni de către ordonatorii de credite, în direcția menținerii riscurilor asociate operațiunilor financiare în limite rezonabile prin verificarea legalității, regularității și încadrării în limitele creditelor bugetare și/sau creditelor de angajament aprobate. Astfel, controlul financiar preventiv delegat se exercită:

- la instituțiile publice în care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului oricărui fond special, Trezoreria statului și pentru operațiunile privind datoria publică, precum și la autoritățile de management care au calitatea de beneficiar de proiecte;
- în cazul unor operațiuni cu risc ridicat, derulate de alte instituții publice care gestionează fonduri publice și/sau administrează patrimoniul public.

De asemenea, la instituțiile publice la care controlul financiar preventiv a fost integrat în sfera răspunderii manageriale MF efectuează activitatea de monitorizare a operațiunilor financiare, prin controlorii delegați numiți la acești ordonatori de credite. Scopul acestei activități este acela de a constata, raporta și valorifica, în vederea limitării riscurilor, efectuarea de operațiuni aprobate de ordonatorii principali de credite fără respectarea condițiilor de legalitate, regularitate și de încadrare în limitele și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament.

Totodată, în cadrul acțiunii de monitorizare, controlorii delegați verifică preventiv fundamentarea fondurilor solicitate de către ordonatorii principali de credite, prin cererile pentru deschiderea de credite bugetare, precum și încadrarea sumelor în bugetul aprobat. În acest fel, se oferă siguranță MF că cererile de deschidere de credite bugetare întrunesc condițiile de legalitate și regularitate pentru a fi operate și că execuția bugetară se realizează în condiții de echilibru și prudențialitate.

Situațiile reprezentând operațiunile supuse controlului financiar preventiv delegat, precum și activității de monitorizare, pe anul 2020, sunt detaliate la nivelul fiecărui ordonator de credite în Anexele nr. 3 și 4.

Principalii indicatorii asociați activităților desfășurate de DGCFP, în anul 2020, precum și valorile asociate acestora pentru anul 2019, în vederea efectuării unei analize comparative, sunt prezentați în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 5

Nr. crt.	Indicator	Realizat 2019	Realizat 2020	2020/2019 (%)
1	Rata restituirii proiectelor de operațiuni în urma verificării formale efectuată de controlorii delegați	0,46%	0,58%	126,09
2	Rata intențiilor de refuz de viză însușite de ordonatorii de credite	100,00%	51,79%	51,79
3	Numărul proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar preventiv delegat	86.798	88.077	101,47
4	Valoarea proiectelor de operațiuni supuse controlului financiar preventiv delegat (mii lei)	961.539.741	1.391.602.698	144,73
5	Numărul documentelor supuse activității de monitorizare a operațiunilor financiare	35.367	33.816	95,61
6	Valoarea documentelor supuse activității de monitorizare a operațiunilor financiare (mii lei)	128.568.505	147.791.537	114,95
7	Numărul proiectelor de operațiuni restituite	399	513	128,57
8	Valoarea proiectelor de operațiuni restituite (mii lei)	1.967.380	1.578.159	80,22
9	Numărul de avize consultative, din care:	92	76	82,61
	- pentru activitatea de control financiar preventiv delegat	73	60	82,19
	- pentru activitatea de monitorizare	19	16	84,21
10	Numărul informărilor emise de controlorii delegați în cadrul activităților de control financiar preventiv delegat și monitorizare	108	75	69,44
11	Gradul de soluționare în termen a solicitărilor de avizare a proiectelor de norme metodologice	90,00%	100,00%	111,11
12	Gradul de soluționare în termen a solicitărilor de acord de numire/suspendare/schimbare/destituire /evaluare	100,00%	100,00%	100

Din informațiile incluse în tabelul de mai sus, se desprind, în principal, următoarele concluzii:

⇒ Rata restituirii proiectelor de operațiuni înregistrează o creștere în anul 2020 față de anul 2019 cu 26,09%, acest procent indicând că numărul disfuncționalităților

constatate în cadrul verificării formale a documentelor prezentate la viza de control financiar preventiv delegat a crescut semnificativ. Fenomenul constituie o amenințare la buna gestiune financiară în utilizarea fondurilor publice și poate conduce la abateri de legalitate. Disfuncționalitățile au constat în principal în: lipsa documentelor justificative ale operațiunii; lipsa semnăturilor/certificărilor persoanelor autorizate; lipsa corespondenței dintre datele cuprinse în documentul prezentat la viză și documentele justificative sau necompletarea corespunzătoare a rubricilor documentelor potrivit cerințelor legale specifice. Ordonatorii de credite la care s-au constatat cele mai multe deficiențe au fost: Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Ministerul Culturii; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Tineretului și Sportului; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Fondurilor Europene; Inspectoratul General al Poliției Române; Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Muncii și Protecției Sociale, fapt ce relevă o insuficientă însușire, de către personalul cu atribuții în derularea operațiunilor, a normelor și procedurilor interne sau existența unor reglementări interne inadecvate. De asemenea, efectuarea în mod frecvent a operațiunilor fără îndeplinirea condițiilor formale necesare reflectă o lipsă de interes la nivelul managementului instituțiilor în cauză pentru stabilirea sau îmbunătățirea procedurilor și listelor de verificare pentru fiecare tip de operațiune și pentru urmărirea respectării acestora astfel încât sarcinile ordonatorilor de credite pentru care au fost alocate fonduri bugetare să fie realizate în mod corespunzător și cu eficacitate. Abaterile constatate la verificarea formală au înregistrat o creștere, într-un interval de cinci ani, cu 164,43% și reflectă înmulțirea semnificativă a neconformităților, aspect reflectat de graficul de mai jos:

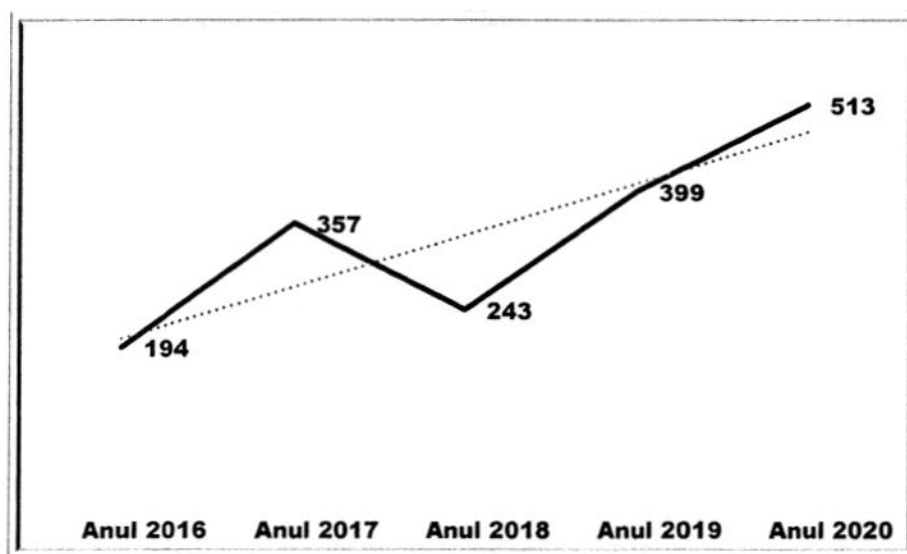

Fig. nr. 8 Evoluția abaterilor constatate prin notele de restituire pe parcursul a 5 ani

⇒ În anul 2020, intențiile de refuz de viză de control financiar preventiv delegat au fost în număr de 56, reprezentând o creștere cu 522% față de anul 2019, iar dintre acestea 27 nu au fost acceptate de ordonatorii de credite care au adus argumente suplimentare pentru efectuarea operațiunilor. O cauză a acestei situații este cea menționată la punctul anterior, respectiv neprezentarea tuturor documentelor justificative aferente operațiunilor astfel încât să existe certitudinea că prevederile legale aplicabile pentru efectuarea lor sunt respectate. Rata refuzurilor de viză de control financiar preventiv delegat raportat la numărul operațiunilor pentru care ordonatorii de credite au adus argumente suplimentare este de 62,96%. Existența și

creșterea numărului intențiilor de refuz de viză și a refuzurilor de viză semnalează că există o serie de abateri de la reglementările legale aplicabile și unele deficiențe majore în elaborarea proiectelor de operațiuni sau a documentelor justificative aferente, cu consecințe negative asupra utilizării fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și încadrarea în limitele și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament aprobate. Dacă coroborăm acest aspect cu creșterea numărului constatărilor privind încălcarea cerințelor formale pentru efectuarea operațiunilor, putem concluziona că la nivelul ordonatorilor de credite nu există o preocupare corespunzătoare pentru a se asigura o bună gestiune financiară în utilizarea fondurilor publice, astfel încât să ducă la eficientizarea utilizării acestora.

⇒ Numărul total al documentelor supuse controlului financiar preventiv delegat și monitorizării operațiunilor financiare s-a menținut la același nivel în anul 2020 față de anul 2019. În structură, numărul operațiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat a crescut cu 1,47%, în anul 2020 comparativ cu anul anterior, iar numărul operațiunilor supuse monitorizării a scăzut cu 4,39% în aceeași perioadă. Valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat și monitorizării operațiunilor financiare, a crescut cu 44,73%, respectiv cu 14,95%, în anul 2020 față de anul 2019. Modificările înregistrate la acești indicatori au avut ca principali factori generatori:

- majorarea prevederilor bugetare aferente cheltuielilor cuprinse în bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat;
- adoptarea OUG nr. 130/2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014 - 2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene;
- adoptarea OUG nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2;
- intrarea în vigoare a Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative prin care Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor trece în subordinea MF;
- asigurarea fondurilor suplimentare necesare finanțării deficitului bugetului de stat în contextul măsurilor necesare pentru atenuarea efectelor pandemiei, conform art. 8 din OUG nr. 146/2002, privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și contractarea de împrumuturi prin intermediul ordinelor privind prospectele de emisiune a obligațiunilor de stat cu cupon denominate în euro și prin intermediul emisiunilor de euroobligațiuni pe piețele externe de capital.

⇒ Raportul dintre numărul și valoarea operațiunilor supuse activității de control financiar preventiv delegat și monitorizării operațiunilor financiare, în scopul utilizării legale și eficiente a fondurilor publice, în anul 2020 față de anul precedent, este prezentat în figura de mai jos. Astfel, în anul 2020 au fost verificate cumulativ atât cu ocazia exercitării controlului financiar preventiv cât și a monitorizării operațiunilor financiare un număr total mai mic de operațiuni, respectiv cu 0,22%. Această reducere a numărului operațiunilor verificate a fost generată în principal de reducerea numărului operațiunilor bugetare, ca urmare a efectuării acestora prin centralizarea mai multor operațiuni de același fel, ca de exemplu efectuarea de către ordonatorii de credite a unei singure cereri deschideri de credite, centralizată pe toate capitolele bugetare, pentru toată perioada, în contextul restrângerii pe cât posibil a activităților de la locul

de muncă pe fondul pandemiei de Covid-19. Totodată, valoarea operațiunilor a înregistrat în anul 2020 față de anul anterior o creștere de 41,21%, generată de creșterea valorii tuturor tipurilor de operațiuni, în special a valorii angajamentelor legale. Aceste majorări ale valorilor pe tipuri de operațiuni au fost generate atât de creșterea fondurilor alocate prin buget ordonatorilor principali de credite, cât și de creșterea valorii operațiunilor privind pregătirea angajamentelor legale și încheierea efectivă a acestora, pe fondul adoptării actelor normative menționate la punctul anterior, reflectată în creșterea valorii altor operațiuni cu 81,25% și a valorii angajamentelor legale cu 115,72%. Pe cale de consecință, și valoarea ordonanțării de plată s-a majorat în anul 2020 față de anul 2019 cu 91,86%.

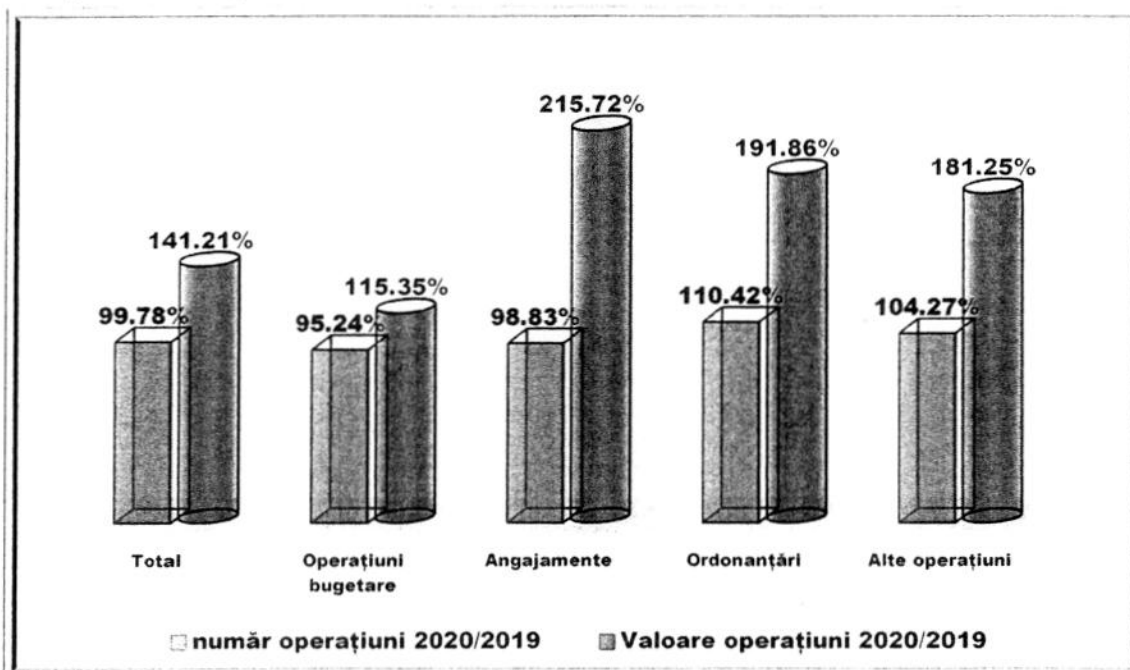

Fig. nr.9 Numărul și valoarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv delegat și monitorizării operațiunilor financiare

- ⇒ Numărul total al avizelor consultative emise de controlorii delegați a scăzut în anul 2020 față de anul 2019, înregistrând o diminuare cu 17,39%, corespunzător în structură unei scăderi de 17,81% în cazul activității de control financiar preventiv delegat și de 15,79% în cazul activității de monitorizare a operațiunilor financiare.
- ⇒ Din numărul total al avizelor consultative emise de controlorii delegați în anul 2020, 78,95% sunt aferente activității de control financiar preventiv delegat, iar 21,05% sunt aferente activității de monitorizare a operațiunilor financiare. Emiterea avizelor consultative reprezintă o formă de consiliere și îndrumare metodologică pe care controlorii delegați o acordă ordonatorilor de credite la care sunt numiți, în concordanță cu cadrul legal de referință și cu atribuțiile entității publice, în scopul diminuării neregulilor și disfuncționalităților în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora.
- ⇒ Solicitățile ordonatorilor principali de credite cu privire la avizarea proiectelor de norme metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, precum și a celor de acord de numire/suspendare/schimbare/destituire/evaluare a persoanelor desemnate să exercite acest control, au fost rezolvate în termenele procedurale.

Activitatea desfășurată de controlorii delegați presupune atenționarea ordonatorilor de credite cu privire la o serie de disfuncționalități din propriile sisteme de

gestiune, astfel încât acestea să fie remediate cu promptitudine. Aceasta înseamnă că orice intenție de refuz de viză, refuz de viză, în cazul activității de control financiar preventiv delegat, respectiv orice informare cu privire la aspectele de legalitate și regularitate în cazul activității de monitorizare a operațiunilor financiare, ar trebui să conducă la o analiză de către ordonatorii de credite a cauzelor funcționării improprie a sistemului de control intern și să dispună măsuri corective. În practică, ordonatorul de credite nu procedează întotdeauna în acest fel, limitându-se doar la simpla constatare a nelegalității operațiunii și la neefectuarea acesteia.

Dimensiunea și structura activității de control financiar preventiv delegat exprimată ca pondere în cadrul întregii activități de control financiar preventiv de la nivelul ordonatorilor principali de credite și a ordonatorilor secundari/terțieri din subordinea/coordonarea acestora, în anul 2020, comparativ cu anul 2019, este prezentată în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 6

Tipuri de operațiuni	Pondere CFPD (%) din:			
	Nr. de operațiuni efectuate de ordonatorii de credite		Valoarea operațiunilor efectuate de ordonatorii de credite	
	2019	2020	2019	2020
Total, din care:	0,28	0,54	32,50	47,24
a) Operațiuni bugetare specifice (deschideri, repartizări, retrageri, modificări de credite)	0,61	25,68	48,32	76,80
b) Operațiuni patrimoniale (angajamente, ordonanțări, alte operațiuni)	0,14	0,21	18,08	30,88

Din informațiile cuprinse în tabel, rezultă:

- ⇒ Numărul operațiunilor aferente controlului financiar preventiv delegat/monitorizării operațiunilor financiare efectuate de MF au o pondere redusă, de 0,54% din totalul operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu de la nivelul ordonatorilor principali de credite, inclusiv de la ordonatorii secundari/terțieri aflați în subordinea/coordonarea acestora. Ponderea operațiunilor efectuate de ordonatorii de credite supuse controlului financiar preventiv propriu, se menține la o cotă semnificativă, ceea ce evidențiază dimensiunea răspunderii manageriale și presupune existența unui control intern adecvat.
- ⇒ În privința numărului total de operațiuni, ponderea reprezentată de cele supuse activității de control financiar preventiv delegat/monitorizare a crescut comparativ cu anul precedent până la 0,54%, iar valoarea acestora a crescut cu 14,74%.
- ⇒ În structură, la operațiunile bugetare specifice, se observă o creștere accentuată a ponderii numărului operațiunilor bugetare supuse activității de control financiar preventiv delegat/monitorizare efectuate de MF, de la 0,61% în anul 2019 la 25,68% în anul 2020, tendință determinată de scăderea semnificativă a numărului acestor tipuri de operațiuni la nivelul ordonatorilor secundari și terțieri de credite din subordinea Ministerului Educației și Cercetării. Așa cum am explicat și la capitolul aferent controlului financiar preventiv propriu, la Ministerul Educației și Cercetării informațiile

transmise de entitățile publice subordonate sunt eronate, fapt ce conduce la efectuarea unei analize bazate pe date incerte.

- ⇒ Ponderea numărului operațiunilor patrimoniale supuse activității de control financiar preventiv delegat/monitorizare în totalul operațiunilor supuse controlului financiar preventiv s-a majorat cu 0,07%, în anul 2020 față de anul 2019, iar valoarea acestora a crescut cu 12,80%, fluctuații care relevă focalizarea eșantionului de control/monitorizare verificat de MF doar asupra operațiunilor de valori mari, cu impact semnificativ asupra fondurilor publice.
- ⇒ Concentrarea activității de control financiar preventiv delegat/monitorizare numai asupra acelor operațiuni financiare care prezintă riscuri semnificative în utilizarea fondurilor alocate prin bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat este evidențiată de ponderea de 47,24% reprezentând valoarea operațiunilor verificate în eșantionul de control al MF, înregistrată în anul 2020, din valoarea totală a operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu raportate de ordonatorii principali de credite și ordonatorii secundari/terțiari aflați în subordonarea/coordonarea acestora.
- ⇒ Verificarea realizată de DGCFP este axată pe operațiunile bugetare specifice care vizează supravegherea execuției bugetare în condiții de echilibru și prudențialitate, prin verificarea proiectelor de operațiuni reprezentând cererile pentru deschiderea de credite bugetare, menținerea echilibrului bugetar și stabilitatea structurală a bugetelor prin verificarea proiectelor de operațiuni referitoare la modificarea repartizării pe trimestre a creditelor bugetare și la virări de credite bugetare, reprezentând 25,68% din numărul total al operațiunilor, iar în cazul operațiunilor patrimoniale se păstrează orientarea spre operațiunile cu risc ridicat, cu o pondere de 0,21%.

Menționăm că, urmare derogărilor de la prevederile OG nr. 119/1999, aprobate prin lege, controlul financiar preventiv delegat nu se exercită asupra proiectelor de operațiuni inițiate la nivelul Autorităților de management/Organismelor intermediare/Autorității de certificare și plată, în vederea gestionării financiare a programelor operaționale finanțate din fonduri europene, cu excepția proiectelor de operațiuni pentru care aceste structuri au calitatea de beneficiar.

4.2 Activitatea de control financiar preventiv delegat și monitorizare operațiuni financiare

În scopul utilizării legale și eficiente a fondurilor publice, personalul Corpului controlorilor delegați a exercitat controlul financiar preventiv delegat și monitorizarea operațiunilor financiare la un număr de 62 de ordonatori de credite, din care 57 ordonatori principali de credite.

Totodată, prin activitatea desfășurată, controlorii delegați au contribuit la creșterea gradului de conformare și eficientizare a controlului financiar preventiv propriu la nivelul ordonatorilor de credite, control care, încă, nu asigură suficiente garanții pentru eliminarea riscurilor în administrarea fondurilor publice.

Astfel, pe lângă încălcări ale prevederilor legale, ale condițiilor de regularitate și, după caz, de încadrare în limita și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament incluse în intențiile de refuz de viză, controlorii delegați mai pot constata și o serie de alte nereguli, dintre care enumerăm:

- ➔ abateri de la procedurile specifice ordonatorilor credite în derularea operațiunilor;
- ➔ neîndepliniri ale elementelor formale aferente operațiunilor financiare;
- ➔ deficiențe în activitatea de control financiar preventiv propriu.

Aceste constatări ale controlorilor delegați sunt aduse la cunoștința ordonatorilor de credite prin intermediul documentelor specifice întocmite conform procedurilor aprobate, respectiv:

- note de restituire;
- avize consultative;
- informări ale ordonatorului credite cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu;
- informări în legătură cu operațiunile care nu îndeplinesc condițiile de legalitate, regularitate și, după caz, de încadrare în limita și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament, precum și/sau condițiile de formă.

În anul 2020, în cadrul activității de control financiar preventiv delegat/ monitorizare operațiuni financiare, s-au evidențiat unele deficiențe, fapt pentru care controlorii delegați au notificat ordonatorii la momentul constatării acestora, prin utilizarea instrumentelor corespunzătoare.

4.2.1 Intenții de refuz de viză

Proiecte de operațiuni la care se constată abateri de la legalitate, regularitate și încadrare în limitele creditelor bugetare și/sau creditelor de angajament aprobate fac obiectul intențiilor de refuz de viză de control financiar preventiv delegat, emise de controlorii delegați în temeiul prevederilor art. 13 din OG nr. 119/1999.

În tabelul de mai jos, sunt prezentate intențiile de refuz de viză de control financiar preventiv delegat, emise de controlorii delegați în anul 2020, pe fiecare ordonator de credite.

Tabelul nr. 7

Nr. crt.	Ordonatorul de credite	Intenții de refuz de viză				Refuzuri de viză		
		total, număr valoare, din care:	insușite de ordonatorul de credite număr valoare	neacceptate de ordonatorul de credite, din care:	retrase de controlorul delegat	total, număr valoare, din care:	insușite de ordonatorul de credite	autorizate de ordonatorul de credite, în condițiile legii
0								
1	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	1 3.236.835,00	1 3.236.835,00					
2	Ministerul Tineretului și Sportului	1 4.000.000,00	1 4.000.000,00					
3	Ministerul Culturii	13 21.112.854,68	1 74.405,40	12 21.038.449,28	6 453.435,00	6 20.585.014,28	2 20.028.512,50	4 556.501,78
4	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	3 11.779.036,63	1 395.684,80	2 11.383.351,83		2 11.383.351,83	2 11.383.351,83	
5	Consiliul Superior al Magistraturii	10 4.258.627,00	6 4.108.021,00	4 150.606,00		4 150.606,00		4 150.606,00
6	Ministerul Educației și Cercetării	3 309.311,03	3 309.311,03					
7	Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri	2 281.846,27	2 281.846,27					
8	Ministerul Afacerilor Interne	2 515.270,00	1 95.200,00	1 420.070,00	1 420.070,00			
9	Ministerul Justiției	1 916.062,00	1 916.062,00					
10	Înalta Curte de Casație și Justiție	3 288.187,28		3 288.187,28	2 251.614,85	1 36.572,43	1 36.572,43	

11	Ministerul Fondurilor Europene	6	2	4	1	3	3	
		25.101.220,16	24.913.466,00	187.754,16	126.038,85	61.715,31	61.715,31	
12	Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale	5	4	1		1		1
		9.777.358,43	6.540.523,43	3.236,835.00		3.236.835,00		3.236.835,00
13	Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură	4	4					
		404.491,91	404.491,91					
14	Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor	2	2					
		2.894.751,74	2.894.751,74					
	TOTAL	56	28	25	10	17	8	9
		84.875.852,13	48.170.598,58	36.705.253,55	1.251.158,70	35.454.094,85	31.510.152,07	3.943.942,78

Informațiile comparative cu privire la intențiile de refuz de viză de control financiar preventiv delegat, în anul 2020 față de anul 2019, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Tabelul nr. 8			
	2019		2020	
	Număr	Valoare (mii lei)	Număr	Valoare (mii lei)
1. Intenții de refuz de viză, din care:	9	5.683,20	56	84.875,85
a) însușite de ordonator	9	5.683,20	29	48.170,60
b) neacceptate de ordonator, din care			27	36.705,25
- retrase de controlor			10	1.251,16
1. Refuzuri de viză, din care:			17	35.454,09
a) însușite de ordonator			8	31.510,15
b) autorizate de ordonatorul de credite în condițiile legii			9	3.943,94

Din datele de mai sus, se observă că numărul intențiilor de refuz de viză de control financiar preventiv delegat a înregistrat o creștere semnificativă în anul 2020 față de anul 2019. Principalele cauze care au determinat creșterea numărului de intenții de refuz de viză au fost: neparcurgerea unor faze ale execuției bugetare pentru care legea prevede obligația de a fi îndeplinite pentru a putea fi efectuată plata, interpretări eronate ale actelor normative sau aplicarea altor acte normative decât cele aplicabile operațiunii în cauză, prezentarea de documente justificative incomplete sau care nu corespund cerințelor actelor normative sau angajamentelor legale.

Dintre abaterile de la legalitate constatate de controlorii delegați în anul 2020, pentru proiectele de operațiuni care nu au întrunit condițiile de legalitate, regularitate și, după caz, de încadrare în limitele și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament, consemnate în intențiile de refuz de viză, puțin peste jumătate au fost însușite în totalitate de ordonatorii de credite. Pentru 10 dintre acestea ordonatorii de credite au adus argumente și documente justificative suplimentare în urma cărora controlorii delegați au acordat viza de control financiar preventiv delegat. Prezentarea operațiunilor fără toate justificările și documentele legale aferente pentru obținerea vizei de control financiar preventiv constituie o practică la nivelul unor ordonatori de credite, aspect relevat și de numărul mare de note de restituire, aflat pe un trend de creștere. În 17 cazuri argumentele suplimentare nu au fost considerate întemeiate de controlorii delegați și au fost emise refuzuri de viză de control financiar preventiv delegat, care s-au finalizat în opt cazuri prin neefectuarea operațiunilor, iar în alte 9 cazuri prin autorizarea pe răspunderea ordonatorului de credite. De menționat că asupra acestor din urmă operațiuni urmează să se pronunțe Curtea de Conturi a României și organele de inspecție economico-financiară, urmare informării acestora de către controlorii delegați, conform legii.

Aspectele negative întâlnite în practică prezintă un trend crescător, confirmat și de dinamica intențiilor de refuz de viză de control financiar preventiv delegat și a refuzurilor de viză, prezentată în figura următoare:

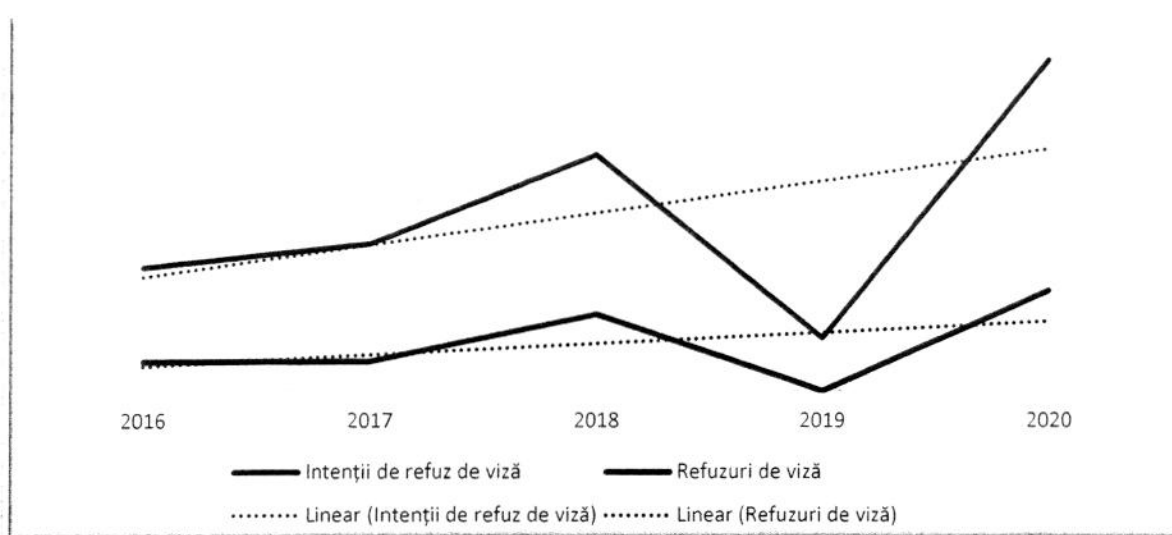

Fig. nr. 10 Dinamica intențiilor de refuz de viză de control financiar preventiv delegat și a refuzurilor de viză de control financiar preventiv delegat, în perioada 2016-2020

Abaterile de la prevederile legale constatate și semnalate de către controlorii delegați ordonatorilor de credite, în anul 2020, prin intermediul celor **56 intenții de refuz de viză** de control financiar preventiv delegat, în valoare de **84.875.852,13 lei**, sunt prezentate, succint, în continuare.

A. La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, controlorul delegat a emis o **intenție de refuz de viză**, în valoare de **3.236.835 lei**, pentru un proiect de operațiune constând în cerere pentru deschiderea creditelor bugetare pentru cheltuieli aferente măsurii Asistență tehnică (AT) din cadrul PNDR, derulată de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), cu următoarele motivații:

- suma solicitată prin cererea pentru deschiderea creditelor bugetare, cumulată cu datele din Contul de execuție la 30.06.2020 prezentat de AFIR ca document justificativ al sumei pentru care se solicită deschiderea creditelor bugetare, depășește nivelul creditelor bugetare aprobate, inclusiv nivelul creditelor de angajament aprobate – având în vedere că acestea sunt egale cu creditele bugetare. Prin efectuarea acestei operațiuni se încalcă prevederile art. 4 alin (6) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și ale pct. 1 lit (b) din OMFP nr. 1792/2002.

În urma formulării intenției de refuz de viză, ordonatorul principal de credite a prezentat documente suplimentare din care rezultă încadrarea sumei solicitate a fi deschisă împreună cu sumele deschise anterior în nivelul total al creditelor bugetare aprobate AFIR, pentru măsura AT. Ca urmare, controlorul delegat a acordat viza de control financiar preventiv delegat pe proiectul de operațiune.

B. La Ministerul Tineretului și Sportului (MTS), controlorul delegat a emis o **intenție de refuz de viză**, în valoare de **4.000.000 lei**, pentru un proiect de operațiune constând în cerere pentru deschiderea creditelor bugetare pentru cheltuieli aferente finanțării Comitetului Olimpic și Sportiv Român, cu următoarele motivații:

- neîntocmirea angajamentului legal prevăzut la art. 69 alin. (1) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, ca document justificativ din care rezultă obligații de plată pe seama fondurilor publice, așa cum este definit la art. 2 alin. (1) pct. 3 și 3[^]2 din Legea nr. 500/2002;
- prin efectuarea plății fără să existe un angajament legal se încalcă prevederile art. 14 lin. (2), art. 22, și art. 52 alin. (6) din Legea nr. 500/2002;

- încălcarea de către MTS a obligației de a respecta procedurile privind parcurgerea fazei de angajare a cheltuielilor efectuate din fonduri publice, prevăzută în anexa nr. 1 la OMFP nr. 1792/2002.

Urmare intenției de refuz de viză, MTS a retras proiectul de operațiune în vederea remedierii aspectelor de legalitate constatate.

C. La Ministerul Culturii (MC), controlorul delegat a emis 13 intenții de refuz de viză, în valoare de 21.112.854,68 lei, astfel:

➡ **o intenție de refuz de viză în sumă de 74.405,40 lei pentru un proiect de operațiune constând în ordonanțare de plată, cu următoarele motivații:**

- nejustificarea avansului anterior acordat, cu încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) din Ordinul ministrului culturii nr. 2776/2020 potrivit căruia finanțarea se acordă pentru revistele și publicațiile prevăzute în anexa la ordin, întrucât avansul acordat este justificat de către o altă entitate decât cele prevăzute în anexa la ordin;
- încălcarea prevederilor contractului de finanțare nr. 1503/2020, potrivit căruia acordarea unei noi tranșe de avans se face numai după justificarea integrală a avansului;
- potrivit prevederilor contractului de finanțare, în vederea acceptării la decontare a cheltuielilor, documentele justificative trebuie emise pe numele beneficiarului finanțării, iar o parte din cheltuieli sunt efectuate de către o altă entitate în baza unui contract de colaborare cu beneficiarul.

Urmare intenției de refuz de viză, MC a retras proiectul de operațiune în vederea remedierii aspectelor de legalitate constatate.

➡ **2 intenții de refuz de viză pentru 2 ordonanțări de plată în sumă totală de 325.207,78 lei reprezentând cotă parte din contravaloarea documentației de avizare a lucrărilor de intervenții în sumă de 299.245,81 lei, respectiv contravaloarea garanției de bună execuție în sumă de 25.961,97 lei, motivate de următoarele:**

- nerespectarea prevederilor art. 42 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 500/2002, potrivit căreia documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi, documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente celorlalte categorii de investiții incluse la poziția C "Alte cheltuieli de investiții" care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice, se aprobă de către Guvern, pentru valori mai mari de 40 de milioane lei;
- nerespectarea prevederilor art. 52 alin. (5) din Legea nr. 500/2002 coroborate cu prevederile pct. 2 din Anexa nr. 1 la OMFP nr. 1792/2002 și cu prevederile art. 4) alin. 1), (2) și (3) din OMFP nr. 2634/2015 privind documentele financiar-contabile, prin lipsa procesului-verbal de recepție cantitativă și calitativă, document aferent fazei de lichidare a cheltuielilor bugetare, semnat de comisia de recepție constituită prin ordin al ordonatorului principal de credite prin care se admite recepția cantitativă și calitativă a serviciilor de proiectare pentru faza de întocmire a documentației de avizare a lucrărilor de intervenții; controlorul delegat menționează că semnarea unor procese-verbale de predare-primire, conform clauzelor contractuale, nu sunt legale raportate la prevederile mai sus menționate;
- suma stabilită prin ordonanțarea de plată reprezentând contravaloarea garanției de bună execuție nu reprezintă 10% din suma facturată fără TVA și nici nu a fost atașată o execuție financiară la zi din care să rezulte că garanția de bună execuție constituită până la data emiterii ordonanțării acoperă 10% din sumele facturate fără TVA.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul de credite, acesta prezentând argumente în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat a apreciat

ca neîntemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat formularea unei opinii neutre. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a considerat că intențiile de refuz de viză nu sunt întemeiate.

În temeiul art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit principiului exercitării în mod independent a atribuțiilor de control financiar preventiv delegat, soluția finală este de competența exclusivă a controlorului delegat, astfel, acesta a emis refuzurile de viză de control financiar preventiv delegat.

Ordonatorul principal de credite, în baza art. 21 alin. (1) din OG nr. 119/1999, a dispus efectuarea pe proprie răspundere a operațiunilor pentru care s-a refuzat viza de control financiar preventiv delegat.

➡ **2 intenții de refuz de viză** pentru 2 ordonanțări de plată în sumă totală de **231.294 lei**, finanțate din acordul de implementare PA 14 prin care Ministerul Culturii a fost desemnat operator de program SEE, reprezentând salarii nete în sumă de **132.331 lei**, respectiv obligații salariați și contribuția asiguratorie de muncă în sumă de **98.963 lei**, pentru nerespectarea prevederilor:

- art. 17 alin. (1), (3) și (5) din Legea-cadru nr. 153/2017, potrivit căroră personalul care gestionează fonduri comunitare, pe durata desfășurării activității în acest domeniu, beneficiază de majorarea salariului de bază cu până la 35%, pe baza criteriilor stabilite prin hotărâre a Guvernului, coroborate cu prevederile art. 16 alin. (8), potrivit căroră *"(8) prevederile prezentului articol nu sunt aplicabile personalului care beneficiază de prevederile art. 17 și demnitarilor, cu excepția funcțiilor de președinte/vicepreședinte al consiliului județean și primar/viceprimar"*;
- art. (1) din Legea nr. 490/2004 privind stimularea financiară a personalului care gestionează fonduri comunitare, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră personalul de specialitate care îndeplinește atribuții în cadrul structurilor care au ca obiect gestionarea mecanismului financiar al Spațiului Economic European beneficiază de majorare salarială în concordanță cu prevederile HG nr. 595/2009 pentru aplicarea Legii nr. 490/2004;
- art 14 din Legea nr. 500/2002 întrucât situația plăților efectuate pe program nefiind însoțită prin semnături autorizate nu poate fi considerată că face dovada existenței creditelor bugetare aprobate cu destinația de cheltuieli salariale.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însoțite de ordonatorul de credite, acesta prezentând argumente în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat a apreciat ca neîntemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat formularea unei opinii neutre. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a considerat că, în raport cu prevederile legale incidente intențiilor de refuz de viză, cu documentele justificative prezentate, precum și cu argumentele ordonatorului de credite, intențiile de refuz de viză nu sunt întemeiate, plata drepturilor salariale este îndreptățită, ordonanțările de plată putând fi vizate.

În temeiul art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit principiului exercitării în mod independent a atribuțiilor de control financiar preventiv delegat, soluția finală este de competența exclusivă a controlorului delegat, astfel, acesta a emis refuzurile de viză de control financiar preventiv delegat.

Ordonatorul principal de credite, în baza art. 21 alin. (1) din OG nr. 119/1999, a decis efectuarea pe proprie răspundere a operațiunilor pentru care s-a refuzat viza de control financiar preventiv delegat.

➡ **2 intenții de refuz de viză** pentru 2 ordonanțări de plată în sumă totală de **180.225 lei** reprezentând salarii nete în sumă de **103.107 lei**, respectiv obligații salariați și contribuția asiguratorie de muncă în sumă de **77.118 lei**, motivate de următoarele:

- nerespectarea prevederilor cererii de finanțare în ceea ce privește norma de lucru pentru personalul angajat al beneficiarului și pentru personalul ce urmează a fi angajat de către beneficiar;
- nerespectarea prevederilor art. 16 alin. (10⁴) și alin. (11) din Legea-cadru nr. 153/2017 potrivit căreia:
 - *"(10⁴) Conducătorul instituției/autorității publice care încadrează personal cu contract individual de muncă pe perioadă determinată, pe posturi în afara organigramei, asigură respectarea condițiilor legale privind numărul maxim de ore lucrate și cumulul de funcții."*
 - *"(11) Conducătorul instituției/autorității publice are obligația de a asigura respectarea condițiilor și limitelor stabilite prin prevederile prezentei legi la nivelul tuturor echipelor de proiecte organizate în cadrul instituției/autorității publice pe care o conduce."*

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul de credite, acesta prezentând argumente în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat și-a însușit argumentele prezentate de acesta și-a retras intențiile de refuz de viză și a vizat proiectele de operațiune.

➡ **o intenție de refuz de viză în sumă de 19.889.699 lei** pentru un proiect de operațiune reprezentând contract achiziție servicii de proiectare și execuție lucrări, elaborare proiect tehnic de execuție, execuție lucrări de consolidare și restaurare clădiri și asistență tehnică din partea proiectantului pe parcursul execuției lucrărilor, pentru:

- nerespectarea prevederilor art. 14 din Legea nr. 500/2002 întrucât nu se face dovada că printr-un act normativ de modificare și completare a HG nr. 191/2007 pentru aprobarea Acordului cadru de împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, destinat finanțării proiectului privind reabilitarea monumentelor istorice din România, semnat la București la 12 decembrie 2002 și la Paris la 18 decembrie 2006, s-a aprobat și asigurat finanțarea contractului pe durata de 27 de luni dar care nu include și perioada necesară obținerii avizelor și acordurilor și nici perioada necesară obținerii autorizației de construcții;
- nerespectarea prevederilor art. 42 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 500/2002 întrucât nu există ordinul de aprobare a indicatorilor tehnico-economici aferenți obiectivului de investiții de către ordonatorul principal de credite;
- documentația de avizare a lucrărilor de intervenții s-a întocmit și predat înainte de data apariției HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, potrivit caietului de sarcini aferent procedurii, astfel fiind încălcate prevederile art. 15 din respectivul act normativ;
- nerespectarea prevederilor art. 164 alin. (3) și (8) din HG nr. 395/2016, întrucât valoarea estimată a procedurii nu include și ajustările de preț care urmează a se efectua având în vedere faptul că durata contractului de proiectare și execuție depășește 24 de luni.

Intenția de refuz de viză nu a fost însușită de ordonatorul de credite, acesta prezentând argumente în favoarea efectuării operațiunii. Controlorul delegat apreciind ca neîntemeiate argumentele prezentate de ordonatorul de credite a solicitat formularea unei opinii neutre. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a considerat că intenția de refuz de viză de control financiar preventiv delegat este întemeiată în ceea ce privește lipsa actului normativ prevăzut la art. 4 alin. (2) din HG nr. 191/2007 și a lipsei aprobării documentației tehnico-economice de către ordonatorul principal de credite.

Controlorul delegat a emis refuzul de viză de control financiar preventiv delegat. Refuzul de viză a fost însușit de ordonatorul de credite.

➡ **o intenție de refuz de viză în sumă de 138.813,50 lei** pentru un proiect de operațiune reprezentând model de contract furnizare echipamente și accesorii IT, pentru nerespectarea prevederilor:

- art. 42 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 500/2002, potrivit căreia documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi, documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente celorlalte categorii de investiții incluse la poziția C "Alte cheltuieli de investiții" care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice, se aprobă de către ordonatorii principali de credite, pentru valori cuprinse între 7 milioane lei și 40 de milioane lei;
- OPANAP nr. 281/2016 privind stabilirea formularelor standard ale Programului anual al achizițiilor publice și Programului anual al achizițiilor sectoriale, întrucât Programul achizițiilor publice aferente proiectului nu menționează în clar sursa de finanțare și nici nu permite identificarea valorică a tuturor procedurilor aferente proiectului așa cum sunt menționate în cererea de finanțare;
- art. 4 alin. (1) din OPANAP nr. 1017/2019 privind aprobarea structurii, conținutului și modului de utilizare a Documentației standard de atribuire a contractului de achiziție publică/sectorială de produse, precum și modalități de completare a anunțului de participare/de participare simplificat, întrucât caietul de sarcini nu respectă numerotarea paragrafelor și completarea cu datele specifice operațiunii neefectuându-se în conformitate cu indicațiile precizate în ordin.

Intenția de refuz de viză nu a fost însușită de ordonatorul de credite care a prezentat controlorului delegat argumente în favoarea efectuării operațiunii. Controlorul delegat a solicitat formularea unei opinii neutre apreciind ca neîntemeiate argumentele prezentate de ordonatorul de credite. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a considerat că, în raport cu documentele justificative și actele normative incidente intenției de refuz de viză, motivațiile controlorului delegat și argumentele ordonatorului de credite, proiectul de operațiune poate fi vizat cu condiția existenței listei de investiții prevăzute la art. 38¹ alin. (3) din Legea nr. 500/2002, aprobată de ordonatorul de credite, incluzând mijloacele fixe ce fac obiectul modelului de contract.

În baza art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit principiului exercitării în mod independent a atribuțiilor de control financiar preventiv delegat, soluția finală este de competența exclusivă a controlorului delegat. Astfel, controlorului delegat a emis refuzul de viză de control financiar preventiv delegat. Refuzul de viză a fost însușit de ordonatorul de credite.

➡ **2 intenții de refuz de viză în sumă totală de 32.318 lei** pentru un proiect de operațiune reprezentând cerere pentru deschiderea de credite bugetare în sumă de **16.159 lei** și un proiect de operațiune reprezentând dispoziție bugetară pentru repartizarea creditelor bugetare în sumă de **16.159 lei**, pentru nerespectarea prevederilor:

- art. 14 coroborat cu art. 52 alin. (4) din Legea nr. 500/2002, potrivit căreia cheltuielile bugetare au destinație precisă și limitată și sunt determinate de autorizările conținute în legi specifice și în legile bugetare anuale, iar plata cheltuielilor se efectuează de conducătorul compartimentului financiar-contabil/persoana responsabilă cu efectuarea plății în baza ordonanțării acestora, în limita creditelor bugetare aprobate și a fondurilor disponibile cu această destinație;
- art. 36 alin. (3) lit. d) din Regulamentul UE 2018/1046 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii coroborate cu prevederile art. 281 din același act normativ, privind obligația asigurării unei piste de audit corespunzătoare în concordanță cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul de credite care a prezentat argumente în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat a apreciat ca neîntemeiate argumentele, solicitând formularea unei opinii neutre. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a apreciat că, în raport cu documentele justificative și actele normative incidente intențiilor de refuz de viză, motivațiile controlorului delegat și argumentele ordonatorului de credite, proiectele de operațiuni care fac obiectul intențiilor de refuz de viză pot fi vizate. Opinia neutră a fost luată în considerare de controlorul delegat și a vizat proiectele de operațiune.

➡ **2 intenții de refuz de viză** pentru 2 ordonanțări de plată în sumă totală de **240.892 lei** reprezentând salarii nete în sumă de **137.819 lei**, respectiv obligații salariați și contribuția asiguratorie de muncă în sumă de **103.073 lei**, motivate de următoarele:

- nerespectarea prevederilor art. 14 coroborat cu art. 52 alin. (4) din Legea nr. 500/2002, potrivit căreia cheltuielile bugetare au destinație precisă și limitată și sunt determinate de autorizările conținute în legi specifice și în legile bugetare anuale, iar plata cheltuielilor se efectuează de conducătorul compartimentului financiar-contabil/persoana responsabilă cu efectuarea plății în baza ordonanțării acestora, în limita creditelor bugetare aprobate și a fondurilor disponibile cu această destinație;
- nerespectarea prevederilor art. 17 alin. (1), (3) și (5) coroborate cu art. 16 alin. (8) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia personalul care gestionează fonduri comunitare, pe durata desfășurării activității în acest domeniu, beneficiază de majorarea salariului de bază cu până la 35%, pe baza criteriilor stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 29/2018 pentru stabilirea criteriilor pe baza cărora se aplică majorarea prevăzută la art. 17 alin. (1) și (2) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;
- încălcarea prevederilor art. 6, lit. v) și art. 12 din Acordul de implementare a programului PA 14, SEE 2014-2021 potrivit căreia operatorul de program este responsabil de asigurarea faptului că legislația relevantă națională și a UE este respectată, iar toate cheltuielile efectuate în cadrul Programului trebuie să respecte condițiile de eligibilitate prevăzute în Regulament;
- statele de plată atașate ordonanțărilor de plată evidențiază salarii de bază, inclusiv vechime, cheltuieli neeligibile, în loc de majorări salariale de 35% din salariul de bază, pentru timpul efectiv lucrat care sunt cheltuieli eligibile.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul de credite, acesta prezentând argumente în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat a apreciat ca neîntemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat formularea unei opinii neutre. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a considerat că, în raport cu prevederile legale incidente intențiilor de refuz de viză, cu documentele justificative prezentate, precum și cu argumentele ordonatorului de credite, intențiile de refuz de viză nu sunt întemeiate și pe cale de consecință ordonanțările de plată pot fi vizate. Opinia neutră a fost luată în considerare de controlorul delegat și a vizat proiectele de operațiune.

D. La Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS), controlorul delegat a emis **trei intenții de refuz de viză**, în valoare de **11.779.036,63 lei**, după cum urmează:

➡ **o intenție de refuz de viză**, în valoare de **395.684,80 lei**, pentru un proiect de operațiune constând în Acord-cadru de prestări servicii de transport aerian intern de pasageri, cu următoarele motivații:

- programul anual al achizițiilor publice prevede atribuirea contractului prin intermediul unei alte proceduri decât cea prevăzută de Legea nr. 98/2016;

- actualizarea programului anual al achizițiilor publice după inițierea procedurii de achiziție în cauză, cu încălcarea art. 3 alin (3) din HG nr. 395/2016;
- perioada prevăzută în referatul de necesitate pentru derularea contractului diferă de cea prevăzută în strategia de contractare și fișa de date a achiziției, valoarea estimată fiind neschimbată;
- existența unor prevederi contradictorii în caietul de sarcini referitoare la numărul maxim de operatori economici ce vor face obiectul acordului-cadru, iar cantitățile de servicii estimate diferă de cele prevăzute în referatul de necesitate;
- încălcarea prevederilor art. 133 din HG nr. 395/2016 în privința încadrării ofertelor depuse în cerințele minime, precum și încălcarea art. 137 din HG nr. 395/2016 întrucât comisia de evaluare nu a respins ofertele ca neconforme, potrivit art. 215 alin. (5) din Legea nr. 98/2016;
- nesolicitarea clarificărilor, cu încălcarea obligației prevăzute la art. 210 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, în cazul unei propuneri financiare neobișnuit de scăzută, ce reprezintă 25% din valoarea estimată;
- nerespectarea obligației MMPS, conform art. 212 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016 de a anula procedura de achiziție dacă încălcări ale prevederilor legale afectează procedura de atribuire sau dacă este imposibilă încheierea contractului;
- neaprobarea caietului de sarcini de către conducătorul compartimentului inițiator cu încălcarea procedurii interne PO-03 din cadrul MMPS.

Urmare intenției de refuz de viză, MMPS a retras proiectul de operațiune și a anulat procedura de achiziție.

➡ **2 intenții de refuz de viză**, în valoare totală de **11.383.351.83 lei**, pentru 2 proiecte de operațiune constând în două contracte de prestări servicii consultanță în cadrul proiectului, reprezentând asistență tehnică proiecte POR, "Creșterea capacității SPAS-urilor în vederea îndeplinirii atribuțiilor și obligațiilor legale în domeniul serviciilor sociale și a creșterii calității serviciilor oferite cetățenilor", lotul 1 și lotul 2, cu următoarele motivații:

- încălcarea obligațiilor asumate de MMPS, prin cererea de finanțare actualizată la data de 16.11.2020 aferentă contractului de finanțare nr. 405/13.08.2019, prin contractarea altor servicii decât cele prevăzute în cererea de finanțare, respectiv conform textului (actualizat în 16.11.2020) de descriere a subactivității A.3.1 de la pag.44 din CF/16.11.2020: *"MMPS va subcontracta servicii de consultanță în elaborarea a 139 de cereri de finanțare POR 2014-2020 (și 139 fișe de proiect dacă se va solicita de către POR) câte una pentru fiecare din cele 139 de comunități, conform prevederilor Ghidului solicitantului care va fi publicat de AMPOR, precum și obținerea tuturor documentelor necesare, inclusiv Studiile de fezabilitate (SF) sau Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI), a fi anexate Cererii de finanțare și depunerea CF în sistemul informatic MySMIS. Prestatorul va sprijini reprezentanții autorităților locale din cele 139 de comunități până la semnarea contractului de finanțare cu AM POR"*. Astfel, textual rezultă că MMPS va subcontracta servicii de consultanță în elaborarea a 139 de cereri de finanțare POR 2014-2020 și obținerea tuturor documentelor necesare, inclusiv Studiile de fezabilitate (SF) sau Documentații de avizare a lucrărilor de intervenții (DALI), de către cele 139 de comunități. Deci, prestatorul are strict obligația de a face consultanță și nu de elaborare de documentații tehnico – economice, fapt ce nu conferă temei legal/contractual de a achiziționa, pe lângă consultanță, și studiile/documentațiile menționate;
- beneficiarii SF-urilor și a DALI-urilor sunt UAT-urile, astfel încât rezultă că prin achiziția documentațiilor pentru terți (componentă valorică/patrimonială a obiectivelor de investiții) în mod denaturat printr-un contract de consultanță, trecut

ulterior pe cheltuieli în evidențele contabile ale proiectului, sunt încălcate prevederile legii contabilității nr. 82/1991 cu privire la înregistrarea în evidențele contabile a tuturor elementelor patrimoniale, art. 2 alin. (3) **"Contabilitatea instituțiilor publice asigură informații ordonatorilor de credite cu privire la execuția bugetelor de venituri și cheltuieli, patrimoniul aflat în administrare, precum și pentru întocmirea contului general anual de execuție a bugetului de stat, a contului anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat, fondurilor speciale, precum și a conturilor anuale de execuție ale bugetelor locale"**;

- prin prevederea din caietul de sarcini, parte integrantă a contractului, a obligației prestatorului de servicii de consultanță de a realiza și documentația în conformitate cu prevederile H.G. nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, pentru construcția/reabilitatea/modernizarea/extinderea/dotarea spațiilor aparținând centrelor comunitare integrate (CCI-UAT), din bugetul MMPS, în contradicție cu obiectul contractului și cu prevederile cererii de finanțare, precum și prin lipsa aprobării acestor cheltuieli prin lista de investiții – anexă la bugetul MMPS, se încalcă prevederile art. 21, art. 22, art. 29 alin (3) (5), art. 38, art. 38¹, art. 39 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice;
- din corespondența purtată de către MMPS cu Ministerul Finanțelor și Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației reiese faptul că aceste cheltuieli trebuie să fie identificabile și eligibile, iar prin continuarea demersului de a încheia contractul de consultanță se încalcă prevederile art. 5 din contractul de finanțare nr. 405/13.08.2019 referitoare la eligibilitatea cheltuielilor, respectiv *"cheltuielile aferente prezentului Proiect sunt eligibile cu condiția ca acestea să fie cuprinse în Anexa I la prezentul Contract de finanțare și să fie efectuate în conformitate cu termenii și condițiile prezentului Contract de finanțare și ale legislației naționale și comunitare în vigoare."*;
- recomandările MF din adresa de răspuns către MMPS conform căroră *"cheltuielile generate de întocmirea documentațiilor tehnico-economice elaborate în baza H.G. nr. 907/2016 ar putea fi suportate de către MMPS, din bugetul proiectului finanțat din fonduri europene, numai dacă în contractul de finanțare încheiat între minister și autoritatea de management/organismul intermediar este prevăzut în mod expres că sunt incluse și aceste activități, respectiv cheltuielile aferente*;
- în adresa de răspuns a AM POCA, se precizează *"faptul că modificările solicitate și aprobate de către AM POCA nu reprezintă o confirmare a eligibilității cheltuielilor"*;
- având în vedere că Beneficiarul Contractului de finanțare este MMPS, iar beneficiarii SF-urilor și a DALI-urilor sunt UAT-urile (pentru construirea/repararea centrelor comunitare integrate), prin atribuirea contractului de consultanță și imposibilitatea înregistrării, ulterior, în contabilitatea MMPS în conturile de active fixe, se încalcă și prevederile H.G. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014 – 2020, art. 2, alin. (1), lit. f) și g), respectiv:
"Fără a încălca prevederile art. 3 și 4, pentru a fi eligibilă, o cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții cu caracter general:
f) să respecte prevederile legislației Uniunii Europene și naționale aplicabile;
g) să fie înregistrată în contabilitatea beneficiarului, cu respectarea prevederilor art. 67 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013";
- totodată conform prevederilor art. 5, alin. (1) lit. e) din contractul de finanțare, cheltuielile eligibile sunt cele din Ghidul solicitantului aplicabil cererii de proiecte IP12/2018. În acest sens, prin atribuirea contractului de consultanță, se încalcă prevederile contractului de finanțare întrucât serviciile de proiectare/arhitectură din

care rezultă documentații tehnico-economice (SF și DALI), pentru anumite obiective de investiții ce nu au legătură cu patrimoniul MMPS, nu se regăsesc printre cheltuielile ce pot fi incluse în proiect, potrivit Ghidului solicitantului”.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul de credite care a prezentat controlorului delegat argumente de legalitate în favoarea efectuării operațiunilor. Astfel, a fost constituită Comisia pentru formularea opiniei neutre care a apreciat că intențiile de refuz de viză de control financiar preventiv delegat sunt întemeiate și a transmis opinia neutră controlorului delegat, în vederea continuării procedurii legale.

Controlorul delegat a emis refuz de viză de control financiar preventiv delegat pentru operațiunile în cauză, iar ordonatorul de credite a renunțat la efectuarea acestora în anul 2020.

E. La Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), controlorul delegat a emis 10 intenții de refuz de viză, în valoare totală de 4.258.627 lei, după cum urmează:

➡ **4 intenții de refuz de viză, în valoare totală de 150.606 lei, pentru 4 ordonanțări de plată reprezentând plata cu ora a membrilor comisiei de organizare a concursului de promovare pe loc în funcții de execuție pentru judecători 10.2019-01.2020, plata impozitului și contribuțiilor aferente plății cu ora a membrilor comisiei de organizare a concursului de promovare pe loc în funcții de execuție pentru judecători 10.2019-01.2020, plata cu ora a membrilor comisiei de organizare a concursului de promovare pe loc în funcții de execuție pentru procurori 09-11.2019 și plata impozitului și contribuțiilor aferente plății cu ora a membrilor comisiei de organizare a concursului de promovare pe loc în funcții de execuție pentru procurori 09-11.2019, cu următoarele motivații:**

- încălcarea prevederilor Hotărârii CSM nr. 1/2019, a președintelui comisiei de organizare a concursului pentru promovare pe loc în funcții de execuție a procurorilor, prin aprobarea unor sume pentru plata cu ora pentru alte persoane decât cele stabilite în componența comisiei de organizare a concursului, conform anexei nr. 1 la respectiva hotărâre;
- lipsa unei metodologii de calcul pentru plata cu ora a comisiilor de organizare a concursurilor, aprobată în temeiul art. 14 din Hotărârea CSM nr. 1073/2018;
- calculul eronat al unor sume de plată prevăzute în statul de plată anexat ordonanțărilor de plată nr. 666/18.02.2020 și nr. 668/18.02.2020;
- încălcarea prevederilor art. 21, alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv *"Prevederile prezentului articol nu se aplică persoanelor salarizate prin plata cu ora, prin cumul de funcții în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice ori persoanelor angajate cu timp parțial",* prin compensarea cu timp liber corespunzător timpului lucrat în afara programului de lucru de către unii membri ai comisiei;
- prin aprobarea statului de plată pentru plata cu ora în luna ianuarie s-au încălcat prevederile art. 22, alin. (1) din Legea nr. 500/2002 "(1) **Ordonatorii de credite au obligația de a angaja cheltuieli în limita creditelor de angajament și de a utiliza creditele bugetare numai în limita prevederilor și destinațiilor aprobate, pentru cheltuieli strict legate de activitatea instituțiilor publice respective și cu respectarea dispozițiilor legale.**", precum și ale punctului 3. Ordonanțarea cheltuielilor, din anexa nr. 1 la OMFP nr. 1792/2002, respectiv *"Ordonanțarea de plată va fi însoțită de documentele justificative în original și va purta viza persoanelor autorizate din compartimentele de specialitate, care să confirme corectitudinea sumelor de plată, livrarea și recepționarea bunurilor, executarea lucrărilor și prestarea serviciilor, existența unui alt titlu care să justifice plata, precum și, după caz, înregistrarea bunurilor în gestiunea instituției și în contabilitatea acesteia"*.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul de credite care a prezentat controlorului delegat argumente de legalitate în favoarea efectuării

operațiunilor. Astfel, a fost constituită Comisia pentru formularea opiniei neutre care a apreciat că intențiile de refuz de viză de control financiar preventiv delegat sunt întemeiate și a transmis opinia neutră controlorului delegat, în vederea continuării procedurii legale.

Controlorul delegat a emis refuzurile de viză de control financiar preventiv delegat pentru operațiunile în cauză, iar ulterior, ordonatorul principal de credite a decis efectuarea operațiunilor pe proprie răspundere, prin emiterea unor acte administrative în acest scop. Ca urmare, controlorul delegat a informat în scris, conform procedurii, Direcția generală de inspecție economico-financiare și Curtea de Conturi a României cu privire la operațiunile refuzate la viza de control financiar preventiv delegat și efectuate pe proprie răspundere de ordonatorul principal de credite.

➡ **6 intenții de refuz de viză** în valoare totală de **4.108.021 lei**, reprezentând ordonanțări de plată drepturi salariale și contribuții aferente, bazate pe următoarele motivații:

- nerespectarea prevederilor art. 4 din cap. VIII, Secțiunea I, anexa V din Legea-cadru nr. 153/2017 și ale art. 1, alin. (1) –(3) coroborat cu art. 2, alin. (1)-(2) din Regulamentul-cadru aprobat prin HG nr. 118/2018 întrucât drepturile salariale au fost calculate prin aplicarea unitară a sporului de 15% pentru condiții vătămătoare de muncă, tuturor salariaților, fără a se ține cont de timpul lucrat la unul dintre locurile pentru care au fost emise buletine de expertizare;
- nerespectarea prevederilor art. 1 din cap. 1, lit. B și art. 1, cap. 2, lit. 1 din anexa VIII din Legea-cadru nr. 153/2017 și ale art. 2, 3 și 4 din Regulamentul-cadru aprobat prin HG nr. 917/2017, întrucât drepturile salariale au fost calculate prin aplicarea unitară a sporului de 15% pentru condiții vătămătoare de muncă, tuturor salariaților, fără a se ține cont de timpul lucrat la unul dintre locurile pentru care au fost emise buletine de expertizare;
- încălcarea Dispoziției nr. 182/02.08.2018 și ale Dispoziției nr. 134/25.05.2018, emise de Secretarul general al CSM, care stabilesc, în aplicarea Legii-cadru nr. 153/2017, condițiile de acordare și cuantumul sporului pentru condiții vătămătoare de muncă, în funcție de numărul factorilor de risc identificați după expertizarea locurilor de muncă la care angajații CSM își desfășoară activitatea.

Ordonatorul principal de credite și-a însușit motivațiile controlorului delegat și a retras proiectele de operațiune.

F. La Ministerul Educației și Cercetării, controlorul delegat a emis **3 intenții de refuz de viză**, în valoare totală de **309.311,03 lei**, aferente unor proiecte de operațiuni reprezentând **3 ordonanțări de plată**. Motivația controlorului delegat, în emiterea intențiilor de refuz de viză, s-a întemeiat pe nerespectarea prevederilor legale referitoare la lichidarea cheltuielilor bugetare, după cum urmează:

- nerespectarea prevederilor pct. 2 din OMFP nr. 1792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, cu modificările și completările ulterioare, respectiv nu a fost parcursă faza de lichidare a cheltuielilor bugetare întrucât documentele justificative aferente celor 3 proiecte de operațiuni nu poartă viza "bun de plată" a ordonatorului de credite sau a persoanei delegate cu această atribuție;
- nerespectarea prevederilor art. 10 alin. (3) din OG nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare întrucât documentele justificative aferente celor 3 proiecte de operațiuni nu sunt certificate în privința realității, regularității și legalității prin semnătura conducătorului compartimentului de specialitate care a inițiat operațiunile.

Intențiile de refuz de viză au fost însușite de ordonatorul de credite. Proiectele de operațiuni au fost refăcute și vizate de controlorul delegat.

G. La Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, controlorul delegat a emis 2 intenții de refuz de viză în valoare totală de 281.846,27 lei, astfel:

➡ **o intenție de refuz de viză pentru suma de 51.907,23 lei pentru un proiect de operațiune reprezentând „Contract privind achiziția publică de servicii de salubritate”, motivată de următoarele:**

- nerespectarea prevederilor referitoare la încheierea de angajamente legale peste nivelul aprobat, prevăzute la art. 68 din Legea nr. 69/2010 privind responsabilitatea fiscal-bugetară, republicată;
- prevederile din contract referitoare la modalitățile de plată nu respectă prevederile art. 52 alin. (5) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- necesitatea completării prevederilor contractuale cu termenii legali de plată în concordanță cu prevederile art. 6 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, cu modificările și completările ulterioare.

Ordonatorul principal de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune în vederea refacerii conform prevederilor legale.

➡ **o intenție de refuz de viză pentru suma de 229.939,04 lei pentru un proiect de operațiune reprezentând „Contract de locațiune și prestări de servicii”. Motivația controlorului delegat s-a întemeiat pe încălcarea principiului universalității prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României coroborat cu prevederile art. 6 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin încheierea contractului de locațiune retroactiv.**

Intenția de refuz de viză a fost însușită de ordonatorul principal de credite și operațiunea a fost retrasă de la viză.

H. La Ministerul Afacerilor Interne, controlorul delegat a emis 2 intenții de refuz de viză în valoare totală de 515.270 lei, după cum urmează:

➡ **o intenție de refuz de viză pentru suma de 95.200 lei pentru un proiect de operațiune reprezentând ordonanțare de plată livrabile și servicii de instruire a personalului implicat în procesul de implementare a sistemului de management strategic și al performanței, motivată de următoarele:**

- încălcarea prevederilor art. 52 alin. (5) și (6) din Legea nr. 500/2002, potrivit cărora la efectuarea plății trebuie anexate documentele privind recepția cantitativă și calitativă a bunurilor/serviciilor/lucrărilor, după caz, în conformitate cu prevederile din angajamentele legale încheiate, care certifică sumele de plată, și pe baza documentelor justificative legal întocmite;
- neîndeplinirea condițiilor de regularitate, respectiv documentele care dovedesc din punct de vedere cantitativ și calitativ finalizarea fazei de lichidare nu au fost întocmite conform prevederilor contractuale.

Intenția de refuz de viză a fost însușită de ordonatorul de credite. Proiectul de operațiune a fost refăcut și apoi vizat de controlorul delegat.

➡ **o intenție de refuz de viză pentru suma de 420.070 lei pentru un proiect de operațiune reprezentând ordonanțare de plată livrabile și servicii de consultanță, motivată de următoarele:**

- nerespectarea prevederilor referitoare la faza de lichidare și ordonanțare a cheltuielilor prevăzute la art. 52 alin. (5) și (6) din Legea nr. 500/2002;
- nerespectarea prevederilor Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile contractuale privind recepția cantitativă și calitativă întrucât nu s-a întocmit raportul de audit intern ca livrabil aferent contractului de achiziție publică.

Intenția de refuz de viză nu a fost însușită de ordonatorul de credite, acesta prezentând argumente în favoarea efectuării operațiunii. Controlorul delegat a considerat întemeiate argumentele suplimentare prezentate de ordonatorul de credite și a vizat proiectul de operațiune.

I. La **Ministerul Justiției**, controlorul delegat a emis **o intenție de refuz de viză** în valoare de **916.062 lei**, pentru un proiect de operațiune reprezentând ordonanțare de plată având ca obiect contravaloare plată cofinanțare/FEN achiziție consultanță/expertize-livrabile A1, A3, A4, A6 și A7 în cadrul proiectului „Consolidarea capacității administrative a secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020 de a sprijini implementarea măsurilor anticorupție”, cu următoarele motivații:

- nerespectarea prevederilor contractuale în ceea ce privește dreptul achizitorului de a deduce penalități de întârziere pentru valoarea serviciilor prestate cu întârziere sau neprestate până la îndeplinirea efectivă a acestora;
- nerespectarea prevederilor pct. 7 și 12 din caietul de sarcini potrivit cărora "(...)durata estimată de implementare a activităților(....) se poate modifica în funcție de finalizarea procedurii de achiziție publică și de eventualele prelungiri ale perioadei de implementare a proiectului SIPOCA 62. Astfel în termen de maxim 10 zile calendaristice de la momentul încheierii contractului de servicii, prestatorul va transmite spre aprobare autorității contractante un calendar de implementare";
- rapoartele de progres întocmite pentru perioada aferentă desfășurării activităților aferente tranșei de plată nu sunt asumate prin semnătură de prestator și nici aprobate de autoritatea contractantă, potrivit prevederilor pct. 12 din caietul de sarcini.

Intenția de refuz de viză a fost însușită de ordonatorul de credite. Proiectul de operațiune a fost refăcut ținându-se cont de observațiile controlorului delegat și a primit viza acestuia.

J. La **Înalta Curte de Casație și Justiție**, controlorul delegat a emis **3 intenții de refuz de viză** în valoare totală de **288.187,28 lei**, astfel:

➡ **o intenție de refuz de viză** pentru suma de **36.572,43 lei** pentru un proiect de operațiune reprezentând ordonanțare de plată servicii poștale, motivată de următoarele:

- încălcarea prevederilor art. 52 alin. (5) din Legea nr. 500/2002 potrivit cărora la efectuarea plății trebuie anexate documentele privind recepția cantitativă și calitativă a bunurilor/serviciilor/lucrărilor, după caz, în conformitate cu prevederile din angajamentele legale încheiate, care certifică sumele de plată, și pe baza documentelor justificative legal întocmite;
- nerespectarea prevederilor pct. 2 din Normele metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, aprobate prin OMFP nr. 1792/2002, respectiv nu a fost parcursă faza de lichidare a cheltuielilor bugetare nefiind întocmite procesele-verbale de recepție cantitativă și calitativă prin care comisia de recepție, numită legal, efectuează verificări privind

conformitatea serviciilor poștale prestate raportat la prevederile angajamentului legal;

- lipsa ordinului de numire al comisiei de recepție pentru servicii poștale.

Intenția de refuz de viză nu a fost însușită de ordonatorul de credite care a prezentat argumente în favoarea efectuării operațiunii. Controlorul delegat a apreciat ca neîntemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat formularea unei opinii neutre. Comisia constituită pentru formularea opiniei neutre a considerat că, în raport cu prevederile legale care reglementează speța și cu documentele justificative analizate, plata serviciilor poștale poate fi efectuată numai în cazul existenței tuturor borderourilor de expediție certificate de reprezentanții autorizați ai CN Poșta Română și ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, corespunzător serviciilor facturate și confirmate prin semnătură pentru verificare de salariații cărora le-au fost trasate aceste sarcini prin fișa postului.

În temeiul art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit căruia soluția finală este de competență exclusivă a controlorului delegat, acesta a emis refuzul de viză de control financiar preventiv delegat. Refuzul de viză a fost însușit de ordonatorul de credite.

➡ **2 intenții de refuz de viză pentru suma totală de 251.614,85 lei** pentru două contracte de furnizare produse. Motivația controlorului delegat s-a întemeiat pe:

- nerespectarea prevederilor OPANAP nr. 1017/2019, cu privire la prevederi contractuale referitoare la obiectul și durata contractului, obligațiile privind daunele și penalitățile de întârziere etc;
- nerespectarea dispozițiilor art. 126 din HG nr. 395/2016 prin lipsa actului administrativ de numire a comisiei de evaluare pentru procedura de atribuire utilizată în cazul celor două contracte;
- nerespectarea principiului necompensării prevăzut la pct. 56.1 și 56.2 din OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate.

Intențiile de refuz de viză nu au fost acceptate, ordonatorul de credite prezentând argumente suplimentare în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat a considerat întemeiate argumentele prezentate de ordonatorul de credite și a vizat proiectele de operațiune.

K. La Ministerul Fondurilor Europene (MFE), controlorul delegat a emis 6 intenții de refuz de viză, în valoare totală de 25.101.220,16 lei, astfel :

➡ **o intenție de refuz de viză în valoare de 28.395,31 lei**, pentru un proiect de operațiune reprezentând ordonanțare de plată pentru servicii de chirie și întreținere imobil, întemeiată pe următoarele motivații:

- nerespectarea prevederilor art. 2, alin. (3) și art. 52, alin. (1), (5) și (6) din Legea nr. 500/2002, coroborat cu prevederile art. 4, alin. (1), (2) și (3) din OMFP nr. 2634/2015 și cu prevederile pct. 2 din OMFP nr. 1792/2002, cu privire la existența angajamentului legal, fazele execuției bugetare, obligativitatea prezentării instrumentelor de plată însoțite de ordonanțarea de plată la care se anexează documentele privind recepția cantitativă și calitativă a serviciilor, verificarea obligației de plată, efectuarea plăților în limita creditelor bugetare aprobate, pe bază de acte justificative, numai după ce acestea au fost lichidate și ordonanțate;
- încălcarea prevederilor punctului C1 din lista de operațiuni supuse vizei de control financiar preventiv din anexa nr. 1.1 la OMFP nr. 923/2014, care stabilesc că proiectul de operațiune supus vizei de control financiar preventiv privește serviciile efectuate în integralitatea lor și nu pe surse de finanțare, în consecință ordonanțarea de plată ar fi trebuit să fie întocmită pentru sumele facturate, respectiv 91,13 mii lei, reflectându-se toate sursele de finanțare așa cum sunt evidențiate la mențiunea „Bun de plată”;

- nerespectarea prevederilor art. 319, alin. (20), lit. h) și l) din Codul fiscal aprobat prin Legea nr. 227/2015, cu privire la elementele obligatorii ale facturii, respectiv denumirea serviciilor prestate, baza de impozitare a serviciilor, prețul unitar, exclusiv taxa, întrucât factura nu menționează felul serviciilor prestate și nici prețurile unitare prevăzute în contract.

Intenția de refuz de viză nu a fost însușită de ordonatorul principal de credite care a prezentat argumente în favoarea efectuării operațiunilor.

Controlorul delegat a considerat neîntemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat constituirea comisiei pentru formularea opiniei neutre, care a apreciat că intenția de refuz de viză emisă nu este întemeiată.

În temeiul art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit căruia soluția finală este de competența exclusivă a controlorului delegat, acesta a emis refuz de viză de control financiar preventiv delegat.

➡ **2 intenții de refuz de viză** în valoare de **33.320 lei**, reprezentând ordonanțări de plată privind prestări servicii de consultanță și garanție de bună execuție, conform contract „*Sprijin pentru implementarea principiului parteneriatului în coordonarea și gestionarea fondurilor europene privind coeziunea*”, POAT 2014-2020, cu următoarele motivații:

- încălcarea prevederilor art. 40, alin. (1) și alin. (3) din HG nr. 395/2016, potrivit cărora „1) *Garanția de bună execuție se constituie prin virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis de o instituție de credit din România sau din alt stat sau de o societate de asigurări, în condițiile legii, și devine anexă la contract, prevederile art. 36 alin. (3) și (5) aplicându-se în mod corespunzător*”;
(3) *Dacă părțile convin, garanția de bună execuție se poate constitui și prin rețineri succesive din sumele datorate pentru facturi parțiale, cu condiția ca autoritatea contractantă să fi prevăzut această posibilitate în documentația de atribuire.*”;
- nerespectarea prevederilor art. 2, alin. (2), lit. b) și d) din Legea nr. 98/2016, privind principiul transparenței și al tratamentului egal;
- nerespectarea prevederilor art. 10.1, alin. (1) și (2) din contract care stabilește că „*Prestatorul se obligă să constituie garanție de bună execuție a contractului în cuantum de 10% din valoarea contractului fără TVA, adică 96.300 lei, în termen de maxim 5 zile lucrătoare de la semnarea contractului de ambele părți.*
În cazul în care prestatorul nu transmite garanția de bună execuție în perioada specificată la punctul 10.1 (1), contractul este reziliat de drept, fără obligația de notificare sau îndeplinire a oricărei formalități de către achizitor”;
- consecința neconstituirii garanției de bună execuție în termenul și cuantumul prevăzut în contract s-a concretizat în rezilierea de drept a acestuia, fără nicio notificare.

Intențiile de refuz de viză nu au fost însușite de ordonatorul principal de credite care a prezentat argumente în favoarea efectuării operațiunilor. Controlorul delegat a considerat neîntemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat constituirea comisiei pentru formularea opiniei neutre, care a apreciat că intențiile de refuz de viză emise sunt întemeiate.

În temeiul art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit căruia soluția finală este de competența exclusivă a controlorului delegat, acesta a emis refuz de viză de control financiar preventiv delegat.

➡ **o intenție de refuz de viză** în valoare de **126.038,85 lei** reprezentând contract furnizare FN/FD echipamente IT și consumabile necesare echipei de proiect LOT1 din achiziția Soluții IT pentru implementarea proiectului „*Dezvoltarea capacității instituționale a MFE printr-un sistem integrat de management al calității*”, pentru:

- nerespectarea prevederilor art. 7 din contractul de finanțare coroborat cu prevederile art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, ca urmare a faptului că prin notificarea de modificare a contractului de finanțare rezultă că valoarea achiziției este în cuantum de 95.758,8 lei, fără TVA.

Intenția de refuz de viză nu a fost acceptată, ordonatorul de credite prezentând argumente suplimentare în favoarea efectuării operațiunii. Controlorul delegat a considerat întemeiate argumentele prezentate de ordonatorul de credite și a vizat proiectul de operațiune.

➡ **2 intenții de refuz de viză în valoare totală de 24.913.466 lei, reprezentând cerere deschidere de credite și dispoziția bugetară de repartizare a creditelor bugetare, cu următoarele motivații:**

- din analiza documentului justificativ aferent cererii pentru deschiderea de credite bugetare și anume factura reprezentând avans 30%, tranșa 2, rezultă că avansul solicitat nu respectă prevederile art. 5, alin. (1) și art. 6, alin. (1) și (2) din HG nr. 264/2013 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, respectiv „Ordonatorul de credite acordă avansul numai după constituirea garanției de returnare a avansului de către beneficiarii de avansuri care au această obligație și numai dacă sunt asigurate condițiile pentru începerea îndeplinirii obligațiilor rezultate din contract.

La efectuarea plăților pentru lucrările executate, serviciile prestate și bunurile livrate, avansurile acordate vor fi deduse din sumele datorate. Nu se admit plăți efective decât după deducerea integrală a avansului.

În cazul în care avansul se acordă în tranșe, acordarea unei noi tranșe de avans se face numai după ce avansul acordat anterior a fost justificat integral sau recuperat din sumele datorate.”;

- din situația financiară a contractului de achiziție, rezultă că au fost emise 3 facturi astfel: prima, în valoare de 12.456.731,81 lei, reprezintă avans de 30% tranșa I, a doua, în valoare de 41.112.166,55 lei din care s-a dedus integral avansul tranșa I și concomitent s-a achitat diferența și a treia, în valoare de 410.272,83 lei. În consecință, după recuperarea avansului au fost efectuate 2 plăți efective, motiv pentru care nu se mai poate acorda avans ulterior începerii obligațiilor contractuale.

Intențiile de refuz de viză au fost însușite de ordonatorul principal de credite care a retras proiectul de operațiune în vederea refacerii conform prevederilor legale.

L. La Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), controlorul delegat a emis 5 intenții de refuz de viză, în valoare totală de 9.777.358,43 lei, astfel:

➡ **o intenție de refuz de viză în valoare de 6.134.192,96 lei, reprezentând contract subsecvent privind achiziție servicii de Helpdesk pentru Sistemul informatic, asistență servicii de actualizarea/dezvoltarea modulelor informatice din cadrul sistemului informatic AFIR (SI-AFIR), servicii de instruire pentru utilizatorii cheie și finali ai sistemului informatic, aferent acordului- cadru semnat în baza OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare, finanțat din M20, Asistență tehnică PNDR 2014-2020, cu următoarele motivații:**

- nerespectarea prevederilor art. 2.1 și 2.3 din acordul-cadru precum și a prevederilor art. 236, alin. (2) și (4) din Legea nr. 98/2016, care prevăd că „ (2) *Procedurilor de atribuire în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentei legi li se aplică legea în vigoare la data inițierii procedurii de atribuire.*

(4) *Contractele de achiziție/ Acordurile-cadru încheiate înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi sunt supuse dispozițiilor legii în vigoare la data când acestea au fost încheiate în tot ceea ce privește încheierea, modificarea, interpretarea, efectele, executarea și încetarea acestora.*

Astfel, contractul subsecvent nu se poate semna în baza Legii nr. 98/2016, cum se menționează în preambulul contractului iar obiectul acestuia nu poate fi decât cel prevăzut în acordul-cadru;

- nerespectarea prevederilor art. 4 din HG nr. 941/2013 privind organizarea și funcționarea Comitetului Tehnico-Economic (CTE) pentru Societatea Informațională, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc:

„Specificațiile tehnice aferente studiilor de fezabilitate, proiectelor tehnice și caietelor de sarcini, pentru proiectele prevăzute la art. 3, lit. b) și d), se supun avizului Comitetului Tehnico-Economic, astfel:

b) înainte de depunerea cererii de finanțare la autoritățile competente, precum și înainte de demararea procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică, în cazul proiectelor de finanțare care au o componentă specifică tehnologiei informației și comunicațiilor cu o valoare nominală sau cumulată mai mare de 2.000.000 lei, fără TVA, finanțate din fonduri europene”

Consecința nerespectării prevederilor legale menționate este inexistența avizului CTE privind extinderea și dezvoltarea sistemului informatic AFIR, care fac obiectul contractului subsecvent acordului-cadru, cu toate că valoarea componentei de dezvoltare prevăzută în anexa privind Nota de comandă și răspunsul Asocierii la Nota de comandă la contractul subsecvent este de 6.134.192,96 lei;

- nerespectarea prevederilor art. 1, alin. (2) lit. i), coroborat cu art. 42, alin. (1), lit. b) și cu art. 46¹ din Legea nr. 500/2002, cu privire la obligația de aprobare a documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții de către ordonatorii principali de credite;
- nerespectarea prevederilor art. 66 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului și a prevederilor pct. 15.6 din PNDR 2014-2020 aprobat prin Decizia Comisiei 3508/2015 întrucât nu există decizie de finanțare emisă de AM-PNDR pentru agenția de plată AFIR având calitatea de beneficiar al fondurilor nerambursabile, Măsura 20, AT PNDR 2014-2020, conform OMADR nr. 2367/2015;
- nerespectarea prevederilor art. 14, alin. (3) din Legea nr. 500/2002, întrucât din execuția bugetară transmisă împreună cu proiectul de operațiune nu s-a putut identifica dacă este o execuție a creditelor de angajament sau a creditelor bugetare la luna martie 2020;
- nerespectarea prevederilor art. 2 alin. (2) coroborat cu cele ale art. 143 din OUG nr. 34/2016, în condițiile în care AFIR nu are nicio procedură de achiziție în curs de finalizare care are ca obiect servicii de mentenanță, extindere și dezvoltare sistem informatic.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

➡ **o intenție de refuz de viză** în valoare de **247.000 lei**, reprezentând model contract servicii suport tehnic și asistență tehnică în exploatare a modulelor SIVECO Applications 2011, aferent Strategiei cu nr. DE-SAP 600/2020, întemeiată pe următoarele motivații:

- nu se respectă prevederile art. 20 din Legea nr. 98/2016, care stabilesc că *„În cazul contractelor de achiziție publică de produse sau de servicii cu caracter de*

regularitate ori care se intenționează să fie reînnoite în cursul unei anumite perioade, valoarea estimată a achiziției se calculează pe baza următoarelor: fie valoarea reală globală a tuturor contractelor similare succesive atribuite în ultimele 12 luni sau în anul bugetar anterior, ajustată, acolo unde este posibil, pentru a lua în considerare modificările cantitative și valorice care pot surveni într-un interval de 12 luni de la data contractului inițial;” întrucât nici în referatul de necesitate și nici în strategia de contractare nu se identifică valoarea estimată a serviciilor;

- nu se respectă prevederile art. 1, alin. (2), lit. b) și ale art. 42, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 500/2002, cu privire obligația de aprobare a documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții de către ordonatorii de credite, întrucât nu există decizia ordonatorului secundar de credite prin care se aprobă obiectivul de investiții și avizul prealabil al ordonatorului principal de credite;
- nu se respectă prevederile art. 52, alin. (5) din Legea nr. 500/2002, care stabilesc că instrumentele de plată trebuie să fie însoțite de ordonanțarea de plată la care se anexează documentele privind recepția cantitativă și calitativă a serviciilor, coroborat cu prevederile art. 4, alin. (1), (2) și (3) din OMFP nr. 2634/2015, coroborat cu prevederile pct. 2 din OMFP nr. 1792/2002, referitoare la documentele justificative pe baza cărora se determină existența sumei datorate, întrucât prevederile art. 5.3, 5.5, alin. (1), ale art. 9.2, alin. (1) și (2), art. 10.1, art. 20.1 și art. 20.2 din modelul de contract stabilesc că plata serviciilor nu se efectuează în baza procesului verbal de recepție cantitativă și calitativă semnat de comisia de recepție constituită prin decizie a ordonatorului de credite ci ca urmare a aprobării tacite a raportului lunar de activitate sau a raportului de asistență tehnică.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

➡ **o intenție de refuz de viză** în valoare de **107.330,47 lei** reprezentând contract de achiziție pentru reînnoire licențe pentru aplicația utilitară ESET Endpoint Antivirus și asigurare suport tehnic pentru consola Eset Remote Administrator, din următoarele considerente:

- încălcarea prevederilor art. 38¹ alin. (2), și (3) din Legea nr. 500/2002, referitoare la obligația detalierii prin liste de investiții a sumelor aprobate la litera C „Alte cheltuieli de investiții” în programul de investiții, deși din propunerea de angajare a unei cheltuieli din credite de angajament rezultă că finanțarea se face de la articolul bugetar 71.01.30;
- nerespectarea prevederilor art. 9 privind modul de calcul al valorii estimate a achiziției din Legea nr. 98/2016, coroborat cu prevederile art. 2, alin. (4) și (5), lit. a), b), c) și d) din HG nr.395/2016, întrucât referatul de necesitate privind achiziționarea de licențe antivirus, fără număr de înregistrare, nu identifică clar necesitatea reală de produse și servicii, cantitativ și valoric, ci doar se solicită achiziționarea unui număr de 2000 bucăți licențe antivirus fără a se specifica felul și durata lor, necesitatea serviciilor de asigurare a consolei Eset Remote Administrator, valoarea estimată a achiziției și criteriul de atribuire;
- încălcarea prevederilor art. 187, alin. (1), (2) și (3) din Legea nr.98/2016 coroborat cu prevederile art. 10 din HG 395/2016 și cu art. 22, alin. (1) și (2), lit. a) și c) din Legea nr. 500/2002, întrucât nu există nota aprobată de ordonatorul de credite privind aplicarea criteriului de atribuire, astfel încât din aplicarea acestui criteriu să poată fi stabilit ofertantul câștigător cu care urmează să fie semnat contractul de achiziție;
- nerespectarea prevederilor art. 20, alin. (10), (11) și (12) din HG 395/2016 care stabilesc conținutul caietului de sarcini și ale documentului descriptiv, urmare

faptului că nu există caiet de sarcini sau alt document descriptiv care să se constituie în anexa 1 la contractul de achiziție.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

- ➡ **o intenție de refuz de viză în valoare de 52.000 lei**, reprezentând model contract de achiziție publică, întrucât pentru atribuirea contractului a fost selectată altă procedură de achiziție publică decât cea prevăzută de Legea nr. 98/2016.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

- ➡ **o intenție de refuz de viză în valoare de 3.236.835 lei**, reprezentând solicitare de fonduri pentru finanțarea proiectelor M20 AT în vederea plății stimulentele aferente lunii mai 2020, bazată pe următoarele motivații:

- nerespectarea prevederilor art. 1, alin. 2, lit. i), coroborat cu prevederile art. 14 din Legea nr. 500/2002 întrucât nu se face dovada că mai există credite de angajament aprobate cu destinația de finanțare stimulente AFIR;
- încălcarea prevederilor art. 19 din Regulamentul 1046/2018 privind utilizarea cursului de schimb infoeuro, coroborat cu art. 3, alin. (2) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc *„Contabilitatea operațiunilor efectuate în valută se ține atât în monedă națională, cât și în valută, potrivit reglementărilor elaborate în acest sens”*, întrucât din Lista angajamente legale în perioada 01.10.2015 - 05.06.2020, art. 83.10.03.30.58.04.01, 83.10.03.30.58.04.02 și 83.10.03.30.58.04.03 nu se poate identifica moneda utilizată.

Intenția de refuz de viză nu a fost însușită de ordonatorul de credite care a prezentat controlorului delegat argumente în favoarea efectuării operațiunii.

Controlorul delegat nu a considerat întemeiate argumentele ordonatorului de credite și a solicitat constituirea comisiei pentru formularea opiniei neutre, care a apreciat că intenția de refuz de viză emisă nu este întemeiată.

În temeiul art. 13 alin. (6) din OG nr. 119/1999, potrivit căruia soluția finală este de competența exclusivă a controlorului delegat, acesta a emis refuz de viză de control financiar preventiv delegat.

Ordonatorul de credite, în baza art. 21 alin. (1) din OG nr. 119/1999, a decis efectuarea pe proprie răspundere a operațiunii pentru care s-a refuzat viza de control financiar preventiv delegat.

M. La Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), controlorul delegat a emis **4 intenții de refuz de viză**, în valoare totală de **404.491,91 lei**, astfel:

- ➡ **o intenție de refuz de viză în valoare de 81.038 lei**, reprezentând model de contract de achiziție servicii de curățenie, cu următoarele motivații:

- nerespectarea prevederilor art. 104, alin. (1) din Legea nr. 98/2016 care stabilesc condițiile în care autoritatea contractantă are dreptul de a aplica procedura de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare întrucât din analiza justificării necesității invocată în referatul de necesitate nu reiese faptul că se impune intervenția imediată și nu se demonstrează cu documente doveditoare îndeplinirea cumulativă a condițiilor în care autoritatea contractantă poate recurge la aplicarea acestei proceduri de achiziție publică;
- încălcarea prevederilor art. 8, alin. (1) și ale art. 9, alin. (1) din Legea nr. 101/2016 care stabilesc *„(1) Persoana care se consideră vătămată de un act al autorității contractante poate sesiza Consiliul în vederea anulării actului autorității contractante, obligării acesteia la emiterea unui act sau la adoptarea de măsuri de*

remediere, precum și pentru recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim [...]” în termenul prevăzut, respectiv „1) După primirea contestației, autoritatea contractantă poate adopta măsurile de remediere pe care le consideră necesare ca urmare a contestației, în cel mult 3 zile de la primirea contestației. Măsurile adoptate trebuie comunicate contestatorului, celorlalți operatori economici implicați în procedura de atribuire, precum și Consiliului, nu mai târziu de o zi de la data adoptării lor [...]” întrucât atât în referatul de necesitate cât și în strategia de contractare este justificată achiziția publică prin aplicarea procedurii de negociere fără publicare prealabilă pentru o perioadă de 2 luni invocând lipsa serviciilor de curățenie în eventualitatea depunerii unei contestații în cadrul procedurii simplificate aflată în derulare;

- nerespectarea prevederilor art. 8, alin. (1) și (2), lit a) și b), precum și ale art. 12, alin. (1)-(3) din HG nr. 395/2016 care stabilesc că autoritatea contractantă are obligația de a se documenta și de a parcurge pentru fiecare proces de achiziție publică trei etape distincte: etapa de planificare/pregătire, etapa de organizare a procedurii și etapa de atribuire a contractului/acordului-cadru. Totodată autoritatea contractantă are obligația de a elabora programul anual al achizițiilor publice, ca instrument managerial utilizat pentru planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție la nivel de autoritate contractantă, iar la stabilirea acestui program autoritatea contractantă are obligația de a ține cont de necesitățile obiective de produse, servicii și lucrări precum și de gradul de prioritate a necesităților identificate. Conform Programului Anual al Achizițiilor Publice pentru anul 2020 aprobat la nivelul APIA, serviciile de curățenie se vor achiziționa prin procedură simplificată, cu termen estimat de inițiere de 13.03.2020, însă anunțul de atribuire și documentația aferentă au fost publicate în SEAP în data de 30.03.2020 ceea ce demonstrează inacțiunea autorității contractante de a demara procedura de achiziție și de a se încadra în termenele legale.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

➡ **2 intenții de refuz de viză** pentru 2 ordonanțări de plată în valoare totală de **138.260,15 lei** reprezentând servicii de estimare a efortului de dezvoltare a funcționalității sistemului informatic al APIA în sumă de **60.315,15 lei**, respectiv servicii de consultanță în vederea obținerii certificării și asistenței pe perioada certificării APIA conform standardului ISO 27001:2013 în sumă de **77.945 lei**, cu următoarele motivații:

- încălcarea prevederilor art. 52, alin. (5) și (6) din Legea nr. 500/2002 care prevăd anexarea la ordonanțarea de plată a documentelor privind recepția cantitativă și calitativă a serviciilor, verificarea obligației de plată, efectuarea plăților în limita creditelor bugetare aprobate, pe bază de acte justificative, numai după ce acestea au fost lichidate întrucât deși procesul verbal de recepție cantitativă și calitativă confirmă prezența livrabililor, acestea nu au fost atașate ca documente asumate înregistrate și aprobate;
- nerespectarea prevederilor art. 6, alin. (2) din Legea nr. 82/1991, potrivit căreia „(2) Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, precum și a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz” urmare faptului că livrabilele nefiind prezentate în format fizic, nu pot fi asumate prin semnătură de către persoanele responsabile;
- nerespectarea prevederilor OMFP nr. 1792/2002 cu privire la lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor întrucât din documentele prezentate rezultă că parcurgerea fazelor execuției bugetare a fost efectuată formal și superficial, fără o verificare atentă cu privire la îndeplinirea condițiilor de legalitate și regularitate.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

➡ **o intenție de refuz de viză** în valoare de **185.193,76 lei**, reprezentând ordonanțare de plată a serviciilor de asistență tehnică de suport „Software Oracle data Base Support”, întemeiată pe:

- încălcarea prevederilor art. 52, alin. (5) și (6) din Legea nr. 500/2002 care prevăd anexarea la ordonanțarea de plată a documentelor privind recepția cantitativă și calitativă a serviciilor, verificarea obligației de plată, efectuarea plăților în limita creditelor bugetare aprobate, pe bază de acte justificative, numai după ce acestea au fost lichidate întrucât a fost prezentată o copie a facturii, însoțită de Procesele-verbale de recepție cantitativă și calitativă și de Raportul de activitate, cu semnătura scanată a prestatorului și semnătura digitală a comisiei de recepție a APIA;
- nerespectarea prevederilor art. 6, alin. (2) din Legea nr. 82/1991, potrivit căreia „(2) Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, precum și a celor care le-au înregistrat în contabilitate, după caz”, urmare faptului că vizarea și aprobarea Raportului de activitate și a Proceselor-verbale de recepție cantitativă și calitativă nu sunt în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;
- nerespectarea prevederilor OMFP nr. 1792/2002 cu privire la lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor întrucât din documentele prezentate rezultă că parcurgerea fazelor execuției bugetare a fost efectuată formal și superficial, fără o verificare atentă cu privire la îndeplinirea condițiilor de legalitate și regularitate;
- încălcarea prevederilor art. 4, alin. (2) și ale art. 5 din OG nr. 119/1999 întrucât au fost uzitate mai multe modalități de asumare, verificare și aprobare a documentelor ce implică angajarea și utilizarea fondurilor bugetare, respectiv folosirea semnăturii olografe, semnătură electronice, pe documente scanate sau folosind sintagma „lucrat și asumat la domiciliu”, care exced cadrului de reglementare stabilit de OSGG nr. 600/2018 art. 6, alin. (1) cu privire la elaborarea unor proceduri formalizate pentru detalierea proceselor și activităților derulate în cadrul entității.

Ordonatorul de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

N. La Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (MTIC), controlorul delegat a emis **2 intenții de refuz de viză**, în valoare totală de **2.894.751,74 lei**, astfel:

➡ **o intenție de refuz de viză** în valoare de **435.643,22 lei**, reprezentând ordonanțare de plată pentru cheltuieli conexe organizării șantierului lot 5, UIP Ro-NET, bazată pe următoarele motivații:

- organizarea de șantier a fost subcontractată iar documentele justificative emise de subcontractor nu au nicio viză din partea firmei care a subcontractat, în calitate de semnatar al contractului de cesiune de lucrări publice încheiat cu MTIC;
- suma solicitată la decontare reprezintă cheltuieli cu cazarea, diurna și transportul unor angajați care nu sunt încadrați ca muncitori și în acest fel au fost încălcate prevederile pct. 5.1.2 din Metodologia privind elaborarea devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții aprobată prin HG nr. 28/2008 pentru aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice.

Ordonatorul principal de credite și-a însușit intenția de refuz de viză și a retras proiectul de operațiune.

- ➡ o intenție de refuz de viză în valoare de **2.456.108,52 lei**, reprezentând ordonanțare de plată servicii de consultanță lot 2, UIP-Ro-NET, motivat de următoarele argumente:
- contravaloarea consultanței a fost eronat facturată prin preluarea, ca bază de impozitare, a unei sume care conținea deja TVA, conform Devizului general și Procesului verbal de recepție.

Intenția de refuz de viză a fost însușită de ordonatorul principal de credite care a retras proiectul de operațiune.

4.2.2 Restituiri de proiecte de operațiuni

La primirea proiectelor de operațiuni în vederea exercitării vizei de control financiar preventiv delegat, controlorii delegați verifică dacă sunt îndeplinite condițiile de formă pentru ca operațiunea să poată fi efectuată. Astfel, în unele cazuri se constată abateri de natură formală cu privire la completarea documentelor în concordanță cu conținutul acestora, existența semnăturilor persoanelor autorizate din cadrul compartimentelor de specialitate, precum și inexistența actelor justificative specifice operațiunii.

În aceste situații, în vederea efectuării operațiunii conform normelor aplicabile, pentru a nu se înregistra întârzieri în realizarea operațiunii, controlorul delegat întocmește Notă de restituire în conformitate cu prevederile punctelor 5.4, 5.6 și 10.3 din OMFP nr. 923/2014, prin care indică modificările sau completările ce trebuie făcute asupra documentelor sau completarea cu documentele justificative specifice operațiunii.

Restituirile de proiecte de operațiuni prezentate la viza de control financiar preventiv delegat pe anul 2020, sunt prezentate detaliat în *Anexa nr. 5* la raport.

În anul 2020, au fost restituite un număr de 513 documente, repartizate pe principalele categorii de operațiuni potrivit figurii următoare:

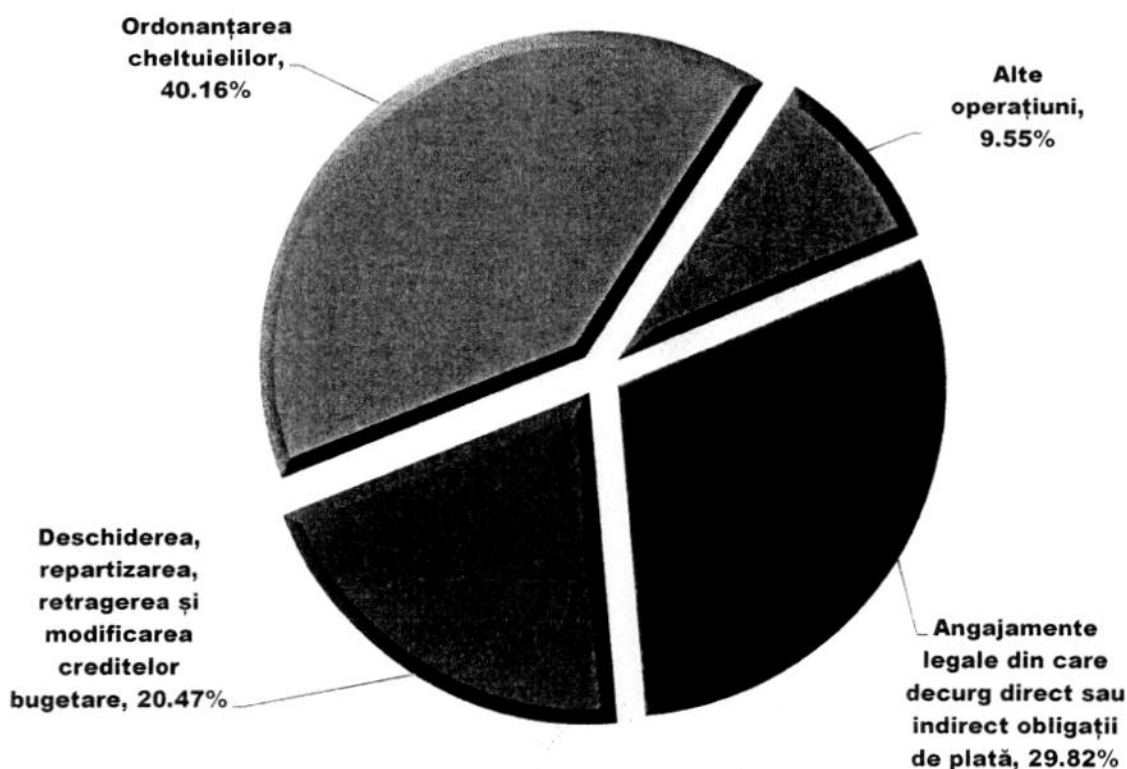

Fig. nr. 11 Structura restituirilor de proiecte de operațiuni în funcție de obiectul acestora

După cum se observă în graficul de mai sus, ponderea cea mai mare a documentelor restituite o constituie ordonanțele de plată, respectiv 40,16%, adică 206 proiecte de operațiuni, iar procentul cel mai mic (9,55%), este reprezentat de alte operațiuni, constând în modele de acord-cadru/contract de achiziție publică și acorduri-cadru.

Ponderea restituirilor pe fiecare tip de proiecte de operațiuni în totalul proiectelor restituite raportată la valorile înregistrate în anul precedent este reprezentată în figura de mai jos:

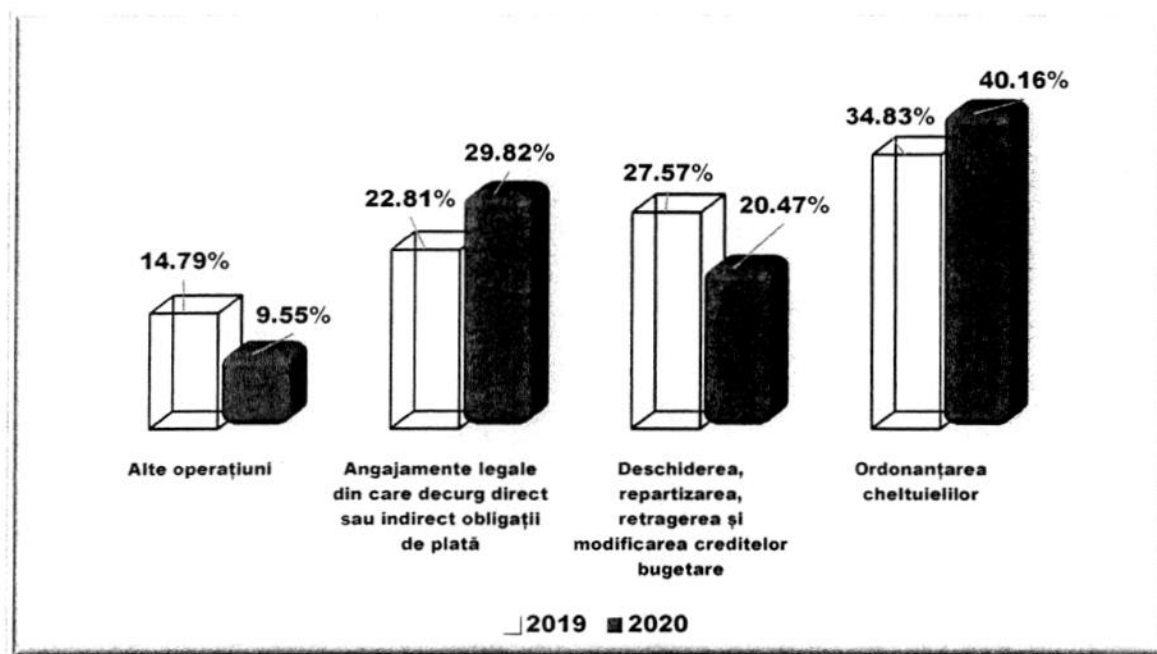

Fig. nr. 12 Ponderea restituirilor de proiecte de operațiuni în anii 2019 și 2020

Numărul total al proiectelor de operațiuni restituite în anul 2020 a înregistrat o creștere semnificativă față de anul anterior, respectiv cu 28,57%. Pe tipuri de operațiuni cele mai multe restituiri s-au înregistrat, în cazul ordonanțelor de plată cu o pondere de 40,16%, urmate de restituirile operațiunilor corespunzătoare angajamentelor legale care au reprezentat 29,82% din total și de operațiunile bugetare cu 20,47%.

În raport cu anul anterior, se remarcă o creștere a ponderii angajamentelor legale din care decurg direct sau indirect obligații de plată, concomitent cu scăderea ponderii restituirilor de proiecte de operațiuni bugetare. Totodată, la alte operațiuni se înregistrează o reducere a ponderii operațiunilor restituite. Această dinamică este direct proporțională cu creșterea, respectiv scăderea numărului de operațiuni prezentate la viza de control financiar preventiv delegat aferente acestor categorii de operațiuni înregistrată în anul 2020 față de anul 2019, și nu reflectă o îmbunătățire a sistemului de control de la nivelul instituțiilor la care au fost numiți controlorii delegați. Din contră, având în vedere și creșterea însemnată a numărului intențiilor de refuz de viză se poate aprecia că mediul de control intern s-a depreciat față de anul anterior.

De asemenea, numărul mare al operațiunilor restituite de controlorii delegați la toate categoriile de operațiuni indică o rată mare de ineficacitate a activității de control financiar preventiv propriu de la nivelul ordonatorilor principali de credite, cu impact negativ semnificativ în utilizarea fondurilor publice în condiții de legalitate și regularitate.

Constatările controlorilor delegați cu ocazia verificării formale a documentelor prezentate la viza de control financiar preventiv delegat, menționate în notele de restituire, pot fi clasificate după cum urmează:

- lipsa unor documente justificative ce permit efectuarea operațiunii la: Înalta Curte de Casație și Justiție; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației; Ministerul Finanțelor Publice; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Inspectoratul General al Poliției Române; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale; Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Culturii; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Fondurilor Europene;
- inexistența semnăturilor persoanelor autorizate pe proiectul de operațiune sau pe documentele justificative care stau la baza operațiunii la: Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;
- lipsa vizei de control financiar preventiv propriu pe proiectele de operațiuni prezentate spre verificare controlorului delegat la: Ministerul Afacerilor Externe; Inspectoratul General al Jandarmeriei Române; Ministerul Tineretului și Sportului; Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Public; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;
- inexistența documentelor de rezervare a creditelor bugetare necesare pentru încheierea angajamentelor legale sau completarea necorespunzătoare a acestora la: Înalta Curte de Casație și Justiție; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Afacerilor Interne - aparat propriu; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Inspectoratul General al Poliției Române; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; Ministerul Culturii; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Fondurilor Europene;
- neconcordanțe între prevederile angajamentului legal cu cele cuprinse în documentația de atribuire și documentele procedurii de achiziție la: Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne - aparat propriu; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- inexistența documentelor justificative sau a justificărilor corespunzătoare aferente sumelor scadente în perioadă pentru efectuarea cererii de deschidere a creditelor bugetare la: Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale; Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Culturii; Ministerul Public; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Fondurilor Europene;
- inexistența documentului prin care s-a stabilit componența comisiei de recepție la: Înalta Curte de Casație și Justiție; Ministerul Justiției; Ministerul Tineretului și Sportului;

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Culturii; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;

- lipsa procesului-verbal de recepție sau efectuarea recepției, procesul-verbal de recepție a fost semnat de alte persoane decât cele stabilite de ordonatorul de credite prin actul administrativ sau efectuarea recepției fără a fi îndeplinite toate condițiile prevăzute în angajamentul legal la: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Culturii; Agenția Națională de Integritate; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;
- necalcularea penalităților pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale la: Ministerul Justiției; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Culturii; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;
- neconcordanțe între valoarea cuprinsă în factura fiscală cu cea prevăzută în angajamentul legal la: Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne - aparat propriu; Ministerul Tineretului și Sportului; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Consiliul Superior al Magistraturii;
- necorelarea clauzelor prevăzute în modelul de contract/acord-cadru inclus în documentația de atribuire și cele menționate în strategia de contractare sau în celelalte documente justificative care stau la baza angajamentului legal la: Ministerul Afacerilor Interne - aparat propriu; Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Inspectoratul General al Poliției Române; Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale; Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Consiliul Superior al Magistraturii;
- lipsa justificărilor, detaliilor, necesităților privind execuția până la finele anului bugetar pentru efectuarea virărilor de credite bugetare la: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

4.2.3 Avize consultative și informări

Avizul consultativ emis de controlorii delegați, în conformitate cu prevederile art. 17 alin (1) litera d) din OG nr. 119/1999, este un instrument specific prin care aceștia consiliază și îndrumă ordonatorii de credite la care sunt numiți, astfel încât activitatea acestora să se desfășoare conform reglementărilor legale aplicabile, iar obiectul avizelor consultative îl constituie conformitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea unor operațiuni sau proiecte de acte normative, dacă acestea au impact asupra fondurilor publice. Totodată, în avizele consultative controlorii delegați pot face referire și la regularitatea sau legalitatea unor operațiuni care se vor efectua cu certitudine în viitor sau la acțiuni și/sau inacțiuni administrative care conduc la situații de neregularitate sau nelegalitate.

În anul 2020, controlorii delegați au întocmit avize consultative din proprie inițiativă și la solicitarea ordonatorilor de credite, iar situația lor este prezentată, sintetic, pe fiecare ordonator de credite, în tabelul următor:

Tabelul nr. 9

Nr. crt.	Ordonatorul de credite	Total avize consultative	din care:		Activitate		Tip	
			din inițiativa controlorului delegat	la solicitarea ordonatorului de credite	Control financiar preventiv delegat	Monitorizarea operațiunilor	Conformitate, economicitate, eficacitate, eficiență	Control financiar preventiv
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Senatul României	1	1			1	1	
2	Curtea de Conturi a României	1	1			1		1
3	Ministerul Afacerilor Interne	1	1		1		1	
4	Comisia Națională de Strategie și Prognoză	1	1		1			1
5	Ministerul Afacerilor Externe	1	1		1			1
6	Casa Națională de Pensii Publice	1	1		1		1	
7	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	3	3		3		2	1
8	Ministerul Tineretului și Sportului	5	5		5		5	
9	Agencia de Plăți și Intervenții pentru Agricultură	3	3		3		2	1
10	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale	1	1		1		1	
11	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	1	1		1			1
12	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	5	3	2	5		1	4
13	Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor	2	2		2		2	
14	Ministerul Educației și Cercetării	5	4	1	5		5	
15	Ministerul Sănătății	2	2			2	2	
16	Ministerul Culturii	7	7		7		7	

17	Autoritatea Electorală Permanentă	2	2			2	2	
18	Agencia Națională pentru Integritate	1	1		1		1	
19	Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri	14	14		14		12	2
20	Academia Română	5	5			5	5	
21	Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945- 1989	1	1		1		1	
22	Institutul Cultural Român	1	1			1	1	
23	Societatea Română de Televiziune	3	3			3	2	1
24	Consiliul Superior al Magistraturii	3	3		3		3	
25	Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	1	1			1	1	
26	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	1	1		1		1	
27	Ministerul Fondurilor Europene	2	2		2		2	
28	Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților	1	1		1		1	
29	Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități	1	1		1			1
Total		76	73	3	60	16	62	14

Din datele de mai sus se observă că din totalul avizelor consultative emise în anul 2020, 78,95% au fost formulate în cadrul activității de control financiar preventiv delegat, iar dintre acestea, 80% au avut ca obiect conformitatea, eficiența, economicitatea și eficacitatea utilizării fondurilor publice și 20% au avut ca obiect modul de organizare și exercitare a controlului financiar preventiv propriu. Un procent de 21,05% din totalul avizelor consultative emise în anul 2020 au fost formulate în activitatea de monitorizare a operațiunilor financiare de către controlorii delegați, iar obiectul acestora a fost cu privire la conformitatea, eficiența, economicitatea și eficacitatea utilizării fondurilor publice, în proporție de 87,50% și la organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv propriu, în proporție de 12,50%.

În anul 2020, au fost emise 76 de avize consultative, din care 73 din inițiativa controlorilor delegați, iar 3 la solicitarea ordonatorilor de credite. Situația detaliată a avizelor consultative, pe tematici, este prezentată în Anexa nr. 6 la raport.

Distribuția avizelor consultative formulate de controlorii delegați în funcție de obiectul acestora, în anul 2020, comparativ cu anul 2019 este prezentată în graficul următor:

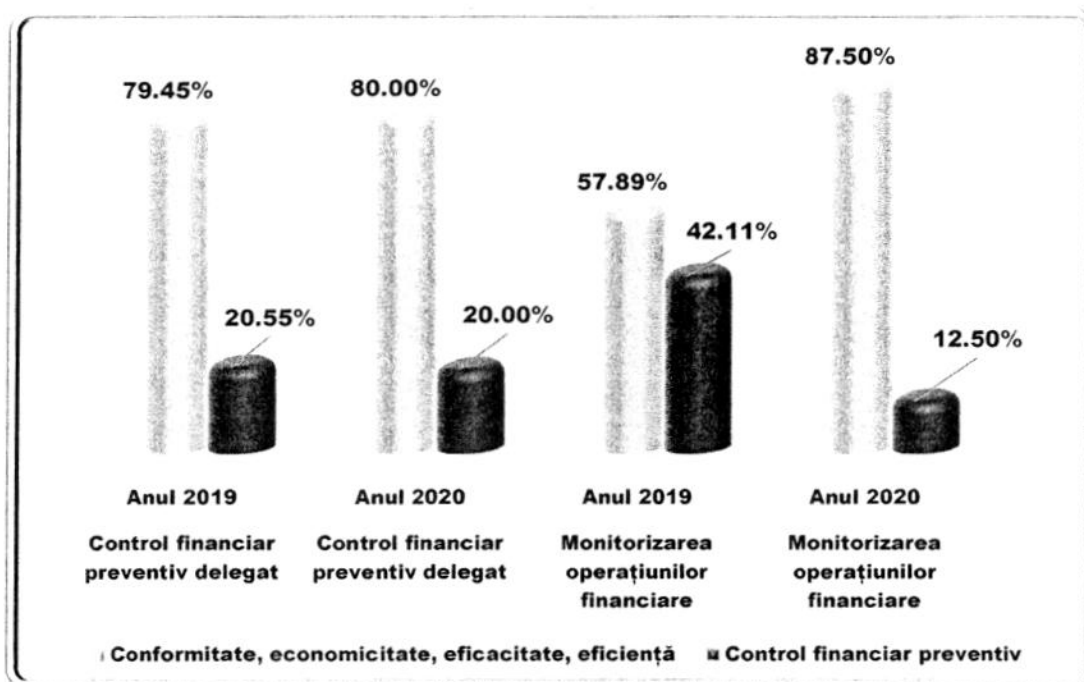

Fig. nr. 13 Distribuția avizelor consultative emise de controlorii delegați în anul 2020, comparativ cu anul 2019

Din figura de mai sus se desprind următoarele concluzii:

- ➔ În cadrul activității de control financiar preventiv delegat, în anul 2020 comparativ cu anul 2019, ponderea avizelor consultative în funcție de obiectul acestora s-a păstrat la aproximativ același nivel, înregistrând o creștere cu 0,55% a celor privind conformitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea unor operațiuni. Această dinamică a fost influențată de menținerea pe un trend crescător a numărului constatărilor controlorilor delegați privind deficiențe de formă și de fond în efectuarea operațiunilor, pe de o parte și de necesitatea semnalării conducerii instituțiilor a curenților activității de control financiar preventiv propriu, care au concurat la creșterea numărului operațiunilor neconforme, pe de altă parte.
- ➔ În cadrul activității de monitorizare a operațiunilor financiare, în anul 2020 față de anul anterior, avizele consultative având ca obiect conformitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea unor operațiuni au înregistrat o creștere cu 29,61% concomitent cu scăderea în aceeași măsură a avizelor consultative privind organizarea și exercitarea

controlului financiar preventiv propriu. Această evoluție este generată și de faptul că în cadrul activității de monitorizare, în situația constatării unor abateri repetate de la reglementările legale în efectuarea operațiunilor, controlorii delegați, pe lângă simpla constatare a acestora prin intermediul informărilor adresate ordonatorului de credite, controlorul delegat prezintă acțiunile și/sau inacțiunile administrative care pot conduce la astfel de situații de neregularitate sau nelegalitate și în viitor, pentru a putea fi luate măsuri de remediere. Acest fapt relevă că au fost identificate mai multe situații de risc în utilizarea fondurilor publice în cadrul activității de monitorizare a operațiunilor financiare în anul curent față de anul anterior.

Principalele aspecte abordate de controlorii delegați prin intermediul avizelor consultative, au fost:

❖ **cu privire la conformitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea unor operațiuni ori proiecte de acte normative, pentru:**

- alocarea fondurilor aferente cheltuielilor finanțate din bugetul ordonatorului principal de credite numai în baza unui angajament legal care să prevadă categoriile de cheltuieli finanțate, drepturile și obligațiile părților, raportat la prevederea legală conform căreia beneficiarul poate fi finanțat și din subvenții de la bugetul de stat, la Ministerul Tineretului și Sportului și la Casa Națională de Pensii Publice;
- necesitatea urmăririi termenelor din contractul de achiziție în ceea ce privește încheierea procesului verbal de recepție, termenul de efectuare a plății și calcularea penalităților pentru neîndeplinirea obligațiilor de plată, la Senatul României;
- respectarea întocmai a prevederilor art. 56 alin. (1) din Legea bugetului de stat pe anul 2020, coroborate cu prevederile art. 47 alin. (1) - (3) din OUG nr. 114/2018 la încheierea angajamentelor legale, atât la nivelul aparatului central al Ministerului Afacerilor Interne cât și al structurilor din subordine, prin respectarea limitelor lunare de cheltuieli (credite de angajament/credite bugetare) aprobate de MF;
- neformalizarea și neaprobarea modelului de contract inclus în documentația de atribuire, document ce este de natură să aducă potențialilor ofertanți o informare completă și corectă cu privire la procedura de achiziție, în conformitate cu art. 20 alin (2) din HG nr. 395/2016, la Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- aplicarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, respectiv necesitatea parcurgerii celor 4 faze ale execuției bugetare a cheltuielilor, precum și actualizarea normelor metodologice proprii, la Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri;
- necesitatea respectării procedurilor privind parcurgerea celor 4 faze ale execuției bugetare și stabilirea prin norme a documentelor și a persoanelor împuternicite să efectueze operațiunile privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor la Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Academia Română și Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului;
- efectuarea plăților numai în baza documentelor care atestă recepția, întocmite în conformitate cu prevederile angajamentelor legale încheiate, la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Autoritatea Electorală Permanentă, Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Societatea Română de Televiziune;
- respectarea prevederilor art. 9 alin. (1) și art. 20 din Legea nr. 98/2016, coroborate cu prevederile art. 165 din HG nr. 395/2016 și cu prevederile art. 2 alin. (1) pct.

3⁴³, art. 4 din Legea nr. 500/2002 la încheierea contractelor de prestări servicii de distribuție prin satelit a programelor SRTv întrucât serviciile de distribuție prin satelit a programelor SRTv cu finanțare de la bugetul de stat reprezintă servicii de regularitate care nu intră în categoria acțiunilor multianuale așa cum sunt ele stabilite la pct. 1 din Normele metodologice aprobate prin OMFP nr. 1792/2002 la Societatea Română de Televiziune.

❖ cu privire la monitorizarea și îndrumarea metodologică a controlului financiar preventiv propriu:

- neactualizarea sau neîntocmirea normelor metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, la: Curtea de Conturi a României, Comisia Națională de Strategie și Prognoză, Ministerul Afacerilor Externe, Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- întocmirea și transmiterea rapoartelor trimestriale referitoare la activitatea de CFPP în afara termenelor termenele stabilite prin OMFP nr. 923/2014, la Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Societatea Română de Televiziune;
- obligația legală de emitere a actului administrativ de numire a persoanelor desemnate să exercite viza de CFPP urmare acordului instituției ierarhic superioare, la Comisia Națională de Strategie și Prognoză;
- respectarea obligației legale de stabilire a limitelor de competență în actele administrative privind numirea persoanelor care exercită viza de CFPP și a obligației legale de emitere a actului administrativ de numire a persoanei pentru care a fost emis acordul MF-DGCFP pentru exercitarea acestei activități, la Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- precizarea condițiilor legale pentru exercitarea vizei de CFPP asupra documentelor în formă electronică, la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- ținerea defectuoasă a evidenței angajamentelor bugetare și legale și necesitatea elaborării unei proceduri privind modul de organizare și derulare a fazelor execuției bugetare și solicitarea unui punct de vedere autorizat al MF cu privire la disfuncționalitățile/deficiențele semnalate, la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- neefectuarea evaluării persoanelor care exercită viza de CFPP pentru anul 2019, în conformitate cu legislația specifică aplicabilă, la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

În cea mai mare parte ordonatorii de credite au luat în considerare neregularitățile semnalate de controlorii delegați prin avizele consultative și au dispus remedierea acestora.

Potrivit responsabilităților prevăzute la art. 22 și art. 52 alin. (3) din Legea nr. 500/2002 și la art. 10 alin. (4) și (5) din OG nr. 119/1999 controlorii delegați sesizează ordonatorii de credite în vederea luării măsurilor care se impun, prin intermediul **informărilor**.

Acest instrument este utilizat de controlorii delegați în exercitarea atribuțiilor acestora, atât la activitatea de control financiar preventiv delegat, cât și la monitorizarea operațiunilor financiare, iar prin intermediul acestuia este informat ordonatorul de credite cu privire la deficiențele constatate în organizarea activității de control financiar preventiv propriu sau cu privire la operațiuni care au fost vizate pentru controlul financiar preventiv

propriu și efectuate de ordonatorul de credite fără îndeplinirea tuturor condițiilor de legalitate, regularitate și de încadrare în limita și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament.

În Anexa nr. 7 la raport sunt detaliate motivele informărilor elaborate de controlorii delegați, atât în cadrul activității de control financiar preventiv delegat, cât și în cadrul activității de monitorizare a operațiunilor financiare.

Astfel, în anul 2020 controlorii delegați au întocmit 75 informări, din care 3 în cadrul activității de control financiar preventiv delegat și 72 în cadrul activității de monitorizare a operațiunilor financiare. Din punct de vedere al obiectului informărilor, 69 dintre acestea au fost formulate cu privire la neîndeplinirea condițiilor de legalitate, regularitate și încadrare în credite bugetare/angajament la efectuarea operațiunilor verificate, iar în 6 cazuri au privit constatări referitoare la controlul financiar preventiv propriu. Structura informărilor aduse la cunoștința ordonatorilor de credite, în funcție de activitatea în urma căreia au fost emise și de obiectul acestora, este reprezentată grafic în figura de mai jos:

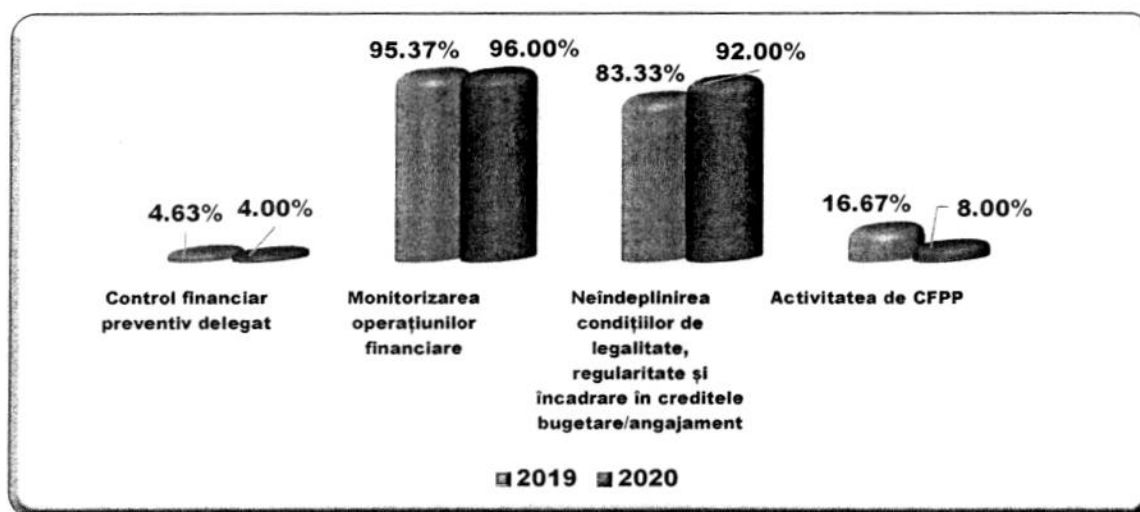

Fig. nr. 14 Structura informărilor emise de controlorii delegați în anul 2020 comparativ cu anul 2019

Graficul de mai sus reflectă pe de o parte menținerea ponderii informărilor emise pe fiecare tip de activitate specifică realizată de controlorii delegați, dar pe de altă parte creșterea ponderii informărilor care au avut ca obiect constatarea unor abateri de legalitate și regularitate. Această dinamică indică înmulțirea cazurilor de nedetectare a abaterilor de către sistemul de control intern al instituțiilor la care controlul financiar preventiv propriu a fost integrat în sfera răspunderii manageriale.

Informările prin intermediul cărora controlorii delegați au adus la cunoștința ordonatorilor de credite abaterile constatate, se referă la următoarele aspecte, în funcție de obiectul acestora:

❖ din punct de vedere al îndeplinirii condițiilor de legalitate, regularitate și încadrare în creditele bugetare/de angajament aprobate, informările au vizat:

- neprezentarea documentelor justificative din care rezultă obligații de plată certe, scadente în perioadă, care decurg din execuția contractelor încheiate, la cererea pentru deschiderea creditelor bugetare, ci doar o estimare la nivelul sumelor total contractate, la Secretariatul General al Guvernului;
- modificarea contractului de achiziție publică fără respectarea tuturor condițiilor obligatorii prevăzute la art. 221 alin. (1) litera c) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, respectiv cu suplimentarea cu peste 50% a valorii contractului, la Secretariatul General al Guvernului;

- încheierea retroactivă a contractului de achiziție publică, ulterior prestării, recepției și facturării serviciului la Societatea Română de Televiziune;
- nerespectarea prevederilor art. 39, alin. (3) din HG 395/2016 privind constituirea garanției de bună execuție, la Serviciul de Protecție și Pază și Ministerul Sănătății;
- efectuarea de plăți pentru o altă lucrare de artă decât cea care face obiectul contractului, la propunerea editorului, fără modificarea corespunzătoare a contractului, anterior prestării serviciilor, la Institutul Cultural Român;
- efectuarea unor plăți aferente lunii decembrie 2019 în baza contractelor subsecvente încheiate pentru anul 2020, la Serviciul de Protecție și Pază;
- efectuarea de plăți fără efectuarea recepției în conformitate cu prevederile contractului, la Societatea Română de Televiziune și Academia Română;
- nerespingerea ofertei operatorului economic ca inacceptabilă, motivat de neprelungirea duratei garanției de participare la procedura de achiziție până la termenul fixat pentru încheierea contractului de achiziție publică, precum și neconstituirea garanției de bună execuție până la termenul prevăzut în contract, cu imposibilitatea reținerii, conform HG nr. 395/2016, a garanției de participare, întrucât aceasta a expirat înaintea finalizării procedurii de achiziție publică, la Societatea Română de Televiziune;
- încălcarea prevederilor art. 4 alin. (5) din Legea nr. 500/2002 coroborate cu prevederile art. 165 din HG nr. 395/2016 prin prelungirea prin act adițional a contractului pentru servicii de telecomunicații electronice pentru o perioadă mai mare de 4 luni de la data expirării duratei inițiale de îndeplinire a acestuia, la Autoritatea Electorală Permanentă;
- acordarea indemnizației pentru titlul științific de doctor cu încălcarea prevederilor art. 14 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 coroborat cu art. 34, alin. 2 din OUG nr. 114/2018, la Ministerul Sănătății.

❖ din punct de vedere al **constatărilor cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu**, informările au vizat:

- acordarea vizei de CFPP asupra unor proiecte de operațiuni fără a ține seama de toate vizele și aprobările prevăzute de listele de verificare, specifice fiecărui tip de operațiune, la Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale și Ministerul Sănătății;
- neactualizarea normelor metodologice specifice privind organizarea și exercitarea CFPP în acord cu prevederile OMFP nr. 923/2014, la Ministerul Sănătății;
- superficialitate în exercitarea vizei CFPP prin neverificarea completă a proiectelor de operațiuni, respectiv a documentelor anexate la acestea (în unele cazuri acestea lipsind) raportat la verificările minime înscrise în listele de verificare specifice fiecărui tip de operațiune potrivit OMFP nr. 923/2014, conduită care a condus la constatarea a numeroase abateri de către controlorul delegat, la Ministerul Culturii;
- acordarea vizei de control financiar preventiv, în mod repetat, pe proiecte de operațiuni care nu îndeplinesc în totalitate condițiile legale pentru a fi efectuate, la Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Culturii; Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale.

4.3 Alte activități desfășurate de DGCFP

Pe lângă activitățile desfășurate de controlorii delegați la ordonatorii de credite, personalul DGCFP a realizat în anul 2020 și o serie de alte activități care decurg din prevederile legale, materializate în elaborarea de rapoarte, efectuarea de analize și informări către conducerea ministerului, precum și formularea de răspunsuri la solicitările anumitor instituții sau la petiții. Dintre acțiunile desfășurate, enumerăm:

- ✚ **Activitatea de emitere a acordurilor pentru numirea, suspendarea, schimbarea sau destituirea persoanelor desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv propriu, precum și evaluarea activității acestora**

La solicitarea entităților publice în care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat sau al bugetului oricărui fond special, MF – DGCFP a realizat, în baza prevederilor art. 9 alin (6) și (8) din OG nr. 119/1999, următoarele activități:

- analiza documentației și elaborarea unui număr de **47** de acorduri de numire, suspendare sau schimbare a persoanelor care desfășoară activitate de control financiar preventiv propriu, precum și refuzul emiterii a **4** acorduri de numire pentru care s-a constatat că nu erau îndeplinite condițiile legale pentru emiterea acestora;
- analiza documentelor și informațiilor prezentate de ordonatorii principali de credite cu privire la activitatea persoanelor care au exercitat control financiar preventiv propriu în anul 2019, potrivit prevederilor art. 9 alin. (8) din OG nr. 119/1999. Astfel, în anul 2020, **34** de instituții publice au solicitat acordul DGCFP pentru evaluarea activității unui număr de **180** persoane pentru activitatea de control financiar preventiv propriu.

Aceste cifre relevă că la nivelul ordonatorilor principali de credite există preocupare pentru buna funcționare a controlului financiar preventiv propriu și în același timp există o bună colaborare cu MF în domeniul controlului financiar preventiv.

- ✚ **Activitatea de avizare de norme metodologice specifice, referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv propriu**

În baza prevederilor art. 9 alin. (9) din OG nr. 119/1999, normele metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, elaborate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, ai bugetului oricărui fond special, precum și pentru operațiunile agențiilor de implementare care derulează fonduri comunitare, sunt supuse avizării MF.

În anul 2020 au fost analizate documentațiile transmise de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat sau ai bugetului oricărui fond special, precum și pentru operațiunile agențiilor de implementare care derulează fonduri comunitare, pentru **12** proiecte de norme metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu și s-au elaborat un număr de **9** avize și **3** refuzuri de aviz. Această activitate presupune analiza laborioasă a documentelor primite de la ordonatorii de credite, constând în verificarea conținutului și anexelor la normele metodologice specifice, din punctul de vedere al conformității cu prevederile OMFP nr. 923/2014.

- ✚ **Activitatea desfășurată în domeniul sistemelor de control intern managerial**

Asigurarea Secretariatului tehnic al Comisiei de monitorizare a MF în ceea ce privește aplicarea prevederilor Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 600/2018, pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice. În acest sens, DGCFP a realizat, în cursul anului 2020:

- atribuțiile privind elaborarea documentelor specifice controlului intern managerial: Raportul asupra sistemului de control intern/managerial la data de 31.12.2019; verificarea și centralizarea chestionarelor de autoevaluare; întocmirea situațiilor centralizatoare privind stadiul implementării sistemului de control intern managerial;
 - elaborarea Programului de măsuri organizatorice în vederea elaborării Raportului asupra sistemului de control intern managerial la data de 31.12.2019, conform OMFP nr. 3727/10.12.2018;
 - elaborarea Programului de dezvoltare a sistemului de control intern managerial al Ministerului Finanțelor pentru anul 2020.
- ✚ **Clarificarea unor aspecte privind reglementarea, organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv**
- Urmare solicitărilor entităților publice sau persoanelor implicate în activitatea de control financiar preventiv, în anul 2020 au fost elaborate și transmise o serie de puncte de vedere/precizări referitoare la activitatea de control financiar preventiv, sau în strânsă legătură cu aceasta, în principal cu privire la:
- ✓ precizarea condițiilor necesar a fi îndeplinite potrivit OMFP nr. 923/2014 și OUG nr. 65/2020 în vederea exercitării vizei de control financiar preventiv delegat asupra documentelor electronice la Autoritatea de Management - Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
 - ✓ modul de îndeplinire a condițiilor minime pentru persoanele desemnate să exercite viza de control financiar preventiv propriu în cadrul entităților publice la care statul deține capitalul majoritar, la Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii S.A.-IFN;
 - ✓ precizarea vechimii minime necesare în fiecare domeniu pentru persoanele desemnate să exercite viza de control financiar preventiv propriu în funcție de tipul entității publice la care urmează să exercite activitatea, respectiv instituții publice și celelalte entități publice, la Curtea de Apel Brașov;
 - ✓ precizări privind mecanismul de acordare a avansului din fonduri publice într-una sau mai multe tranșe, în conformitate cu prevederile HG nr. 264/2003 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice, la Ministerul Fondurilor Europene;
 - ✓ posibilitatea acordării majorării salariului de bază cu 10%, pe perioada exercitării activității de control financiar preventiv de către persoanele stabilite prin act administrativ de conducătorul instituției, potrivit art. 15 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, la Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor;
 - ✓ precizări privind modalitatea de exercitare a vizei de control delegat asupra dispozițiilor bugetare de repartizare a creditelor bugetare sau a borderoului centralizator al dispozițiilor bugetare prevăzute în anexele nr. 2 și 12 la OMDB nr. 501/2013, la Ministerul Afacerilor Interne;
 - ✓ necesitatea modificării corespunzătoare a normelor specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, conform Regulamentului UE nr. 910/2014 și OUG nr. 38/2020, în vederea exercitării vizei de controlului financiar preventiv propriu în formă electronică, la Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale;

- ✓ prezentarea reglementărilor legale aplicabile privind organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu raportat la recomandările formulate de compartimentul de audit public intern din acest domeniu, la Ministerul Public;
- ✓ precizări privind obligația separării atribuțiilor de aprobare, efectuare și control al operațiunilor persoanelor numite să exercite viza de control financiar preventiv propriu, raportat la exercitarea acestei activități de către șeful compartimentului financiar contabil, la Instituția Prefectului Galați;
- ✓ precizarea persoanei care are, potrivit legii, competența de a evalua activitatea persoanelor numite să exercite viza de control financiar preventiv propriu la ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale, la Primăria Comunei Popești, jud. Iași;
- ✓ precizări privind modalitatea de numire a persoanelor desemnate să exercite viza de control financiar preventiv propriu la entitățile publice care se află sub autoritatea și nu în subordinea unei instituții publice, la Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA;
- ✓ modalitatea de exercitare a vizei de control financiar preventiv propriu la o entitate publică supusă reorganizării, până la data desființării, la Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației;
- ✓ întocmirea de răspunsuri la o serie de petiții având ca subiect solicitări privind precizări în organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv.

Capitolul 5

Pregătirea profesională

În baza prevederilor art. 9 alin. (10) din OG nr. 119/1999, MF coordonează sistemul de pregătire profesională a personalului implicat în exercitarea controlului financiar preventiv. În anul 2020, MF prin DGCFP a continuat activitatea de pregătire profesională a personalului propriu și a personalului altor entități publice, atât cu formatori proprii, cât și cu alți furnizori de pregătire profesională, conform programului anual de pregătire profesională a personalului din cadrul entităților publice care activează în domeniul controlului financiar preventiv, detaliat pe teme de pregătire. Programul anual de pregătire profesională adresat persoanelor care exercită activitatea de control financiar preventiv a fost aprobat de conducerea MF și afișat pe site-ul instituției, pentru a facilita accesul tuturor persoanelor din sfera controlului financiar preventiv la instruire profesională. Programul are ca scop consolidarea permanentă a competențelor profesionale și urmărește ca nivelul de pregătire generală să fie succedat de o instruire specifică, bazată pe exemple din practică și privind teme profesionale semnificative, astfel încât să asigure garantarea unui control de calitate în îndeplinirea sarcinilor profesionale, în conformitate cu reglementările legale.

Pregătirea profesională asigură actualizarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor astfel încât să permită exercitarea în mod eficient a atribuțiilor specifice, atât funcției de controlor delegat, precum și persoanelor desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv propriu. Totodată, având în vedere specificul domeniului controlului financiar preventiv, în vederea menținerii la un nivel corespunzător al cunoștințelor cu privire la noutățile legislative și la aplicarea acestora în mod unitar, precum și la promovarea celor mai bune practici în materie, pregătirea profesională trebuie să se desfășoare continuu. În general, necesitățile de formare profesională sunt identificate cu ocazia evaluării anuale a performanțelor profesionale individuale.

Situația detaliată a programelor/cursurilor/seminariilor de pregătire profesională la care controlorii delegați au fost participanți sau formatori, precum și a celor la care au participat persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, preluate din raportările trimestriale întocmite de controlorii delegați și de ordonatorii principali de credite, este redată în *Anexa nr. 8*.

Având în vedere necesitatea respectării restricțiilor impuse de autoritățile sanitare în contextul pandemiei de SARS-CoV-2, în anul 2020 nu a mai fost posibilă realizarea tuturor sesiunilor de pregătire profesională planificate, organizate în format fizic, prin intermediul seminariilor și prezentărilor susținute cu lectori din cadrul DGCFP. Astfel, în cea mai mare parte a anului 2020 nu au putut fi ținute decât cursuri la distanță, prin intermediul aplicațiilor informatice, pentru organizarea cărora sunt necesare un alt tip de infrastructură și de suport de curs, fapt care s-a reflectat în reducerea semnificativă, față de anul precedent, atât a numărului cursurilor cât și a numărului participanților la sesiunile de formare profesională.

Activitățile organizate în anul 2020 de DGCFP cu sprijinul Școlii de Finanțe Publice și Vamă au constat în susținerea a 4 cursuri/seminare de pregătire profesională, la care au participat controlorii delegați și personalul cu atribuții de exercitare a vizei de control financiar preventiv propriu din cadrul instituțiilor publice.

Cursurile care au făcut obiectul pregătirii profesionale, au vizat în principal următoarele teme:

- Consolidarea integrității în instituțiile publice și în mediul de afaceri;
- Comunicarea în administrația publică în condiții de criză;
- Controlul financiar preventiv propriu la nivelul entităților publice;
- Cursuri în domeniul informatic – ECDL;

Astfel, în anul 2020, pe lângă pregătirea personalului propriu, DGCFP a organizat și susținut cu lector din cadrul DGCFP, prin intermediul Școlii de Finanțe Publice și Vamă, pe platforma edu.mfinante.ro, utilizând sistemul Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle), o sesiune de pregătire profesională în domeniul controlului financiar preventiv cu tema „Controlul financiar preventiv la nivelul entităților publice”, la care au participat în total 56 de persoane din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Pentru cunoașterea situației existente la nivelul ordonatorilor de credite în domeniul formării profesionale a persoanelor desemnate să exercite controlul financiar preventiv, MF-DGCFP a reglementat ca prin raportul trimestrial privind activitatea de control financiar preventiv, ordonatorii principali de credite să furnizeze și informații cu privire la pregătirea profesională în domeniul controlului financiar preventiv, prin intermediul capitolului dedicat acestuia. În calitate de coordonator al sistemului de pregătire profesională a persoanelor desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv, MF-DGCFP urmărește gradul de participare la cursuri a acestora, și ținând cont și de constatările și propunerile formulate de controlorii delegați prin rapoartele trimestriale privind monitorizarea și îndrumarea metodologică a personalului din domeniu elaborează programul anual de pregătire profesională a personalului din cadrul entităților publice care activează în domeniu.

Din analiza informațiilor cuprinse în rapoartele trimestriale transmise de ordonatorii principali de credite, rezultă următoarele:

- În anul 2020 au fost organizate un număr total de 59 de cursuri de formare profesională pentru persoanele care activează în domeniul controlului financiar preventiv, inclusiv personalul DGCFP, care au fost urmate de 174 participanți. Repartizarea participanților la cursuri în funcție de instituțiile de proveniență ale personalului care a participat la cursuri, respectiv personalul DGCFP, al ordonatorilor principali de credite și al instituțiilor subordonate, este în consonanță cu numărul

persoanelor care activează în domeniu la nivelul fiecărei categorii de instituții, și este prezentată în graficul următor:

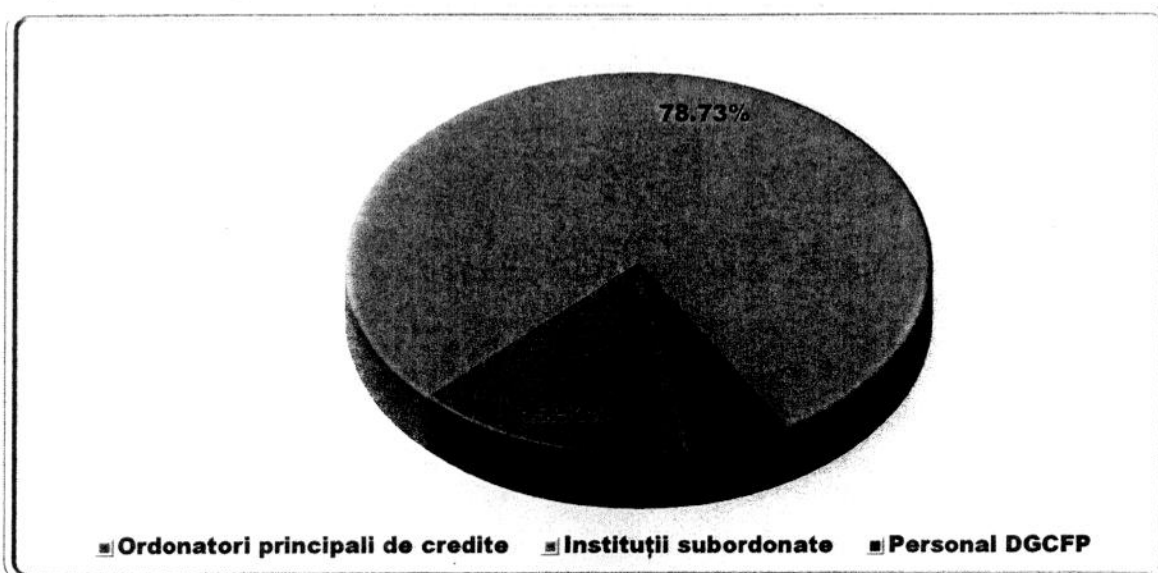

Fig. nr. 15 Situația participării la cursuri a personalului din domeniul controlului financiar preventiv în anul 2020

- din numărul total de 57 ordonatori principali de credite la care au fost numiți controlori delegați în anul 2020, doar la 8 dintre aceștia persoanele desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu au participat la diferite programe de formare profesională;
- cel mai mare număr de persoane desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu care au participat la cursuri de formare profesională s-a înregistrat la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și la Ministerul Tineretului și Sportului, dar deși numărul participanților este semnificativ, persoanele care au beneficiat de pregătire profesională au fost doar de la nivelul instituțiilor subordonate;
- dintre persoanele care exercită viza de control financiar preventiv la nivelul ordonatorilor principali de credite, cel mai mare număr de participanți la cursuri a fost înregistrat la Ministerul Fondurilor Europene, aspect consemnat și în anii anteriori, și care reflectă o preocupare pentru pregătirea profesională în domeniu, prin participarea a 8 persoane la 4 sesiuni de formare profesională;
- situația comparativă a participării la cursuri a personalului cu atribuții de control financiar preventiv, inclusiv a personalului DGCFP, în anul curent față de anul anterior, este redată în graficul următor:

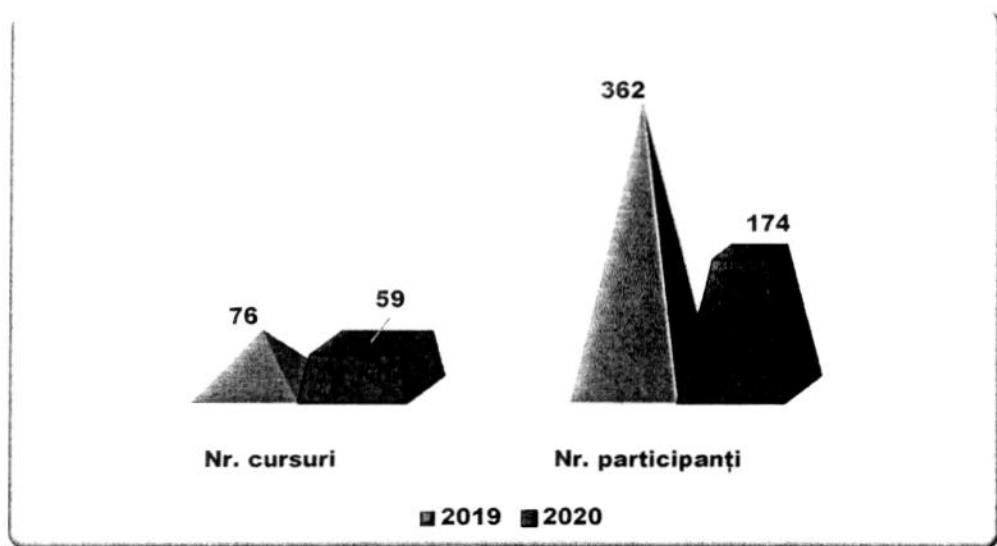

Fig. nr. 16 Situația participării la cursuri în anul 2020 comparativ cu anul 2019

- față de anul 2019, în 2020, se observă o scădere semnificativă, atât a numărului sesiunilor de pregătire, cât și al persoanelor participante, iar principalul factor generator al acestei evoluții constă în imposibilitatea organizării, în cea mai mare parte a anului 2020, a unor astfel de activități ca urmare a restricțiilor impuse de pandemia de SARS-CoV-2;
- cu toate că numărul mic de cursuri/seminare în domeniul controlului financiar preventiv, precum și participarea extrem de redusă a persoanelor desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu, atât de la nivelul ordonatorilor principali de credite, cât și de la nivelul ordonatorilor secundari și terțiari subordonați, este justificat, în principal, de contextul epidemiologic existent în anul 2020, apreciem că pentru viitor la nivelul ordonatorilor de credite trebuie să existe o mai mare preocupare pentru formarea profesională continuă a acestei categorii de personal.

Tematicile abordate la cursurile de pregătire profesională la care au participat persoanele desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv propriu au fost dintre cele mai diverse, având legătură directă sau indirectă cu sfera controlului financiar preventiv. Domeniile care au făcut obiectul celor 55 de cursuri/seminare la care au participat persoanele desemnate cu exercitarea controlului financiar preventiv propriu de la ordonatorii de credite au fost următoarele:

- Control financiar preventiv, 8 cursuri;
- Achiziții publice, 3 cursuri;
- Financiar-contabilitate, management financiar, 31 cursuri;
- Gestionarea fondurilor externe, 3 cursuri;
- Informatică, utilizarea instrumentelor IT, 3 cursuri;
- Etică, integritate, nereguli și fraude, 1 curs;
- Resurse umane, 1 curs.

Grafic, domeniile în care s-au efectuat cursuri/seminare de pregătire profesională, se prezintă astfel:

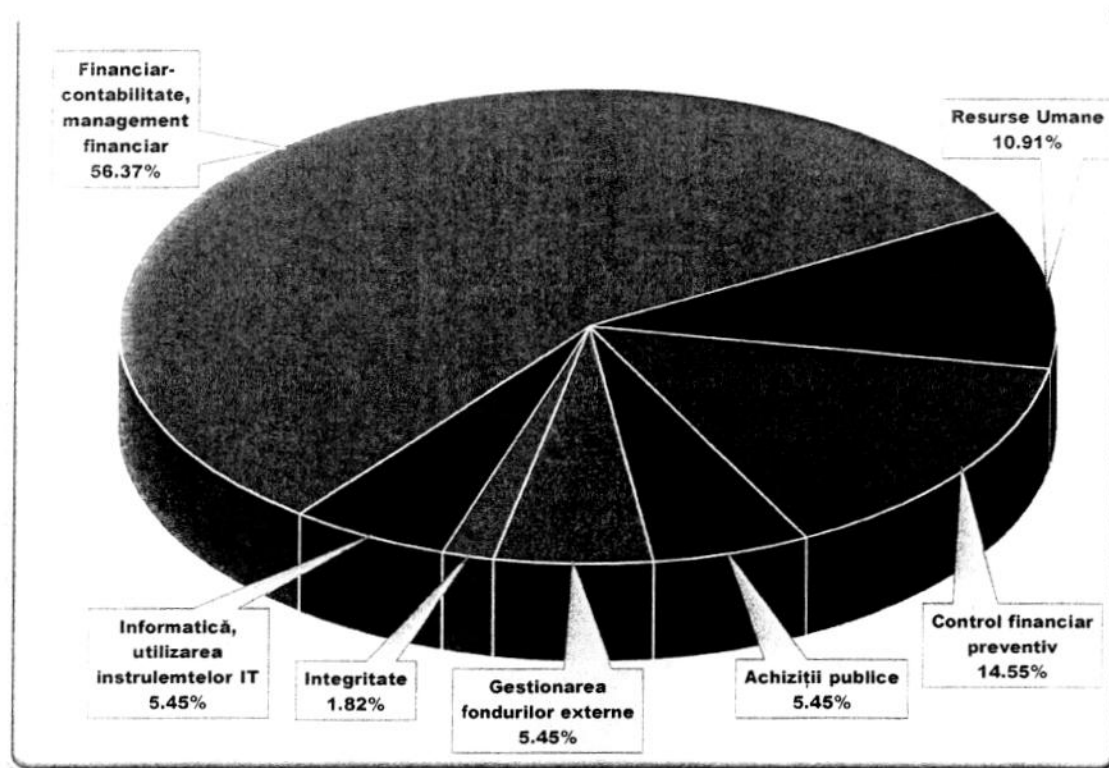

Fig. nr. 17 Structura cursurilor organizate în anul 2020 la nivelul ordonatorilor de credite

După cum se observă, ponderea cea mai mare o reprezintă cursurile din domeniul financiar-contabilitate, management financiar, respectiv 56,37%, urmată de cele din domeniul controlului financiar preventiv, cu 14,55%. Ponderea mare a cursurilor din domeniul financiar-contabil, management financiar, se explică prin faptul că persoanele desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv propriu la ordonatorii de credite, în special la cei secundari și terțiari, au și atribuții specifice acestui domeniu. Totodată se poate observa numărul redus al sesiunilor de pregătire în domeniul achizițiilor publice, un domeniu vast și de o importanță deosebită în activitatea de control financiar preventiv, cu o pondere de doar 6% în totalul cursurilor.

Menționăm că pregătirea profesională a persoanelor desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv a fost și este în continuare una dintre prioritățile direcției noastre.

Învățământul profesional organizat de DGCFP cu sprijinul Școlii de Finanțe Publice și Vamă, prin utilizarea resurselor interne, a asigurat nu numai ridicarea nivelului de cunoștințe profesionale ale controlorilor delegați, ci și cunoașterea și diseminarea bunelor practici, prin discuțiile purtate pe marginea spețelor prezentate.

Capitolul 6

Concluzii și direcții de acțiune

În urma analizei rapoartelor transmise de ordonatorii principali de credite, atât pentru activitatea proprie, cât și cumulat cu ordonatorii secundari/terțiari aflați în subordine/coordonare, a informațiilor suplimentare și documentelor emise de controlorii delegați la ordonatorii de credite, se desprind o serie de concluzii referitoare la organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu, cum ar fi:

- Exercițarea vizei de control financiar preventiv propriu a unor proiecte de operațiuni care nu au fost incluse în normele metodologice specifice referitoare la organizarea și exercițarea controlului financiar preventiv propriu.
- Includerea de informații eronate în rapoartele ordonatorilor principali de credite, fapt constatat la: Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale; Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Magistraturii; Societatea Română de Televiziune; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Ministerul Sănătății, Secretariatul General al Guvernului etc.
- Aprobarea unor operațiuni de către ordonatorul de credite, fără ca acestea să fie anterior supuse controlului financiar preventiv propriu, acest lucru fiind semnalat de controlorii delegați prin intermediul notelor de restituire sau avizelor consultative.
- O serie de neconformități la completarea Registrului privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv, care conduc la neconcordanțe între numărul operațiunilor efectiv verificate și numărul operațiunilor raportate de către persoanele desemnate cu exercițarea controlului financiar preventiv propriu; abateri de acest fel au fost constatate, atât de controlorii delegați, care au informat ordonatorii de credite prin intermediul avizelor consultative, cât și de auditorii publici interni de la nivelul ordonatorilor de credite.
- O serie de nereguli în ceea ce privește desfășurarea cronologică a operațiunilor, astfel: documente emise/operațiuni efectuate înainte de semnarea și vizarea contractului pentru control financiar preventiv propriu, și respectiv, înainte de vizarea pentru control financiar preventiv propriu a propunerilor de angajare a unei cheltuieli în limita creditelor de angajament și a angajamentului bugetar individual abateri de acest fel au fost constatate, atât de controlorii delegați, care au informat ordonatorii de credite prin intermediul avizelor consultative, cât și de auditorii publici externi ai Curții de Conturi a României în cadrul efectuării misiunilor de audit public extern.
- Nu sunt respectate în totalitate, prevederile legale aplicabile controlului financiar preventiv propriu, în mod special cele referitoare la separarea atribuțiilor, în cadrul entităților mici și mijlocii, aflate în subordinea/coordonarea ordonatorilor principali de credite, cauza principală fiind reprezentată de lipsa personalului de specialitate financiar-contabilă.
- Neactualizarea actelor interne de decizie cu privire la organizarea și exercițarea controlului financiar preventiv propriu în concordanță cu prevederile legale aplicabile, respectiv a normelor metodologice specifice și a cadrului specific al operațiunilor supuse vizei.
- Evaluarea activității persoanelor desemnate cu exercițarea controlului financiar preventiv propriu nu a fost efectuată în conformitate cu prevederile legale, în sensul existenței acordului entității publice care a emis acordul de numire.
- Exercițarea controlului financiar preventiv propriu în mod superficial, vizele fiind acordate pe proiecte de operațiuni care nu respectă cerințele de legalitate, regularitate și încadrare în limitele și destinația creditelor bugetare și/sau de angajament fapt ce a creat premisele apariției unor categorii de abateri financiar-contabile sau abateri generatoare de prejudicii pentru bugetele ordonatorilor de credite. Aceste nereguli au fost semnalate ordonatorilor de credite de către controlorii delegați prin intermediul intențiilor de refuz de viză de control financiar preventiv delegat și informărilor cu privire la activitatea de control financiar preventiv propriu.
- Insuficienta implicare a conducerii unor entități publice în organizarea controlului financiar preventiv propriu și în numirea de persoane competente care să cunoască

toate reglementările legale specifice domeniului în care își exercită atribuțiile de acordare a vizei de control financiar preventiv.

În calitatea sa de autoritate de coordonare și reglementare a controlului financiar preventiv pentru toate entitățile publice, MF va asigura și în continuare suportul pentru consolidarea controlului financiar preventiv, în special la instituțiile publice la care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului oricărui fond special, în acest fel contribuind la creșterea performanței activității acestora și la utilizarea cu respectarea prevederilor legale a fondurilor publice alocate.

În scopul îmbunătățirii activității de control financiar preventiv, DGCFP își propune, pentru perioada imediat următoare, o serie de direcții de acțiune:

- Actualizarea prevederilor OMFP nr. 923/2014 în concordanță cu modificările legislative intervenite, în mod special în contextul aprobării Legii nr. 133/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv.
- Revizuirea procedurilor operaționale aplicabile activității direcției urmare modificărilor legislative intervenite prin publicarea în Monitorul Oficial, în anul 2021, a Legii nr. 133/2021 și OMF nr. 555/2021 privind modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, prin introducerea prevederilor corespunzătoare pentru exercitarea vizei de control financiar preventiv în formă electronică, în conformitate cu prevederile OUG nr. 38/2020 și ale Regulamentului UE nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului.
- Intensificarea acțiunilor de analiză desfășurate de controlorii delegați la ordonatorii de credite la care sunt numiți în scopul eliminării neregulilor și disfuncționalităților în angajarea cheltuielilor publice și plata acestora, precum și creșterii eficienței folosirii fondurilor publice și al formulării de propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ.
- Continuarea implicării controlorilor delegați în analiza proiectelor de norme metodologice specifice privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, elaborate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat, ai bugetului oricărui fond special, precum și pentru operațiunile structurilor care derulează fonduri comunitare în vederea emiterii avizului solicitat de respectivii ordonatori principali de credite.
- Îmbunătățirea pregătirii profesionale a persoanelor care efectuează controlul financiar preventiv prin organizarea de sesiuni de formare la care să participe persoane din cadrul instituțiilor publice, inclusiv sub forma seminarelor, întâlnirilor de lucru, dezbaterilor având ca teme aspecte legislative și practice din activitatea de control financiar preventiv specifice domeniului propriu de activitate al ordonatorilor de credite.
- Supravegherea execuției bugetare în condiții de echilibru și de prudențialitate prin exercitarea controlului financiar preventiv asupra operațiunilor privind deschideri de credite, repartizări și retrageri, virări de credite între subdiviziunile clasificăției bugetare și între programe, modificarea repartizării pe trimestre a creditelor bugetare la ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, ai bugetului asigurărilor sociale de stat și ai bugetului oricărui fond special.
- Ocuparea cu operativitate a posturilor vacante în vederea creșterii forței operaționale a Corpului controlorilor delegați.

→ Realizarea unei pregătiri profesionale eficiente și de calitate sau, în cazul lipsei de resurse, găsirea de soluții alternative de pregătire profesională, care să nu implice costuri sau acestea să fie cât mai reduse.

Scopul prezentului raport este de a oferi o imagine cât mai corectă și detaliată a rezultatelor activității de control financiar preventiv desfășurate la entitățile publice și nu de a evidenția aspecte negative, consemnate în intenții de refuz de viză, restituiri de documente și avize consultative.

Activitatea de control financiar preventiv/monitorizare a operațiunilor financiare exercitată de MF-DGCFP, prin caracterul de prevenție a utilizării nelegale și a risipei fondurilor publice, adaugă valoare, în mod semnificativ, în gestiunea banului public, contribuie, împreună cu conducerile entităților publice, la utilizarea resurselor publice în conformitate cu legea, pe baza procedurilor operaționale și a bunelor practici și are un efect pozitiv pentru atingerea obiectivelor entității, limitând astfel riscurile răspunderii materiale, civile sau penale, după caz.

Controlul financiar preventiv, ca principală formă de control intern, face parte din cultura entităților publice din țara noastră și a evoluat împreună cu acesta. Astfel, apreciem că o intensificare a activităților de consiliere și monitorizare a controlului financiar preventiv propriu efectuată de controlorii delegați poate oferi un nivel ridicat de eficacitate în clarificarea și soluționarea operativă a problemelor cu care se confruntă ordonatorii de credite.

În acest context, consolidarea și lărgirea colaborării instituționale între MF și celelalte instituții publice ale statului, conduse de ordonatori principali de credite, inclusiv prin competența, cunoștințele și experiența controlorilor delegați, au drept scop atât utilizarea în condiții de legalitate a fondurilor publice, cât și consolidarea și dezvoltarea controlului financiar preventiv propriu.

Luminița GAVRILAȘ

CONTROLOR FINANCIAR ȘEF

